

לחיפוש נצחיות רוח קדשו של אור האורות נחל נובע מקור חכמה

אבק מעד

שיחה תפילה

רגעים בהירים
ומרגשים בשיחה מיוחדת
על עצת התבודדות עם
הגה"ח ר' נתן
ליברמנט

לב בוער בחנות הסדקית

קורות חייו המרתקים של
החסיד ר' נחמן שטרנהארץ
שזורים בקורות חייהם של
העובדים מבאברניץ קריבוירוג
וגרוזיה הרחוקה

בשלג בכפור ובחום הלוחט

מבט מרטיט לענקי ההוד
שבילו את ימיהם על עצת
ההתבודדות - מתלמידי
מוהרנ"ת ועד לחסידים
שבירושלים

ההתבודדות שהצילה חיים

הרה"ח ר' שמואל הופמן
במסע מרתק מהונגריה של
לפני השואה ועד לזעקות
בבית המדרש החשוך
שבכפר חב"ד

סיפורם של שדות נעלמים

שלושה אברכים חשובים
בשיחת חברים גלויה על
השיחה היומית עם ה' ועל
הפינויות הנסערות שבהם
מבלים אנ"ש בהתבודדות

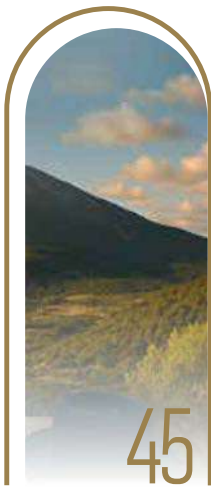
החפץ חיים
מחפש את לה
מצורף לגיליון זה

טנדר חדש כיסופים חדשים
על המהפך החדשני בעסק
ההתבודדות בירושלים

שלושה פרקים נפתחים
שלושה מאמרים מרתקים של
חשובי אנ"ש על עצת העצות

התבודדות ביערות הכרמל
על חסידי ברסלב בעיר
חיפה

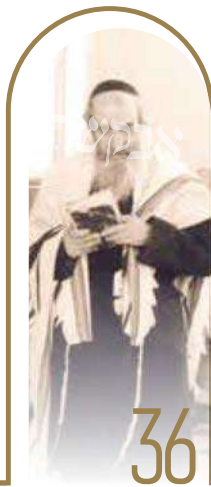
ברסלב בשעת מבחן! פרויקט ההפצה ההיסטורי הגיע לרגע האמת!!

45

ההתבודדות שהצילה חיים

הרה"ח ר' שמואל הופמן במסע מרתק מהונגריה של לפני השואה ועד לזעקות בבית המלאכה שבכפר חב"ד

36

לב בוער בתחת הסדקית

קורות חייו המרתקים של החסיד ר' נחמן שטרנהארץ שזורים בקורות חייהם של העובדים מכאבריניץ קריבוירג ונרוחיה הרחוקה

28

סיפורם של שדות נעלמים

שלושה אברכים חשובים בשחת חברים גלויה על השיחה היומית עם ה' ועל הפניות הנסתרות שבהם מבליים אנ"ש בהתבודדות

20

בשלג בכבוד ובחום תלודט

מבט מרטיט לענקי החור שבילו את ימיהם על עצת ההתבודדות - מתלמידי מוהרנ"ת ועד לחסידים שבירושלים

י"ל ע"י

מערכת אבקשה

טל': 02-539-6363

פקס: 077-318-0237

©

כל הזכויות שמורות.

העקת קטעי מאמרים,

או תמונות, אך ורק

באישור בכתב מהמערכת.

הגליון מודפס ע"י מ.א. הפקות

דפוס - כל סוגי ההדפסות

במחירים זולים

לקבלת הצעת מחיר משתלמת

במיוחד פנו לטלפון

052-7631367

הכי מעניין. הכי מעודכן. אחי חזק!

• קו מוקד ברסלב •

02.999.3.148

שיעורים | עדכונים | ראיונות | תוכניות

077.22.787.12
151.8988.1307
4433.0613.0475

מספרים נוספים:
077.22.787.12
151.8988.1307
4433.0613.0475

אוריאל ברסלב

079.704.0073

0718.362.8870

0330.350.3064

אוריאל ברסלב

02.560.7387

03.50.111.06

קו נבספה

הקו של בני הישיבות

נבספה

04

שלושה פרקים נפתחים

שלושה מאמרים מרתקים של חשובי אנ"ש על עצת העצות

52

התבודדות ביערות הכרמל

על חסידי ברסלב בעיר חיפה

54

טנדר חדש כיסופים חדשים

על המחפך החדשני בעסק ההתבודדות בירושלים

לתרומות ושותפות בבית אבקשה פנו עוד היום:

בארץ ישראל

02-6237686

בארצות הברית

845-650-9368

אם אתם שותפים ומכל סיבה שהיא לא קבלתם את הגליון לביתכם נא השאירו הודעה במספר 026237686 שלוחה 3

רבי, הננו! נבקש את שאהבה נפשנו!

פשוטות: "אבי אב הרחמן, כל מה שאני רוצה בעולם הוא את רצונך, ואין לי רצון אחר מבלעדי זה... לא עולם הזה וגם לא עולם הבא... רק להיות דבוק בך לעולמי עד ולחיות חיי נצח...!"

אכן, נפל דבר בישראל.

בשבת זו ובגיליון זה אותו אתם מחזיקים בידכם נקבצו ובאו להם גם יחד, 'שבת שפכי' שנקבעה לעורר על ה'תפילה שגבוהה מהתורה', עם הקמפיין האדיר 'שאהבה נפשנו' לקראת ההתחדשות הגדולה בגילוי ה'תורה שבעל פה' - המאמרים השיחות הסיפורים והרוח הקדושה ביתר שאת ויתר עוז בכל העולם כולו.

ולא בכדי נכללו שניהם בעניין אחד, שהרי אין מתאים מהגיליון שמבקש לעורר את ה'חיפוש והבקשה אחר רוחו של אור האורות', להיות הבמה להתחדשות בדרך החיפוש הלא היא ההתבודדות והשיחה בין לבין קונו שמתעוררת בהתחדשות בשבת זו פרשת בלק.

שנת העשור מתקרבת. שנים כה רבות חלפו מאותו יום, בו הודפס הגיליון הראשון של אבקשה. דומה, כי לא הרי חסידות ברסלב שלפני אבקשה, לחסידות ברסלב שלאחר מכן.

מאז יסודו של בית 'אבקשה' התווספו ובאו עוד מהלכים אדירים של הפצה ש'הפכו' את העולם, קווי טלפון מרכזיים החלו לפעול, מאות חבורות חדשות לכל סגנונות הציבור נפתחו ברחבי הארץ, עשרות עלונים ועשרות עשרות בתי כנסת חדשים. ובוודאי שלאותה פריצת דרך היה חלק בכל הפעילות הכבירה שהגיעה לאחר מכן.

אשו של רבינו הק' פורצת גבולות. יעידו אלפי המקורבים מכל עדה וחוג הקיימים על פני תבל. קהילות הקודש הנפתחות חדשות לבקרים בכל רחבי העולם. אומן הנגדשת מדי שנה בשנה ברבבות אנשים חדשים. הוצאות הספרים הצצות כפטריות לאחר הגשם.

אך, חברים יקרים, זו רק ההתחלה!

עתה, בתקופת ימי קץ בהם נהג לסובב התלמיד הגדול כדי להפיץ את האור הנעלם, בתנופה מחודשת נצא יחד למהפכה הגדולה ונביא את האור הנצחי הזה לעוד ועוד מקומות בדרכים ומהלכים מיוחדים שיקרבו את התגלות אורו של הרבי על פני כל העולם ולגאולה השלימה במהרה, לתקן עולם במלכות ש-ד-י.

כולנו יחד רק דבר אחד אנו שואגים; אהבת עולם אהבתך! קרבנו אליך!

מדי שנה בשנה, בחודשי הקיץ המהבילים, תמוז, אב, ואלול, מסובב לו התלמיד הנצחי, כירח יכון עולם בעיר בשווקים וברחובות, נודד מעיירה לכפר ומעיר לכרך, משמיע ומפרסם לרבים את התורות שזכה לשמוע ולטעום, מבקש להשמיע ולהודיע לכל העולם את בשורתו של הרועה הנאמן, תקוות הגאולה ותיקון העולם.

אותו לב בוער, בשלהבת דקדושה, נטל את קולמוס הדמעות והגעגועים, והחל לבטא ניצוץ קטן מההתנוצצות האין סופית שבערה בליבו הקדוש, את סערת לבו הגדול הלביש וצמצם על דבריו של שלמה המלך בשיר השירים, ובהם הורה לנו את הדרך בה נוכל גם אנו לזכות לדבוק באור האורות.

"את שאהבה נפשי - זה משה. בקשתי ולא מצאתי, כי לא במהרה זוכין למצא אותו, כי צריכין יגיעות הרבה וזמן זמנים הרבה עד שמוצאין אותו ואת הרוח הקדוש שלו..."

כי צריכין לבקשו ולחפשו מאד מאד בעיר ובשוקים וברחובות בפרקים ובמדינות, כי בכל העסקים שעושין... צריכין לכוון בכל עשיה שעושין ובכל דרך ועיר וכרך שהולכין אליה יזכה על ידי עסק ונסיעה זאת למצא את שאהבה נפשו זה משה שהוא פחינת הצדיק האמת...

כי כל חיותו ותקנתו לנצח וזרעו וכל דורותיו עד סוף כל הדורות וכל הנפשות והעולמות התלוים בו ובזרעו כלם תלויים בהצדיק האמת..." (ליקוטי הלכות ה' שלוחין ה')

אך כיצד נוכל אכן, אנשים רחוקים כמונו לגעת ולקיים את אותו 'חיפוש ובקשה'. איך יוכלו קטנים כמונו להתחבר ולהידבק בתורותיו וגילוייו של צדיק קדוש ונורא שדעתו שגבה מכל דעת ומחשבה!?

את התשובה לכך משרטט מוהרנ"ת בהלכות ראש חודש, שם הוא מתאר את הדרך שתביא לכך היא עצת ההתבודדות, הדיבור של כל אדם בשפתו הוא, התפילה של החסיד הפשוט שכוסף ומשתוקק לתורתו של רבו הגדול, היא החיבור והדרך לחפש ולמצוא את רוחו של זה שאהבה נפשנו.

בהמשך הדברים מגלה מוהרנ"ת השגה עצומה, הוא מכנה את התפילה שאנו מתפללים לזכות לקיום התורה: 'תפילה שהיא גבוהה מהתורה!' ובמילים אלו אנו מבינים ולו במעט את גדולתה הנוראה של התפילה הזו, עד שהיא עומדת למעלה כביכול מאותם תורות קדושות, אשר בהם אנו יודעים כי אין לנו בהם שום השגה ונגיעה! הווי אומר, התנועה הקטנה שמתחוללת מצד המקבל, קרוץ מחומר בעולם השפל הזה, עולה כביכול במעלתה על התורות הנוראות שגילה!

תפילה זו, שבורה ומבולבלת ככל שתהיה, הינה שלימות כל העולמות, תכלית כל הנבראים, תיקון כל הפגמים; אותם מילים

מיאין באר? ולהיכן אתה הולך?

תמלול ועריכה: ש.א. שפירא

כמה דקות של התבוננות ש'הופכות' לגמרי את כל שעת ההתבודדות

"היכן אני בעולם?" אבל כאשר כל אחד שואל את עצמו 'מה כל זה קשור אלי?' אז מיד הכל נעשה 'חלק מהחיים שלי' ומשהו ששייך אלי'.
ניקח לדוגמא את הראש השנה בבלארוס או אסון מירון, שכל מי שחווה את זה והתבונן בזה, זה פעל אצלו פעולות ועורר אותו להתקרב לה, אך לרוב העולם זה סתם 'חדשות ישנות' - 'אלטע נייעס', שאין להם שום משמעות לחיי האדם.
הדבר הראשון בהתבודדות צריך להיות ה'התבוננות', דבר ראשון לחוש את עצמו, מדוע

אין לי דיבורים...
כל אחד מאיתנו מכיר את הקושי הזה שפוקד אותנו בהתבודדות.
כמה פעמים אנו ניגשים להתבודד, אך מרגישים שפשוט 'אין דיבורים', וכמו שאומרים בצחות: שהבעל דבר עושה עם האדם עשרים ושלוש שעות התבודדות, אבל בזמן שהאדם מגיע להתבודדות אז הוא שוכח הכל, הכל, כאילו אין לו שום בעיות וקשיים, ממש נאלמתי דומיה...

התיישבתי כאן? מה אני מחפש כעת?
כמו לגבי התפילות הקבועות עליהם מזהירים אותנו חז"ל שלא יהיו כ'מלומדה' אלא כהנהגתם של חסידים הראשונים שהיו שוהין שעה אחת קודם התפילה, לחשוב למי אני עומד להתפלל, למי אני מדבר...

קודם כל לחשוב על התכלית

זוכרני שפעם התגלגל איזה מסמך של בית משפט לידי וכמו כל אדם נבהלתי ופחדתי מה יקרה ומה אני צריך לעשות... ואז שאלתי את עצמי, מדוע לא תהיה לנו בושה כזאת לפני התבודדות?! לחשוב שניה, לקראת מה אני הולך? אילו היינו מתבוננים לפני התפילה ולפני כל פעולה מה אני צריך לעשות אז הכל היה נראה אחרת.

אני זוכר איך שאבי מורי ז"ל שר ניגון מיוחד של ה"ברדיטשוב'ר רב" אותו היה שר לבנו ר' מאיר שהיה צדיק גדול (נלב"ע בחיי אביו ואמרו עליו שהיה יכול להיות מפורסם גדול מחמת צדקתו) ואביו שר לו את הניגון "מאירל מיין קינד פאר וועמען שטעלסט זיך דאווענ'ן" (-מאיר בני, לפני מי אתה עומד להתפלל).

אכן, לא תמיד זה קל, ובפרט בדורותינו אלו שהכל בא בקושי וצריכים להשתדל לחטוף מה שאפשר. אבל בכל זאת, צריכים לדעת מה ה'לכתחילה'. לפעמים כל העבודה ה' הופכת להיות כמו טבלה שצריך לסמן בה 'וי' - 'הצלחתי', וכך גם ההתבודדות יכולה להפוך לדבר שהוא רק "יוצא זיין", וזה לא הגישה הנכונה להתבודדות, ההתבודדות זה משהו שצריך לטלטל את החיים, פשוט, היכן אני בעולם איפה אני אוחז, האם אני מתנהג כראוי או לא.

אם האדם לא חושב 'היכן אני בעולם?' הוא עלול להפסיד את הידיעה וההרגשה על חומרת מצבו.

מוהרנ"ת מרבה לדבר על זה שיתיישב מתוך השתוקקות, ויתחיל לחשוב היכן אני בעולם, איפה אני נמצא, מהן הנקודות טובות שלי... עד שיתעורר העניין של בחינת חש-מל, 'עיתים חשות' - עיתים ממללות'. היינו, שבתחילה 'חשות' כששותק לפני השי"ת, ורק אחר כך מגיע העיתים ממללות, כי השתיקה היא חלק מהעבודה של התבודדות ורק אחר כך מגיע הדיבורים, וזה לא רק בדיעבד כשאין לי מה לדבר, אלא שזהו הלכתחילה של התבודדות, ואדרבה על ידי השתיקה יזכה לדיבורים קדושים וחמים כגחלי אש, שה' יזכנו.

(ישר כח למערכת ברסלב על הסיוע בהשגת השיעור).

אז נכון, אנו יודעים ומאמינים שגם אם ההתבודדות לא הולכת כראוי, בכל אופן שהיא רק לא תהיה זה טוב מאד. רבינו מלמד אותנו שעצם הישיבה לפני השי"ת אף בלא דיבורים זה גם חשוב מאד, ועצם זה שמקיימים את 'רצון צדיק' זה לבד כבר מביא לאדם את כל ההמתקות והישועות. אך בכל זאת, מוהרנ"ת עומד על קושי זה בליקוטי הלכות (מובא בהשתפכות הנפש אות צ"ד) "כל הרוצה לגשת אל הקודש לזכות להתקרב להשי"ת העיקר הוא להרבות בתפילה בינו לבין קונו, אבל גם זה בעצמו כבד על האדם מאד ונדמה לו שאין לו שום דיבורים ואינו יודע ממה להתחיל לדבר".

וממשיך מוהרנ"ת "וברוב הפעמים נדמה לו שליבו בל עמו, ואם ידבר איזה דיבור הוא גם כן בלי שום התעוררות הלב, ועל כן צריכים בתחילה לעמוד כאילם, רק ישתוקק ויצפה ויתלה עיניו למרום שישפיע לו דיבורים חמים כגחלי אש, וישיב דעתו היטב היכן הוא בעולם ולהיכן נתעה". היינו, שלפעמים מגיעים להתבודדות ואין דיבורים, ולא יודעים כיצד לפתוח פיו, כמובן, שמדברים על אחד שמגיע ובאמת רוצה להתבודד והוא מנסה, אך בכל זאת ליבו בל עימו. ואכן כך ראינו אצל אנ"ש, כיצד בעת שלא היו להם דיבורים, היו פשוט מרימים את העיניים למרום בהשתוקקות והיו משקיעים את המחשבה: בשביל מה הגעתי לכאן? מה אני מחפש כאן?

'התבודדות' עם 'התבוננות'

בחובת הלבבות בשער הבטחון אנו מוצאים את העניין של 'להיות לבד' בתור מעלה בפני עצמה, גם בלי לדבר לה'. ולמרות שהרבי לימד אותנו לדבר בהתבודדות, אבל עדיין מונח ב'התבודדות' גם החלק של 'התבוננות', להתבונן במעשינו, כמו שאומר רבינו ז"ל בסיפורי מעשיות אצל השני למלך שחיפש וחיפש עד שבאמצע עצר עצמו וחשב 'היכן אני בעולם'. וכן, יש כזו עבודה להתיישב להתבודדות וקודם כל לשתוק ולחשוב 'היכן אני בעולם?'.

חלקים רבים יש להתבודדות כמו להודות ולהגיד אלף פעמים רבנו של עולם וכו', אבל כשהאדם רוצה להגיע לתכלית הוא מוכרח לפתוח את 'הקובייה שלו' ולשאול את עצמו את השאלה הנוקבת 'היכן אני בעולם?' היכן אני בעולם!!!?

מאורעות כה מסעירים עברו עלינו ועל כלל ישראל בתקופה האחרונה, אך בדרך כלל, כשעובר חודש חודשיים, שנה שנתיים, הכל עובר ובטל מן העולם. כל זה קורה כאשר לא שואלים את השאלה של

ההרשמה בעיצומה

אות ראש השנה

ניתן להשיג

לינה: ב"קרית הלינה"

כרטיסי אוכל: ב"אזמין"

נסיעות כנים: מכל אירופה

ביטוח רפואי:

02-54-10-100

או בכתובת מייל: fax@dzt.co.il

שירותי קרקע ופנים

השכרת רכב

קבוצות חוויה עם נשמה

טיסות לכל העולם

קברי צדיקים באירופה

ירושלים: ארזי הבירה 49 | **בני ברק:** רבי עקיבא 62 | **בית שמש:** יחזקאל הנביא 63

דור צדיקים
חוויה עם נשמה

התכלית שמוסתתרת ברסיסי אבנים שבורות

הנ: ש.א. שפירא

מיוחד
לאבקשה
לדגל שבת
שפכי

אם אתה רק מתבודד, גם אם עוד לא יצאת מהתאווה, אתה כבר בתוך התשובה!

ובליקוטי הלכות (נדרים ד כז) הביא את השיחה שאמר רבינו ז"ל שיש עניין שנתהפך הכל לטובה ובלבד שלא יתייחס מן הצעקה, ויקיים 'מבטן שאל שיוועתי' עיין שם. והוא מורה גם כן על עניין זה שאם האדם אוהז במידת התפילה והצעקה ממילא יתהפך הכל לטובה בסוף.

ובאמת שהדבר מפורש בתורה י"ב תניינא, שכותב שם בזה הלשון: 'כי זה עיקר התשובה, כשאדם מבקש ומחפש אחר כבודו יתברך, ורואה בעצמו שרחוק מכבודו יתברך, ומתגעגע ושואל ומצטער 'איה מקום כבודי, וזהו בעצמו תשובתו ותיקונו', הרי שצעקת 'איה' היא התשובה בעצמה, והעצה של צעקת 'איה' היא עצמה עצת ההתבודדות, כי אין עניין באמירת המלה 'איה' גרידא, רק העיקר לבטא את כאב הריחוק, בזעקה וחיפוש ובקשה ותשוקה, לשוב אל הטוב ולסור מהרע, ועל זה אומר רבינו שם שזה עיקר התשובה.

מה תכלית למלך בשברי אבנים?

ובזה יבואר מה שכתוב בחיי מוהר"ן (סי' תמא) אודות המלך שציווה לבנו החכם לשאת אבן גדולה לעליית הגג, כשלבסוף הוא הסביר לו שכוונתו היתה שהוא יפוצץ אותה לפיסות קטנות, ורק כך יצליח כמובן להרים אותה, ומסיים שם: 'כמו כן ה'שם יתברך צוה עלינו ש'נש'א ל'ב'בנו א'ל א'ל ב'שמים, ול'ב'בנו הוא ל'ב האבן גדול וכ'בד מאד וא'י א'פ'ש'ר ל'הרים אותו ל'השם יתברך, רק על י'די ש'נ'קח פ'ט'יש ו'נ'ש'ב'ר ו'נ'פ'צ'ץ א'ת ל'ב האבן ו'א'ז נ'כ'ל ל'הרים אותו. ו'הפ'ט'יש הוא ה'דב'ור, ו'ה'ב'ן'.

ויש להתפלא, למה המלך צריך בעליית ביתו שברי אבן קטנים, שאינם משמשים כלום, אלא שבאמת, שאלה זו בעצמה, היתה המניעה של הבן מלהבין כוונת אביו, כי דווקא משום שהיה מלומד בכל החכמות, על כן לא הבין איזו תכלית יש באבן שבורה, כמו ששאלנו גם אנו, אבל דעתו של המלך רחוקה היא ונפלאה מאד, והיא היא 'הדרך החדשה ונתיב לא ידעו עיט' (לקה"ל העושה שלג"ח ג יג) - להבין שעיקר העבודה, איננו מה שבא אחרי התפילה גרידא, אם יזכה שתתקבל תפילתו, אלא התכלית היא כבר גם בעצם הדבר ששובר לבו לפני השי"ת, כי השי"ת מקשט בית עלייתו כביכול בלבבות שבורים כאלה, השבורים מתוקף רצונם לעבוד את ה', וכואבים על זה שאינם מצליחים, וזה כבר נחשב שאנו 'מרימים ומנשאים את הלב להשי"ת'.

כי דרך אלקינו להשתמש בכלים נשברים (לק"ת סי' יד; ויק"ז ז ב; זח"ב ריח.), ובהם דירתו ושכינתו יתברך (שם פו: ח"ג צ:), כי כך חפצו ורצונו של מלך מלכי המלכים להשתמש בכלים שבורים, ולא כדרך שרים בשר ודם, שנאמר (תה"ו נא יט) לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוה (תשובת מהר"ם; יש"ש חולין פ"א מח; מג"א סי' נג סק"ח).

ויש בידעה נפלאה זו חיזוק עצום ונורא, לדעת גודל מעלת העצה של התבודדות שהיא 'מעלה עליונה וגדולה מן הכל', שבה בעצמה נמצאת התרופה והישועה.

החידוש שבעצת ההתבודדות

רבינו הקדוש (חיי מוהר"ן סי' שצב) מגלה לנו חידוש גדול: 'אמר א'י א'פ'ש'ר ש'לא יח'לקו ע'לי מא'חר ש'א'ני הול'ך ב'ד'ר'ך ח'ד'ש ש'ע'ד'ין לא ה'ל'ך א'דם בו מ'עו'לם, א'ף על פ'י ש'הוא ד'ר'ך י'ש'ן מ'אד, א'ף על פ'י כ'ן הוא ח'ד'ש ל'ג'מ'ר'. וידוע שאחד מהמהלכים לפרש שיחה זו היא על החידוש של 'עצת ההתבודדות', וכך גם מובא בפירוש בתורה צ"ז תניינא, שההתבודדות היא 'נתיב ודרך חדש שלא נודע עדיין', וצריך להתבונן, מדוע היא נקראת 'דרך חדשה', הרי העצה של 'תפילה' ידועה זה מכבר, וכי משום שחידש רבינו ז"ל להתפלל לפני ה' במקום מיוחד ובשפתו האישית, היא כבר 'דרך חדשה'? ומה הסיבה למחלוקת?

ונראה לבאר, שאין הכוונה לעצם התפילה שאדם מתפלל בדרך זו ומעורר רחמי ה' לסייעו ל'טוהר. אלא הגילוי שגילה רבינו בעצה זו הוא, שזה עצמו עיקר הבחירה שלנו בטוב, העובדה שהאדם נגיש לדבר לפני ה', וגם זה נחשב כבר להצלחה. שאזי עצם התפילה, עוד טרם נתקבלה ועוד לפני שנושע האדם, ושברון הלב גופא, מה שלבו שבור וכואב מרוב ריחוקו, ומתאנח וזועק להשי"ת על זה, בכך לבד זוכה האדם לתיקון על חטאיו.

אלא שעלול אדם לטעות מתוך ידיעה זו, ואחרי שהתבודד עלול הוא - בעצת היצר - לחשוב שכבר איננו צריך להטיב מעשיו, כי כבר שב, ובחר בטוב. אך זו כאמור, טעות גמורה, כי ברגע שחושב כך, ממילא הוא כבר נופל מאותה מדרגה של 'תשובה' לה זכה כי הרי הוא אינו זועק עוד 'איה', וכבר אינו מהשופכים לבם כמים, כי טוב לו כך. אלא יהיה כל ימיו ושנותיו בתשוקה ורצון, וממילא כבר יכול להתחזק בשמחה, כי בוודאי שתפילה זו עניינה תמיד, וככל שהאדם אוהז בה, אף קודם שיצא מכל התאוות הרי הוא בכלל התשובה.

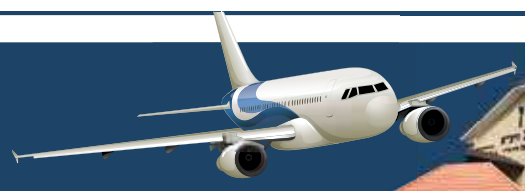
שפיכת הלב - היא גופא התשובה

יסוד גדול זה, שעיקר התשובה היא ההתבודדות, ושפיכת הלב, וגילוי הכאב לפני ה', מבואר גם בתורה ב' תניינא, ש'מים' רומזים לתשובה שנאמר 'שפכי כמים לבך נוכח פני ה'', ולכאורה מה עניין תשובה לשפיכת הלב בתפילה, אלא שאכן כן, זה גופא עיקר התשובה.

וכן מבואר גם ממה שכתב מוהרנ"ת בליקוטי הלכות (ק"ש ה'), לבאר דברי המדרש באיכה, שהקב"ה רוצה שאנו נפתח בתשובה ואומר 'שובו אלי ואשובה אליכם', ואנו רוצים שהשי"ת יפתח שנאמר 'השיבנו ה' אליך ונשובה', ומבאר שם מוהרנ"ת, שבאמת גם הקב"ה לא מתכוון אלא שנשבר לבנו בתפילה לפניו, ועל ידי זה הוא ישיבנו אליו, הרי שהקב"ה קורא לעצם התפילה ושפיכת הלב, בשם 'תשובה', ואומר על זה 'שובו אלי'.

מכלל פסיצה ופסיצה נברא מלאך

אומן ראש השנה

חזר	חברה	יום ותאריך	מוצא	המראה	מחיר	הודעה
07	FLYONE	חמישי ג' תשרי (25/09)	סוצ'אבה	19:30	\$ 650	
08	HiSky	חמישי ג' תשרי (25/09)	קישניב	20:00	אזל !!	
09	HiSky	חמישי ג' תשרי (25/09)	בוקרשט	20:15	\$ 640	
031	FLYONE	שישי ד' תשרי (26/09)	סוצ'אבה	03:00	\$ 620	
071	WIZZ	שישי ד' תשרי (26/09)	סופיה	05:00	\$ 400	-\$70
091	WIZZ	שישי ד' תשרי (26/09)	וארנה	06:05	\$ 430	-\$70
101	WIZZ	שישי ד' תשרי (26/09)	וורשה	06:10	\$ 450	
111	EL AL	שישי ד' תשרי (26/09)	וורשה	09:55	\$ 630	
01	WIZZ	ראשון ו' תשרי (28/09)	יאשי	05:15	\$ 430	
02	WIZZ	ראשון ו' תשרי (28/09)	בודפשט	05:30	\$ 360	-\$90
03	WIZZ	ראשון ו' תשרי (28/09)	קרקוב	05:40	\$ 360	-\$90
13	HiSky	ראשון ו' תשרי (28/09)	קישניב	20:00	\$ 560	
01	✧ ישראל	שני ז' תשרי (29/09)	בוקרשט	01:20	\$ 420	
02	✧ SkyUp	שני ז' תשרי (29/09)	סוצ'אבה	03:00	\$ 450	
03	WIZZ	שני ז' תשרי (29/09)	בודפשט	05:30	\$ 300	-\$80
04	WIZZ	שני ז' תשרי (29/09)	בוקרשט	05:50	\$ 300	-\$80
05	WIZZ	שני ז' תשרי (29/09)	סופיה	05:55	\$ 270	
08	WIZZ	שני ז' תשרי (29/09)	וארנה	06:20	\$ 300	
10	HiSky	שני ז' תשרי (29/09)	בוקרשט	10:00	\$ 390	
16	WIZZ	שני ז' תשרי (29/09)	בוקרשט	12:10	\$ 280	
19	✧ ישראל	שני ז' תשרי (29/09)	בורגס	13:25	\$ 350	
20	WIZZ	שני ז' תשרי (29/09)	וינה	14:40	\$ 260	-\$80
27	arkia	שני ז' תשרי (29/09)	בודפשט	19:45	\$ 360	
28	HiSky	שני ז' תשרי (29/09)	קישניב	20:00	\$ 460	
30	✧ ישראל	שני ז' תשרי (29/09)	וארנה	20:20	\$ 350	
32	EL AL	שני ז' תשרי (29/09)	וורשה	21:25	\$ 450	
35	✧ ישראל	שני ז' תשרי (29/09)	פראג	23:45	\$ 320	
01	WIZZ	שלישי ח' תשרי (30/09)	בודפשט	05:30	\$ 250	-\$70
06	HiSky	שלישי ח' תשרי (30/09)	קישניב	07:00	\$ 380	
08	HiSky	שלישי ח' תשרי (30/09)	בוקרשט	10:00	\$ 280	

הלוך	חברה	יום ותאריך	יעד	המראה	מחיר	הודעה
09	EL AL	שני כ"ב אלול (15/09)	קרקוב	07:00	\$ 400	
20	HiSky	שני כ"ב אלול (15/09)	קישניב	13:30	\$ 380	
36	FLYONE	שני כ"ב אלול (15/09)	קישניב	23:55	\$ 400	-\$40
21	WIZZ	שלישי כ"ג אלול (16/09)	קרקוב	11:20	\$ 300	
22	WIZZ	שלישי כ"ג אלול (16/09)	וורשה	11:50	\$ 280	
24	HiSky	שלישי כ"ג אלול (16/09)	בוקרשט	13:30	\$ 340	
29	WIZZ	שלישי כ"ג אלול (16/09)	בודפשט	16:25	\$ 270	-\$60
31	WIZZ	שלישי כ"ג אלול (16/09)	בוקרשט	17:10	\$ 290	-\$60
33	EL AL	שלישי כ"ג אלול (16/09)	וורשה	17:45	\$ 450	
43	HiSky	שלישי כ"ג אלול (16/09)	קישניב	23:40	\$ 530	
02	✧ ישראל	רביעי כ"ד אלול (17/09)	פראג	05:35	\$ 350	
03	EL AL	רביעי כ"ד אלול (17/09)	וורשה	06:00	אזל !!	
09	WIZZ	רביעי כ"ד אלול (17/09)	סופיה	09:20	\$ 280	-\$65
12	WIZZ	רביעי כ"ד אלול (17/09)	בוקרשט	10:55	\$ 320	-\$60
14	WIZZ	רביעי כ"ד אלול (17/09)	וורשה	12:00	\$ 300	-\$40
18	WIZZ	רביעי כ"ד אלול (17/09)	וארנה	14:30	\$ 330	-\$70
19	arkia	רביעי כ"ד אלול (17/09)	בודפשט	14:30	\$ 410	
28	✧ ישראל	רביעי כ"ד אלול (17/09)	סופיה	18:35	\$ 380	
29	WIZZ	רביעי כ"ד אלול (17/09)	בוקרשט	19:45	\$ 340	
32	FLYONE	רביעי כ"ד אלול (17/09)	סוצ'אבה	20:00	\$ 550	
34	HiSky	רביעי כ"ד אלול (17/09)	קישניב	23:40	\$ 670	
13	WIZZ	חמישי כ"ה אלול (18/09)	בוקרשט	09:25	\$ 360	
14	WIZZ	חמישי כ"ה אלול (18/09)	יאשי	09:35	\$ 450	
20	✧ ישראל	חמישי כ"ה אלול (18/09)	בורגס	13:50	\$ 400	
21	FLYONE	חמישי כ"ה אלול (18/09)	סוצ'אבה	16:00	\$ 580	
22	✧ ישראל	חמישי כ"ה אלול (18/09)	וארנה	18:15	\$ 400	
23	FLYONE	חמישי כ"ה אלול (18/09)	קישניב	18:30	\$ 700	-\$40
25	HiSky	חמישי כ"ה אלול (18/09)	קישניב	23:50	\$ 700	
01	HiSky	מוצ"ש כ"ז אלול (20/09)	קישניב	23:40	\$ 700	
09	FLYONE	ראשון כ"ח אלול (21/09)	סוצ'אבה	09:00	\$ 580	

ניסיונות: המחיר כולל מזוודה 20 ק"ג ותיק גב. בטיסות המפורטות בטור השמאלי, ניתן להוריד מזוודה ולהזדכות. ברכישת צד אחד יש תוספת עלות. ההרשמה בתשלום מלא. בטיסות צ'רטר (מסומן +) השעות עלולות להשתנות עד 4 שעות קדימה / אחורה. המחיר לא כולל: ביטוחים / אשרות / מס וכדומה במידה ויידרשו.

בטיסות של וויז איר, החזר מלא במקרה ביטול הטיסות.

נסיגות: עלות הנסיעות בנפרד כמפורט. המחיר לצד. זמני הנסיעות לאינדיקציה בלבד ע"פ גוגל מפות, לא כולל עצירות ומעברי גבולות. הנסיעות מבוצעות באוטובוסים. מחירי הנסיעות הינם ללקוחות "ציוני דרך" בלבד! ומותנים בהזמנה יחד עם הטיסות. המחירים עלולים להשתנות בכל עת. שינויים וביטולים בתקנון המפורט. ט.ל.ח.

נסיעות	קישניב	יאשי	סוצ'אבה	וארנה	בוקרשט	קרקוב	וורשה	בורגס	בודפשט	וינה	סופיה	פראג
זמן נסיעה	06:45	7:00	7:30	10:30	10:30	11:00	11:30	12:30	13:30	15:30	15:30	16:00
מחיר	\$ 70	\$ 70	\$ 80	\$ 100	\$ 100	\$ 100	\$ 100	\$ 100	\$ 100	\$ 120	\$ 120	\$ 120

שמעון אולמן
058-3210-148
 שעות מענה א' - ה': 11:00 - 19:00
 ניתן לקבל למייל: a0583210148@gmail.com

המועלה העליזונה

תמלול ועריכה: ש.א. שפירא

וכאן עלינו להפנים נקודה חשובה. אין ספק שעלינו להתחזק לקיים התבודדות בשלימות ולהתבודד לא פחות משעה בכל יום, אולם מצד שני חשוב מאוד לתפוס כל רגע אפשרי מבלי להתחשב בזמן, כי כל דקה של התבודדות גדולה ויקרה מאוד. ואף במכתבי מוהרנ"ת יש עשרות מכתבים שמדברים מחשיבות כל רגע של התבודדות והוא מעודד את ר' יצחק לחטוף רגעים של התבודדות מתי שיוכל, ורק במעט מכתבים הוא מעורר אותו להתבודד שעה שלימה. נראה שמוהרנ"ת הבין שקשה על ר' יצחק להתבודד שעה ועל כן חיזק אותו להתבודד מתי שיוכל.

אין ספק שישנם אינספור מניעות על העניין הזה. ההליכה לשדה ביום וקל וחומר בלילה נראית בתחילה כדבר מפחיד, וכן יש מניעות המח רבות על זה הדרך. ואשרי הזוכה לשבור את כל מניעות המח והדמיונות ומקיים כפשוטן את דברי רבינו בתורה נ"ב הנעור בלילה ומהלך בדרך יחידי וכו'. אותה תורה עליה כותב מוהרנ"ת בזקנותו במכתבו הידוע (שי"ז ואתחנן ת"ר) איך בהיותו בעיר בראד חזר על תורה זו לפני בני הנעורים ובתוכם לומדים מופלגים, שיצאו מהכלים ממש בשומעם תורה נפלאה זו. וממשיך וכותב שאף הוא ותלמידו רבי נחמן מטולטשין נזכרו מחדש היכן אנחנו בעולם. ומסיים בדברי חיזוק שאף על פי שלא זכה לקיימה כראוי בשלימות מגודל המניעות, מכל מקום שמח הוא עם המעט דמעט שזכה לקיימה, ובפרט מה שידוע מאור זה.

ומשמע שם שחוה אז את אותה הרגשה מיוחדת שהיתה לו בתחילת התקרבותו בעת ששמע את תורה זו, כפי שמסופר בספר כוכבי אור שהיתה לו אז התפשטות הגשמיות וזעק אהה גוואלד ורצה לרוץ בשווקים וברחובות ולצעוק בקול גדול אהה וכו' מה הם חושבים לעצמם?! ורבינו מנעו מכך באומרו שלא יועיל כלום [זוהי באמת הרגשתם של המתקרבים החדשים שרוצים לצעוק ברחובות שקיים אור גדול... וכמרומו בסיפורי מעשיות במעשה מזבוב ועכביש שאמר המלך: עכשיו יודע אני מהאמת לאמיתו, אבל מה עושים שכל העולם ידעו מזה?].

יש תורות רבות שהתיקון המתגלה בהם מקושר מאוד לעניין השדה. במעשה מבעל תפילה שהוציא את אנשיו מחוץ ליישוב ועבדו שם את ה', וכן בתורה ס"ה מענין בעל השדה שיכול לשתול כל אחד על מקומו

ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, אמר רבינו כשהוא מפליג מאוד במעלת ההתבודדות, מי שיש לו התבודדות יש לו הכל.

אך לגודל מעלת העניין כך מתגברות המניעות ומפריעות לנו לקיימו, ועל כן אין ספק שההתבודדות צריכה חיזוק תמידי.

בשנים האחרונות זכינו להתחדשות גדולה כשכלל חסידי ברסלב מתאחדים לקבוע את שבת פרשת 'בלק' כשבת של התחזקות והתעוררות בקיום עצת ההתבודדות. וזאת על סמך דברי רבי אפרימ'ל בספר 'עונג שבת' שבלק ר"ת ב'ינו ל'בין ק'ונו, ובלעם אמר "הן עם לבדד ישכן" היינו שעוסקים תמיד בהתבודדות. ועוד ש'בדד ר"ת ב'כל ד'רכיך ד'עהו, כי על ידה זוכים לעבוד את ה' בכל מעשיו.

והנה, כבר גילה רבינו ואמר שכל דבר שהוא מצווה עליו יהיה קשה מאוד לקיימו, אפילו על אמירת התיקון הכללי שמורכב מעשרה פרקי תהילים מונחת כבדות בלתי מוסברת עד שמעטים הם הזוכים לאומרו.

אם כן, קל וחומר לעניין ההתבודדות עליה אמר רבינו במפורש שהיא מעלה עליונה וגדולה מן הכל ועל ידה יוכל לבוא לעניינו ותכליתו בזה העולם ויתקן הכל ויהיה איש כשר באמת, בוודאי שיהיו עליה מניעות גדולות ורבות.

אחת הנקודות העמוקות הטמונות בהתבודדות בתדירות, היא יצירת קשר עם הצדיק שגילה את סודה. כשאדם מרבה בהתבודדות, מתקשר בקשר עמוק לצדיק ומוציא מפיו דיבורים חמים מלב העליון ברצונות וכיסופים להיות קשור לצדיק הזה, נולדת בליבו אהבה עמוקה שאי אפשר אפילו לכתוב עליה, וכל אחד יודע את אמיתיות הדברים כפי מה שמשער בליבו.

וכפי שאמר רבינו על עצמו "גאר מיין זאך איז תפילה" כל העניין שלי הוא תפילה, ומובן שכל מי שמרבה בתפילה והתבודדות זוכה להתקשר לצדיק בקשר עמוק.

ומעיד אני שאותה תחושה עילאית שחשתי בבואי בפעם הראשונה לציון הקדוש, אותם בכיות והתעוררות הלב בלי שום פשר - חשתי גם בבואי בפעם הראשונה לשדה, שכן באמת הכל הוא עניין אחד.

ולפעמים אי אפשר אפילו לתת קרעבץ אבל תמיד יש צעה פנימית מעומק הלב שלא פוסקת לעולם, לעולם

בשדה, ובמעשה מבן מלך וכן שפחה שנתחלפו שפוגש בן המלך האמת את איש היער שעוסק בתיקונו, וכן תורות ומעשיות רבות שתיקונם נמצא במיוחד ביער בעת ההתבודדות. אך גם בכל מקום וזמן כל אחד כפי אפשרותו כשפותח את פיו ברצון וכיסופים לבטל את עצמו לאין סוף ב"ה ולבטל מעצמו את התאוות והמידות הרעות המונעים ממנו כל טוב כפי שמבאר שם רבינו בתורה נ"ב, אזי מתלבש בו כל בחינות השדה העליונה ובוודאי גם השבעה רועים והצדיקים האמיתיים הכוללים אותם.

אחד הקשיים הגדולים שפוגשים הרבה אנשים שבאים להתבודד, הם הרגעים שבהם אין דיבורים והאדם עומד כגולם וממתין שתעבור השעה של

ההתבודדות... והשאלה מתבקשת: האם גם זאת להתבודדות יחשב? וכאן בא הבעל דבר ומסית את האדם לחדול לגמרי מההתבודדות, כי אם היה מתבודד נחא אבל כאן הרי חלק גדול ועיקרי מזמן ההתבודדות חולף עליו במחשבות ובלבולים.

אך מוהרנ"ת כותב במספר מקומות בליקוטי הלכות שאל לאדם להישבר ואף לא להרפות, וגם אם נראה שעברו כבר כמה שנים ומאומה לא פעל, ידע לעצמו שעצם עמידתו להתבודדות נחשבת מאוד בשמים. ועליו נאמר "פִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנוּת עֲנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבִשְׁנֵעוֹ אֶלָּיו שִׁמְעוּ", דווקא הוא שנראה כמו מסכן שאינו יכול אפילו לפתוח את פיו ולדבר - עליו מתעוררת בשמים רחמנות גדולה. כמשל האדם שממתין להיכנס למלך ובבואו לפני המלך נסגר פיו ואינו יכול לבקש דבר, שמתעוררים אצל המלך רחמים גדולים כלפיו וממלא בקשתו ביתר שאת.

סדר ההתבודדות מסור מדור לדור: השלב הראשון הוא לחפש תחילה איזה נקודה של הודיה להקב"ה גם במר גורלו הרוחני והגשמי, ורק אחר כך לפרש צערו ומצוקתו.

מקור הדברים הוא בליקוטי הלכות (כלאי בהמה ד' ו') שמבאר שדוד המלך בברחו מפני אבשלום בנו היה שרוי בשפל המצב ולא היה יכול לפתוח את פיו בבקשה וצעקה מרוב כאב וצער, ועל כן התחיל לומר "מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ". והקשו חז"ל: "מִזְמוֹר"? קינה מבעי ליה! אלא כיוון שראה דוד שבנו הוא שמח, אמר ברוך ה' שהרודף הוא בני וירחם עליי יותר מאשר היה אדם זר. וכותב מוהרנ"ת שבאמת הסברה היא להיפך - שאין לך צרה גדולה מזו כאשר בן רודף את אביו להורגו, אלא שלא היה לדוד המלך איך להתחזק רק בצורה כזו שמצא את הטוב המועט בתוך עומק

החושיך והצרה יהיה מה שיהיה. ובאמת על ידי שמצא את הטוב הזה, מיד נפתח ליבו והתחיל לצעוק מרה: ה' מָה רָבּוּ צָרָי רַבִּים קָמִים עָלַי כִּי באמת הצרה גדולה מאוד.

אך באמת ישנם מצבים רבים שאי אפשר לפתוח פה כלל, והלב אטום וסתום מרוב כאב. וכאן לא נותר לאדם אלא הקרעכצין לבד, האנחות הכבדות שמשחררות מחבלי הטומאה ומחברות לחבלי הטהרה כפי שגילה רבינו בליקוטי מוהר"ן. ולפעמים אי אפשר אפילו לתת קרעכץ אבל תמיד יש צעקה פנימית מעומק הלב שלא פוסקת לעולמים, הלב מעצמו צועק: היכן אני בעולם...

כללו של דבר, באמת אין שום 'כלל' איך וכיצד מתבודדים. עצם הרצון לדבר עם הקב"ה פותח את לבבו וזוכה לרוח הקודש מלב העליון ולדיבורים חמים כגחלי אש כמובא בתורה קנ"ו.

התקופה האחרונה היתה קשה מאוד לרבים מעם ישראל. עברנו ימים שלימים של פחדים וחרדות [שהם חלק מחבלי משיח כמו שכתוב "מִפְּחָד אֵיבָב תִּצָּר חַיִּי"] וחלקנו עוד לא השתחררנו מהם עד עתה. אולם מי שהולך עם עצת ההתבודדות של רבינו זוכה להינצל מכל היראות הנפולות ושורה עליו שמחה עילאה הנובעת מהאמונה הטהורה והעמוקה המושרשת בלב כל מי שדבוק ברבינו, משנתו ועצותיו.

ולא רק הוא ניצל אלא מחזק גם את אחרים השוהים במחיצתו, שכן אמונה צרופה ושמחה מקרינים ישועות על כל הסביבה כמו שכתוב "וְאַמּוֹנִיתָךְ סִבִּיבוֹתֶיךָ".

יהי רצון שיהיו לנו את הכוחות להתחזק ולהתחדש בעצה העליונה וגם להפיצה על פני תבל, שבזה תלויה ישועתן וגאולתן של ישראל, אכי"ר.

כל אחד מוזמן לגן עדן!

והפעם: קצת על ההתבודדות הישר מלבם הבוער של הבחורים הצדיקים.

שיכול להוריד ממך את כל תחושת המעמסה, שם אתה פורק לפני אבא שבשמים שהכי אוהב אותך, את כל התסכולים, הקשיים, הבלבולים וכו' וכו'. ואז אתה רק מחכה מתי זה יגיע עוד הפעם, מתי כבר תגיע ההתבודדות הבאה.

חזק ביותר.

ציון: מאוד נהייתי לשמוע את התובנות העמוקות של ידידי יהושע, באמת זה מאוד מאוד מחזק. כלפי עצמי אני רוצה להוסיף, שהאמת בהתחלה היה לי מאוד קשה להאמין שה' צריך את הדיבורים שלי, ומאזין ומקשיב להם, זה נשמע מופרך לגמרי, אך כעבור תקופה ששמעתי שיחות בעניין, התחלתי לחשוב, הרי כל יהודי מאמין שהקב"ה אבינו אוהבנו, אז למה? למה כל הקשיים שעוברים עלינו?

עד שלפתע חדרה בי ההכרה וההבנה, שהקב"ה מחכה שנפנה אליו, ועל כן הוא שולח לנו קריאות בכל מיני אופנים כדי שנגרים עינים למרום ונאמר לו 'ה' הושיעה'. כשהבנתי זאת, פתאום זה נהיה לי הרבה יותר פשוט, וכל החסרונות קיבלו משמעות של קריאות ממרום לה' שאפנה אליו. כן ה' רוצה אותי דווקא! זה לימוד שיכול לחזק כל אחד.

נפלא ביותר, חזק מאוד.

בעניין זה מצאתי את דברי האור החיים הקדוש, שמסביר שהסיבה שהקב"ה לא נתן להם שלוש ימים מים במדבר, עד שמה שאמר לה' 'עוד מעט וסקלונני', ומשמע שבלי זה לא היה מבקש עליהם, כי משה רבינו ידע, שהקב"ה רוצה כאן ללמד את עם ישראל, כיצד הבריאה עובדת. שכשישנם כלל ישראל שמתפללים אז הם ממשיכים שפע, ובכדי שיתפללו, הקב"ה מייצר להם חסרונות. ומכיוון שמה רבינו ידע שרצון ה' שהם עצמם יתפללו, לכן לא ביקש עליהם.

אשרינו שזכינו להיות בכלל אנשי הבעל תפילה, ורק לשבת עם בחורים בגילכם שזכו לכאלה תובנות על החיים הכל היה שווה, זה העדות לכוחו המופלא של הבעל תפילה גם בדור כשלנו. אשריכם.

אך האמת היא, שאם נחשוב על כך שעצם זה שאנו זוכים לספר לה' את מה שיושב לנו על הלב, ונסמוך עליו שהוא יודע מה טוב לנו כעת ומה אנחנו צריכים, ממילא נראה בכל התבודדות שאנו פועלים, פועלים 'קרבת אלקים' יש לנו משהו שמאזין ומקשיב לכל תחינתנו.

עוד דבר שעוזר לי, ואני מציע גם לאחרים, להתחיל לחשוב על הטוב שיש בנו. יש לנו כל כך הרבה על מה להודות, ובקלות נוכל לראות דברים טובים שנוספו לנו בזכות התפילה וההתבודדות, הסיבה הגדולה לתסכול הוא, שאנחנו כל כך שקועים בחסרונות, ולא מתפנים להסתכל על ההצלחות, בכדי לראות עד כמה ה' שומע תפילתנו.

חזק מאוד, מבט חדש שרק בחור מתבודד יכול לבטא.

רבינו אמר 'שצריך להיות עקשן גדול בעבודת ה', עקשנות זו תכונה בלי שכל, כמו ילד ששלחו אותו להביא חלב מהשכנים שדופק ודופק, ולא חושב שאם לא פותחים כנראה שישנה סיבה, כך מוטל עלינו לעמוד ולהקיש על שערי מרומים להקיש ולהקיש, בלי לעשות שום חשבונות.

נעבור לשאלה נוספת:

בבחורים שב"ה זכו להיות בין אלו שלקחו את דברי רבינו ברצינות והחלו להתבודד, האם ישנו דבר שגרם להם להיכנס לעניין, ומה יש להם לומר לאלו שעדיין לא נכנסו לעבודה הזו ברצינות. יהושע:

הדבר הבא בתור זה 'להתפלל על זה בעצמו' לזכות להיות חזק בזה, ולהתמיד בזה כל יום. עוד, בוודאי כל מי שרוצה להיכנס לזה ברצינות דבר ראשון צריך ללמוד את מה שרבינו אומר על כך, כל דיבורי רבי נתן בליקוטי עצות, השתפכות הנפש וכיו"ב.

אך הדבר שלדעתי הוא אחד המונעים הגדולים להתחיל עם זה, זה התחושה שאין כח למטלות נוספות, וכי חסרים לנו סדרים וקבלות חוץ מהשלוש תפילות, ולמה חסר עוד 'עול' על הראש? אך כשנבין שהתבודדות היא לא 'עוד' מעמסה, אלא להיפך, היא הדבר

'עצת ההתבודדות'. עצה קלה ביותר וגם קשה ביותר... מחד, מה יותר קל נעים וטוב לדבר ולשפוף את כל מצוקות הלב, לפני ה' שחפץ לשמוע אותנו. ומאידך, הבעל דבר מודע לגדולת העצה ומטיל על עצמו זו את כל כובד משקלו, הן הייאוש והעצבות או בלבולים אחרים לכל אחד כפי עניינו.

ובכן, רציתי לפנות אליכם בחורים יקרים, לנסות וללבן יחד, כמה נקודות מהותיות בקיום עצה זו, ואיש לרעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק: **בחורים רבים שומעים על גודל מעלת ההתבודדות, מתחילים עם כל ה'ברען' והחשק, וכעבור זמן קצר, מוצאים עצמם בלי חיות בלי דיבורים ובקיצור 'כלי מוחין' כידוע לכל מתחיל בקיום עצה נפלאה זו, האם נתקלם בתופעה דומה, ומה יש לכם לומר לאותם בחורים?**

נתחיל איתך ציון:

קודם כל, חשוב לי לומר לאותם בחורים 'אשריכם שזכיתם' לבוא ולהצטרף לגיונו של רבינו. אך רק כמה דברים שאני אומר גם לעצמי: ראשית, רבינו מביא בתורת ה'אגרת' הידועה (ח"ב תו' מח) שכל מי שנכנס בעבודת ה' אזי הדרך שמראים לו התרחקות, וממילא פשוט שכך זה אמור להיות (והשאלה היתה קשה אם זה היה אחרת...).

דבר נוסף שמועיל מאד, זו ההתחזקות - ההיזכרות בעובדה הפשוטה ש'אבא אוהב את בניו! בפרט אם זה בן יחיד, ונהנה כל פעם שפונה אליו, בפרט אם הבן נמצא במרחקים, ומבין שהיחיד שיכול להועיל לו הוא אביו שבמרומים. בוודאי שהקב"ה מתפאר בזה ומראה לכל המלאכים: ראו בני חביבי, כמה הוא חפץ בקרבתו, למרות הקושי העצום שכוון בכך, זה מה שמחזק אותי.

ציון, מבט מיוחד.

יהושע: קודם כל, תודה לציון ידידי, שבאמת נגע בנקודות כל כך אמיתיות ומחזקות. אני רוצה להוסיף עוד משהו, בפשטות הסיבה שבהמשך הזמן החיות מהדבר נפסק, היא בגלל שמרגישים שלא פועלים כלום, מה שיוצר תחושה של תסכול, הנה ביקשתי, התפללתי, ועדיין אני נראה כמו שנראה...

כאן גרים ברסלב'ר חסידים!

לא בעתיד, היום!

כאן, בעיר הקודש טבריה תובב"א גרים כבר היום עשרות משפחות חסידי ברסלב בין אלפי משפחות איכותיות כשלצידן כל צרכי הקהילה: מקומות תעסוקה בשפע, מוסדות חינוך, מקווה טהרה, תחבורה ציבורית זמינה. כאן בכל בוקר צועדים מאות ילדי חמד לחיידרים ובתי חינוך איכותיים ומעולים. כאן מתהלכים אברכי משי הלומדים בכוללים חשובים.

כאן גרים היום! כאן, זאת הבחירה המועדפת על משפחות חסידי ברסלב!

לפרטים צרו קשר עם נציגי הקהילה:

בטלפון: 04-8485409

באימייל: BRESLEV.TVERIA@GMAIL.COM

או באמצעות נדרים פלוס ע"ש "ברסלב טבריה עילית"

הקרית החרדית בטבריה עילית

ק א מ פ י י
י ר י א מ ו נ ת
ד ד

מתפללים. מאמינים. שזפנים לב נמים.

כדי שגם השנה, כולנו יחד, נהיה בציונו הקדוש באומן, בראש השנה
של רבינו הקדוש, בלי מניעות ובלי עיכובים!

יכול לקבל על עצמו סך תפילות כפי
כוחותיו ויכולתו, ולהיכנס להגדרות על
כרטיסי טיסה לאומן.

בידינו הדבר!

בחסדי שמים הקמפיין זוכה
להתעניינות עצומה בקרב כלל חסידי
ברסלב, המתגעגעים ונכספים לזכות
להיות באומן-ראש-השנה, ונאחזים
בכל כוחם בכח התפילה, אשר
זוהי התשובה היחידה שיש בפינו
לשואלים מאין הננו שואבים את
האמונה והביטחון, השלווה והמרגוע,
כי עומדים אנו ללא ספק וללא פקפק
לזכות להיות אצלו על ימי ראש
השנה תשפ"ו, גם בשנה זו, למרות
הסער הגדול הפוקד את העולם,
המלחמות והעזוועים הגדולים, אשר
בעיני בשר נדמה כי אין לדעת מה
ילד יום, שכן אמונת עוז לנו, כי אין
הדבר תלוי בחילות ובמדינות, ולא
בנגיפי-מחלות או גזירות וחוקים, כי
אם בידינו אנו – בכוח התפילה, אשר
יקרע שערי שמים ובוודאי ימתיק את
כל הדינים.

"התפילה היומית"

במסגרת הקמפיין, המקיף את כל
קהילות אנ"ש דבכל אתר ואתר, מכל
העדות והגוונים, נדפסו והופצו עשרות
אלפי חוברות "התפילה היומית" –
ליקוט קצר מספר ליקוטי תפילות,
במטרה לתת מענה
לשון בפינו,
בלשון
הזך
והטהור של
מוהרנ"ת ז"ע
להעתיר ולהפציר
בתפילה שנזכה אנחנו
וצאצאינו וכל בית ישראל
לראש-השנה של רבינו הק',
בלי עיכובים והפרעות, מניעות
ומחסומים, ושכל הדרכים יהיו
פתוחות בעדינו לטובה ולרווחה.

ההגהלות

בכדי לעודד כל אחד ואחד מאנשי
שלומנו להצטרף למאמץ העליון של
קריעת שערי שמים בתפילות, נפתח
קו טלפוני – באמצעותו כל אחד

לקרוע שערים נעולים

קמפיין התפילות העולמי יצא לדרך
בקול תרועת נחמה גדולה, כאשר
הבשורה הגדולה המהדהדת מבין
השיטין הינה אחת: **עורו והתעוררו
חסידי ברסלב**, אנשי הצדיק היקרים,
להאמין בכוחכם הגדול, כוח
התפילה אשר גילה לנו רביה"ק
באומרו 'גאר מיין זאך
איז תפילה, לשוב אל
אוצרותינו ולהיות
משמים
בהם, לשפוך
לב כמים
ולהפיל שיחנו בתפילות
ותחנונים להשם יתברך שיסיר
בעדינו כל מניעה וימתיק כל דין
מתוח, לקרוע שערים נעולים – עדי
נזכה אף בשנה זו, להיות אצלו על ימי
ראש השנה הק', לזכות לראש השנה
של רבינו הק' העולה על הכל, אשר
כל העולם כולו תלוי בו, ועליו התבטא
רבינו הק' 'גאר מיין זאך איז ראש
השנה'.

היו נכונים

עצרות התפילה העולמיות

ביום רביעי פר' משות-מסעי, כ"ז תמוז, ליל ערב ראש חודש אב מוקדם

להקדים תרופה למכה

הלב נכסף ומשתוקק אל המעיין. נפשו של כל חסיד ברסלב כמהה ועורגת לזכות לקיים רצון צדיק – להיות אצלו על ימי ראש השנה, ומול כל החששות והפחדים, נאחזים אנשי הצדיק בתוס-אמונתם בכוח התפילה, מבעוד מועד, להקדים תרופה למכה ולפעול בטרם יהיה מאוחר.

מכל קצוות תבל

התרגשות והשתוקקות עצומה לופתת את הלבבות,

לקראת מעמדי התפילה, עצרות ההתעוררות העולמיות האדירות, אשר עומדים להתקיים ברצות השי"ת ברוב עם הדרת מלך, בכוח הרבים, ביום רביעי כ"ז תמוז, ליל ערב ראש חודש אב מוקדם, בכל עיר ועיר אשר דבר המלך ודתו מגיע, בכל תפוצות חסידי ברסלב בכל רחבי תבל ובארץ הקודש.

כולם נקבצו ובאו לך, מכל העדות ופסיפס הגוונים המיוחדים דחסידי ברסלב, כולם כאחד, בני איש אחד אנחנו, בלב אחד, לעוק ולשווע, להתחנן ולהרעיד

רקיעים למען הראש השנה של רבינו הק.

מעמדי התפילות העולמיים אשר טרם נראה כמותם, יבטאו את כיסופי לבנו והמיית נפשינו – לקיים את רצון רבינו הק, מתוך אמונת-אומן בכוח התפילה המסור בדינו, שבכוחו לפעול הכל, אפילו את הראש השנה שלי העולה הכל.

להחיש גאולתנו

בעצרות התפילה וההתעוררות האדירים נתעורר יחדיו, להמשיך

הלאה לשנס מותניים ולאזור כוחותינו לשפוך עוד ועוד תפילות ותחנונים, איש איש כנדבת לבו, כפי כוחותיו ויכולותיו, לקבל על עצמינו להמשיך הלאה והלאה, להעתיך ולהפציר בכל לשון של בקשה, הן ב'תפילה היומית' והן בהתבודדות, בפרקי תהלים, באמירת שמות הצדיקים, וכל חד כהתעוררות לבו, להתדפק ולהתחנן שנוכה לבוא לראש השנה בקלות, במהירות, בלי הפרעות ועיכובים, יחד עם כל עמו בית ישראל, להחיש גאולתנו ופדות נפשינו.

עצרות תפילה שנת תשפ"ד

דחינו לעצרות ההתעוררות העולמיות שייתקיימו בכל אתר ואתר!

יום רביעי, כ"ז תמוז, ליל ערב ראש חודש אב (מוקדם).

אבקשה

לקראת השבת הנפלאה 'שבת שפכי' אשר בה יתחדשו רבבות תלמידי הנחל נובע בעצת העצות אנו זוכים להביא בפניכם שיחה מיוחדת ונדירה שקיימנו במעונו של הרב החסיד ר' נתן ליברמנש שליט"א לשוח אודות עצת העצות לברר את ענייניה ותהלכותיה ולהתלהב במעלתה שתביא לתיקון העולם •

בינו לבין קונו

צבי שרייבר // השיחה נערכה ע"פ הבנת הכותב

יפה

שענה זאת בעולם הזה

**נו עומדים קרוב
לשבת פרשת בלק,
שנקבעה להרבות
ולעורר בה להתחזק
בעניין ההתבודדות.**

**מה המבט הנכון על זה, ומה צריך
לפעול בשבת זו דייקא?**

**זה דבר נפלא, ברוך ה'. זה כמה שנים
שאני רואה את זה ומחיה עצמי מאוד.**

הרי ההתבודדות היא עצת העצות של רבינו, וכולם צריכים חיזוק בה. כבר ראינו בקהילות ישראל שעל דברים הצריכים חיזוק קובעים 'שבת מיוחדת' לעניין זה, כמו 'שבת טהרינו' וכדו'. מה טוב ומה נעים שקבעו גם על זה שבת, ונקרא שמו 'שבת שפכי תואר כה נאה ומתאים מאוד, שמזכיר את נעימות עצה נפלאה זו, אין לי מה לומר, אלא 'אשרינו'.

ב"ה שגם בדורנו אנו זוכים לדבר מזה על כל פנים. כמה שמדברים זה מועיל ומוסיף רצונות לקיים לעובדא ולמעשה. כמובן, שאין שום פעולות מיוחדות ככל שיהיו שיכולות לבטל את 'כח הבחירה' מה'בעל בחירה', ובפרט עצה זו שכפי מעלתה וגדולתה, יש עליה קשיים שאי אפשר לסלקם בשום "פסנטים". אבל יש מעלה גדולה שקובעים לדבר על כך, לחדש את הרצונות, להתגבר על כל הקשיים ולהתחיל מחדש לקיים עצה זו.

**מה דעתכם על הרעיון להכריז לפני
'כגונא' להזכיר לציבור על שבת
שפכי?**

**זהו רעיון נפלא! אינני אומר לגבאים
כיצד עליהם לנהוג, אבל למי ששואל
אותי אני אומר שזה דבר טוב ומבורך.**

אך יחד עם זאת כיוון שאנו בלילי שבתות הקיץ זה חייב להיות בקיצור נמרץ. אין זמן להאריך בדרשות, רק ממש בשתי מילים. הדרשות על התבודדות הרי יושמעו במשך השבת בזמנים הקבועים, בסיפורי מעשיות ובסעודה שלישית, הכרזה זו תועלתה גדולה כך יוכלו להתכונן כראוי ולשים לב.

ראוי להזכיר בתוך הדברים, שלא מדובר ב'שבת של התבודדות', כי כל שבת היא שבת של התבודדות וכל יום הוא יום של התבודדות, אלא שזו שבת שעניינה לעורר על התבודדות, ומטרתה קדושה לחדש ולהתחדש בעצת העצות.

**בעת כזו נבקש לברר כמה עניינים
הנוגעים להתבודדות: בנוגע למה
שרבינו הזהיר לבקש על כל דבר
מהשי"ת, כגון לבקש אפילו על
כפתור, האם זה קשור דווקא לעצת
ההתבודדות?**

**בוודאי שזה מאותו שורש, שכל ענינו
הוא תפילה ושום דבר אי אפשר לפעול
כי אם בשיחה ותפילה להשי"ת.**

אעפ"כ ענין מיוחד יש בקביעת השעה המיוחדת לשיחה זו תפילה, חוק ולא יעבור. ובכלל, על ענין התפילה על צרכי הגשמיות, יש מי שאומר בלבד, בהתבודדות אני ישיח כל מה שעובר עלי בעבודת ה' ואבקש את ה' שיקרבי אלי, אשר אכן זוהי עיקר מטרת ההתבודדות, אבל לפעמים נראה כאילו הוא אומר לה' במילים אחרות: 'גשמיות

**עצה אחרת, זה לפרש
את כל שיחתו, לפתוח
את כל הפצעים, לראות
איך והיכן הוא עומד
בוזה ובוזה, ולהתחנן על
נפשו שיזכה לתקן כל
זה. אפשר לומר ליקומי
תפילות במשך כמה
שעות, ולא להגיע ללב
נשבר כזה, אדרבה
כשאחד יודע שיש לו מה
לתקן, ואומר ליקומי
תפילות הוא רק שמחת
הלב, הוא מרגיש
פורקן לנפשו, ועל זה אין
שום הגבלה, לא
כן ההתבודדות שהוא
מפרש שיחתו ומשבר
לבו לפניו יתברך.**

**אני יכול להסתדר בלעדיך, רק על
רוחניות אני צריך שתעזור לי, שאזכה
לבטל מידותי ותאוותי הרעות...**

אך אין זו האמת. אלא כל דבר שמצר לאדם ויושב על לבבו, הוא צריך לדבר עם ה' ורק הוא יכול לעזור לו. זכורני ששמעתי מאיזה משגיח ליטאי שאמר, אתה רוצה כבוד? תבקש על זה בשמונה עשרה, אלא שבוודאי אסור להיות שוטה, ומי שהוא חכם מנצל את

העצה הקדושה הזאת כראוי, ואדרבה מבקש מה' שלא ירצה את מה שהגוף רוצה, אבל הא גופא צריך לבקש שלא ירצה שטויות והבלים.

**התבודדות, מהי? האם עניינה של
ההתבודדות הוא משפט, הודאה או
בקשה?**

**אין שייך לומר על התבודדות שהיא
צריכה להיראות כך או כך, מה שנמצא
על הלב משיחים.**

אך זאת אנו יודעים. מה שאמר רבינו, שכשאחד מבקש מהשי"ת על כל דבר שהוא, השי"ת שואל אותו, האם אין לך כלום על מה להודות לי? ומכך למדו אנ"ש שכאשר ניגשים להתבודדות, מתחילים בהודאה: 'ב"ה שלא עשני גוי, וקירבתי לרבינו, וזכית אותי בכל כך הרבה טוב ברוחניות וגם בגשמיות, ומתוך זה נכנסים לתפילה ושיחה, רבנו של עולם! הרי אהבת אותנו ורצית בנו וקרבתנו וכו', אם כן עשה עמי חסד וזכני לעבדך באמת.

וכך מתחילים לדבר על כל מה שמונח בלב. למשל, מבקשים על אכילה. איך נראה האכילה שלי, הרי בהמה גם כן אוכלת, במה אני שונה מבהמה בעת אכילתי, רבינו אומר שיהודי כשר יכול להגיע לרצון כזה בעת אכילתו וכו', ואנה אני בא. כל זה הוא חלק המשפט, ואחר כך מגיע התפילה והבקשה להתחנן לה' על כל זה שאזכה לזכך את תאוות האכילה ולאכול כמו שהשי"ת רוצה שאני יאכל וכו'.

הכלל, שעיקר ההתבודדות הוא תפילה ובקשה מהשי"ת על כל מה שצריכים, אלא שכדי לדעת מה אני צריך, לשם כך אני חייב לעשות 'משפט', כדי ליישב דעתי ולחשוב מה אני צריך באמת. כפי מה ששופט עצמו ורואה היכן הוא עומד במידה זו או בתאוה זו, הוא ממשיך בתפילה ובקשה על אותו ענין, והוא הוא עיקר ההתבודדות מה שהוא פורש כפיו להשי"ת ומבקש ממנו על כל מה שהוא צריך.

ואכן, הספרים שהזכירו את ההתבודדות בתור זמן 'לחשבון הנפש', אין לזה שייכות לעצת ההתבודדות, שעיקרה לקחת את כל החשבון הנפש ולהצמיד זאת לתפילה. כלומר, אחר שאני רואה איך אני נראה במידה זו, אין לי שום עצה ותחבולה, כי אם לעמוד כעני בפתח ולבקש ממך 'עזרני', 'קרבני'.

ההתבודדות היא השיחה מתוך לבו ונפשו בינו לבין קונו. רבי נתן בעצמו אומר בהקדמת ליקוטי תפילות, שמאחר ואי אפשר לחבר תפילות שיכללו את כל סוגי המעברים וחולאי הנפש לפי מצבו ודרגתו של כל אחד, ולזה ניתנה העצה הנוראה הזאת.

ונבאר יותר עניין זה. רבינו אמר שהסיבה שיש עליו כל כך מחלוקת היא מכיון שכל ענינו הוא תפילה ועל תפילה נאמר 'כרום זולות לבני

אדם'. ולכאורה, הרי כל הצדיקים עסקו בתפילה בכה, כל אחד לפי עניינו, הלא בדורו של רבינו היו עוד מתלמידי הבעל שם טוב והמגיד, הבארדיטשובער רב ועוד צדיקים, שבוודאי עסקו בתפילה, וישבו בכבודו של עולם, ולא היה עליהם שום מחלוקת?! אלא לכאורה, חידושו של רבינו הוא בעיקר בזה, בעצת ה'התבודדות' לשוח את כל אשר עם לבבו עם השי"ת.

ואף שגם כל הצדיקים בוודאי גם עסקו בהתבודדות ושיחה בינם לבין קונם, כאשר העיד רבינו שכל הצדיקים לא הגיעו לדרגתם כי אם על ידי עצה זו, אבל רבינו הנחיל זאת כדרך כבושה לרבים, ובזה יובן העניין של 'כרום זלות', דרך משל, בשביל להסתיר אור קטן מאוד כמו גפרור, מספיק לכסות עם היד, אך בשביל להסתיר אור יותר גדול כמו פלורוסנט, כבר צריך לפרוש וילונות, אבל לאור גדול מאוד כמו פרוז'קטור, אין שום דבר שיכול להסתיר אותו. ומה יעשה הבעל דבר להסתיר אור שכזה?! לבטל במחי יד ולזלזל בזה, כך האור הגדול של רבינו שעיקר ענינו עצת העצות הלזו, אי אפשר להסתירו כי אם על ידי זלזול וליצנות ר"ל.

וכך יתבארו המילים: 'כרום' - היינו כפי רום מעלת הדבר, אין עצה להסתירו כי אם על ידי 'זולות לבני אדם' - זלזול, כשאומרים: אבותיי לא החזיקו מזה, וזה כבר תירוץ מספיק. תאר לעצמך שסיפרו על עובד ה' גדול, שפעם בחודש בערב ר"ח הוא סוגר את עצמו לשעה של דביקות בה', של חשבון הנפש, של שיחה בינו לבין קונו, או על אחד שמידי שבוע בערב שבת קודש הוא נכנס לחדרו לדבק עצמו עם קונו כהכנה לקבל קדושת שבת, כולם יאמרו בוודאי שמצווה לילך לשמוע ממנו דברי תורה... אך אם ימשיכו לספר, שיש אחד שהוא עושה זאת ממש כל יום, מיד יבטלו את זה בזלזול, אה, הוא ברסלב'ר...

עם דיבורי תקוה והתחזקות: רבונו של עולם! אני יודע ומבין היטב שזה לא הולך ביום אחד, ולא מיד כשאני קם מההתבודדות אני יראה את הישועה, תן לי את הכח לצפות ולהמתין עד שתפילותיי אכן יפעלו, ואני על משמתי אעמודה לעת עתה, להמשיך לרצות ולהתדפק על דלתותיך, זכני לבוא מחר שוב, וכו'. הוא היה מרמז זאת בדברי רבינו בספר המדות על התבודדות שאינו כראוי, המביא לידי כעס, חלילה.

מן הראוי ונכון להקדיש זמן בעת התבודדות לבקש גם על ה'התקרבות לרבינו', ואף בעניין זה אין אפשרות לומר שיפנה דעתו מכל אשר מונח על לבבו ויבקש על זה, כי ההתבודדות הוא ענין המסור ללב, ועל האדם לדבר את שיש לו על ליבו. וכשאנו אומרים שחלק מן הזמן צריך 'לבקש על התקרבות לרבינו', כוונתנו היא, שצריך שעניין זה יהיה קרוב ללב כל כך, עד שכשמבקש ומתחנן להשי"ת על כל מה שנצרך לו, ירגיש שהדבר הנצרך לו מאוד הוא להתקרב יותר לרבינו ועוד יותר: רבונו של עולם, ב"ה אני יודע מרבינו, אבל אני מאמין וגם מבין מרחוק שיש עוד הרבה מה להוסיף בהתקרבות אליו ובציות לעצותיו הק'. ולאט לאט האדם יראה שההתקרבות של פעם הוא קטן מאוד לעומת מה שזכה היום, וכן יותר ועוד יותר, כי גדולת רבינו אין אנו יכולים להשיג, לעתיד נראה קצת, ועל כן ענין זה הוא דבר שאפשר כל הזמן להוסיף ולבקש על זה.

האם הליקוטי תפילות יכול למלא חלק מהשעה?

לא. חלק מהתבודדות זה לא יכול להיות.

כי כל הרעיון הוא, לדבר את אשר בלבבו, וזה רק יכול לשמש כהכנה ופתיחה, אך

רק כך צריך לנהוג, ולא להיפך ח"ו. ואם האדם אחר שעשה חשבון הנפש ורואה מה הוא צריך לתקן אומר ומבטיח שמהיום הוא בעצמו ובכוחו יעשה יותר טוב, הוא מראה בעצמו כאילו הוא יכול לעשות שום דבר בעצמו, כמו אומר 'כחי ועוצם ידי בעבודת ה'.

כבר אמרתי לזה רמז, בדברי רבינו במעשה י"ג יום השישי מהבעטליר בלא ידיים, שעיקר עבודת ה' צריכה להיות בבחינה של 'בלא ידיים'. לפעמים חושב האדם בענייני עבודת ה' שהוא יעשה כך או כך, בכוחו ובידיו שלו. כל זה מרומז ב'ידיים', וכמו שהתפילה אכן נקראת אמונה כמו שכתוב ויהי ידיו אמונה, כשהוא מרים ידיו ואומר לה' 'אני יכול לעשות מאומה', בפרט לאחר חשבון הנפש שאני רואה היטב שאיני יכול בעצמי, ואני חייב שאתה תקרבי אליך, ואיני יכול מבלעדיך.

רבינו מביא את זה בתורה ט' שאמונה היא תפילה, ומביא לכך הפסוק 'רבה אמונתך'. תפילה היא השתלשלות של אמונה, כשאחד יודע שמה שהוא צריך תלוי בראובן הוא הולך ומבקש ממנו, ואם הוא הולך לשמעון סימן שאינו יודע שזה תלוי בראובן, כשאדם מבקש מהשי"ת, הוא מכריז בזה אמונה, שהכל תלוי רק בו.

וגם לאחר שביארנו את הנקודה הזו, אי אפשר לקבוע בזה מסמרות, כי לפעמים ה'משפט' תופס חלק גדול יותר ולפעמים דווקא ה'שיחה והתפילה', ואי אפשר לצייר בבירור כיצד צריכה להיראות ההתבודדות. מה שצריך להיות ברור הוא המטרה, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך שיקרבהו לעבודתו.

ר' לוי יצחק ע"ה היה חוזר ומשנן, שאין לקום ולילך מההתבודדות תכף אחר גמר התפילה והמשפט והשיחה וכו', אלא לסיים

האם כשרבינו אומר להתבודד שעה ביום הכוונה לשעה בת שישים דקות או שמה הכוונה לפרק זמן מסוים, ומה יעשה מי שאינו זוכה להתבודד שעה שלימה?

כל מי שמדבר עם השי"ת יש לזה
שייכות לעצת ההתבודדות, והוא דבר
טוב ונפלא מאוד, אבל מקודם צריך
לדעת האמת.

מה שידוע ומקובל אצל אנ"ש ש'שעה'
הכוונה 'שעה' בדיוקא. כך מבואר ומובן
מדברי רבינו כמה פעמים, שאמר שגם
אם אין לאדם מה לדבר, שיחזור על
דיבור אחד פעמים רבות, ואפילו 'רבונו
של עולם' פעם אחר פעם, ואם הכוונה
היא שישחית את כל אשר עם לבבו
בפרק זמן, אם כן ביום שזה לא לוקח
שעה שיקצר, ומה הענין להמשיך
לומר אותם מילים וליבו בל עמו?

ועוד, רבינו אמר אפילו לישב בשתיקה
ולרצות לדבר, מובן שרבינו המשיך
תיקון נפלא לעקבתא דמשיחא, לישב
כל יום נוכח פני ה' שעה אחת מתוך
כ"ד שעות היום, להשתדל לדבר ואם
פיו סתום ישב בכיסופין והשתוקקות
וכו', וכמו שרואים גם מלשונות רבינו
כמה פעמים כגון שעה או יותר, שעה
או שתי שעות, ואם הכוונה על פרק
זמן, מה שייד לומר פרק זמן אחד או
שניים, וכן היה פשוט תמיד אצל אנ"ש.

דבר זה ברור, שעצת רבינו במלואה
היא שעה שלימה, ומי שמשתוקק
וכוסף לזה, אלא שעדיין אינו אחוז בזה,
ובינתיים הוא מתבודד בכל יום עשר
דקות, ולאחר שהורגל מתקדם ועולה
לעשרים דקות, בוודאי שההתבודדות
שלו נכללת בעצת העצות, כיון
שהמטרה היא להגיע לשעה.

לא כן כשאחד אומר שלפי דעתו,
מספיק שבבילוי רק חצי שעה, נמצא
בבחינה מסוימת שהוא מבין על
עצמו יותר טוב מרבינו, אם כן חסר
לו ב'אמונת חכמים', כך גם להיפך מי
שאומר שבשבילי אין מספיק שעה
וכדי שיוכל לפרש שיחתו באמת הוא
צריך יותר, אם כי אין להגביל את
ההתבודדות, ומי שזוכה שפיו עדיין
ממלמל לאחר שעבר שעה, ונמשך
יותר, אין בכך כלום, אדרבה ולוואי
שיתפלל אדם כל היום כולו, אבל
כשאומר שהוא מבין על עצמו ועל

נפשו יותר מרבינו, ולפי מה שעובר
עליו הוא צריך לקבוע לו זמן יותר
משעה, חסר לו בקבלת העצה מרבינו,
וזה פועל אחרת לגמרי. ומי שמתבודד
שעה בכל יום, אף שלפי דעתו היה
צריך עוד הרבה יותר משעה, השאר
לוקח רבינו על כתפיו.

האם השעה צריכה להיות בבת אחת, או שאפשר לחלקה?

אני זוכר שתמיד היו שדנו בעניין זה.

וכמדומה שהיו שאמרו בשם ר'
אברהם בר"נ שמי שקשה לו יכול
לחלקה, אבל לעניות דעתי כל זה
באופן שאכן אינו יכול, ויש לו אפשרות
למצוא ביום חצי שעה כאן וחצי שעה
כאן, ובזה בוודאי לכל הפחות יעשה כן,
אבל לכתחילה שעה היא שעה שלימה.

האמת צריכה להיאמר,
שלא תמיד אפשר
להתבודד בשדה, אכן היו
עובדים גדולים באומן
שהלכו בשלגים וכפור גדול
כשדות ויערים, אבל נצת
ההתבודדות שייכת לכל
אחד מקטן ועד גדול
כדברי רבינו, ולא פעם
קורה שאי אפשר לצאת
לשדה, ומי שאינו
מרגיל עצמו להתבודד גם
באיזה חדר, או כשמגיע
הזדמנות שאינו יכול לילך
לשדה, אין לו התבודדות
באותו יום ח"ו, על כן
מהראוי להתרגל גם לפרש
שיחתו באיזה חדר בביתו

במה שונה ההתבודדות משלושת התפילות שבכל יום?

בשאר התפילות מלמדים חז"ל שזה
צריך להיות כעומד לפני המלך. לדוגמא,
להתפלל דווקא בבית שיש בו מחיצות,
שתהיה אימתו יתברך מוטלת עליו.
אולם בהתבודדות אנו רואים שאדרבה

יש מעלה מיוחדת שתהיה בשדה, כי
השי"ת נמצא בכל מקום, ובכל עת
האדם נמצא לפניו יתברך, ואעפ"כ בג'
התפילות קבעו חז"ל שתהיה באופן
של כעומד לפני המלך, מה שאין כן
בהתבודדות, אם יותר נוח לו להתבודד
בישיבה אין צריך לעמוד, וכן לעניין
מלבוש וכובע עליון, שבהתבודדות
הכל תלוי איך ובאיזה אופן הוא מרגיש
שלו יהיה עמו לפרש שיחתו כגון לפני
אביו.

האם יש להקפיד שההתבודדות תהיה בשדה?

רבינו אומר בתורה כ"ה תנינא
'ההתבודדות היא מעלה עליונה
וגדולה מן הכל', דהיינו שיקבע לו על
כל פנים שעה אחת להתבודד לבדו
באיזה חדר או בשדה. ובתורה נ"ב
מבואר שההתבודדות בשדה מחוץ
לישוב, פועלת הרבה יותר להוציא את
האדם מכל תאוותיו ומידותיו הרעות.
בכל אופן, לא כל פעם שרבינו מדבר
מהתבודדות הוא מדבר על 'שדה',
אדרבה, כאמור, בתורה כ"ה הנ"ל
מוזכרים שניהם בשווה, כי לעומת
חיוב ההתבודדות בכל יום, ענין השדה
היא מעלה גדולה, אבל הקביעות
להתבודדות גדלה מעלתה לאין ערוך.

האמת צריכה להיאמר, שלא תמיד
אפשר להתבודד בשדה, אכן היו
עובדים גדולים באומן שהלכו בשלגים
וכפור גדול בשדות ויערים, אבל עצת
ההתבודדות שייכת לכל אחד מקטן
ועד גדול כדברי רבינו, ולא פעם קורה
שאי אפשר לצאת לשדה, ומי שאינו
מרגיל עצמו להתבודד גם באיזה חדר,
אז כשמגיע הזדמנות שאינו יכול לילך
לשדה, אין לו התבודדות באותו יום
ח"ו, על כן מהראוי להתרגל גם לפרש
שיחתו באיזה חדר בביתו, כגון שסוגר
עצמו במטבח, או באיזה עזרת נשים
ריקה, כדי שההתבודדות תהיה זמינה
אליו בכל עת והזדמנות.

מתי ראוי לקבוע את שעת ההתבודדות?

בתורה נ"ד אומר רבינו שבשעות
הקדושות שקודם אור היום, הוא הזמן
המובחר לזה, על כן מי שיכול לסדר את
סדר יומו כך, אין למעלה מזה, ואכן, לא
ראינו אצל אנ"ש שהיו מזדריזים לגמור
את התיקון חצות, כדי להספיק את
השעה התבודדות עוד בתוך השעתיים

השעה התבודדות, בחורים צעירים מאוד עדיין אינם מסוגלים לזה, אלא כל חד כפום חורפיה, יש לו את הגיל שהוא נעשה אדם, הוא מתבגר והוא מוכשר לזה, אי אפשר לומר גיל קבוע לכולם, אבל לא הרבה אחרי זה, ימי הבחרות זה הזמן להתרגל להיכנס לזה, מתחילים עם רבע שעה ועולים לעשרים דקות חצי שעה וכו', עד שמגיעים לשעה בס"ד.

מה יש לכם עוד לומר לאנ"ש, לקראת שבת שפכ"ז

כבר אמרתי, 'אין פטנטים', אין אפשרות לקחת מאנשים את הבחירה, אל תחשבו שבשבת שפכי כולם מתחילים להתבודד יום יום, תפילה צריכה חיזוק בכל יום, בפרט תפילה כזו, ולכן נחוצה מאוד ההתעוררות מזמן לזמן, ולזה יש את שבת שפכי להתעורר שוב, ולהתחדש בקיום עצה זו, וראוי שהדיבורים בשבת זו יהיו בענין זה, שהכוונה להתחדש מידי יום ביומו, כשמדברים פועלים, אם יהיה מי שיתעורר לרגל שבת שפכי ויתבודד בשבת זו לפחות, זה גם טוב, הכל ריוח, אבל המסר צריך להיות שהכוונה היא לטווח ארוך, אחרת זה יכול להתרחק מהמטרה, שלא יצטייר כאילו זה שבת שבה צריכים להתבודד יותר מזמן אחר.

ברוך ה', אנו צריכים להודות לה' על נועם גורלינו, אשרינו מה טוב חלקינו שאנו מדברים מזה, עצם העניין ששואלים שאלות כאלה, זה אומר שרוצים לקיים את העצה, ויודעים ומאמינים במעלה הגדולה והעליונה, אלא ששואלים כך או כך, חזקו ונתחזקו, לחדש עצמינו בקיום עצה קדושה זו ואיתה עמה כל העצות הקדושות.

בשיעורי תורה. מי שקם לפני חצות ונראה לו שלא יוכל להספיק אחר כך להתבודד, יתכן שיכול להתבודד אף לפני חצות, אבל לכתחילה צריך לדעת שהזמן שלפני חצות עדיין זמן של דינים ואינו עת רצון.

מי שנרדם באמצע התבודדות האם נחשב להתבודדות?

כל שלא נרדם לזמן רב אינו הפסק, אבל כשנעשה קביעות או חלק ניכר מהשעה, זה כבר ענין אחר, וצריך להשלימו.

רבינו אומר שאנשים כערכינו צריכים לב נשבר רק שעה אחת ביום בעת ההתבודדות, אם כן איך אפשר לומר שאר תפילות וידיים במשך היום?

הלב נשבר של התבודדות זה ענין אחר, זה עצה אחרת, זה לפרש את כל שיחתו, לפתוח את כל הפצעים, לראות איך והיכן הוא עומד בזה ובזה, ולהתחנן על נפשו שיזכה לתקן כל זה. אפשר לומר ליקוטי תפילות במשך כמה שעות, ולא להגיע ללב נשבר כזה, אדרבה כשאחד יודע שיש לו מה לתקן, ואומר ליקוטי תפילות הוא רק שמחת הלב, הוא מרגיש פורקן לנפשו, ועל זה אין שום הגבלה, לא כן ההתבודדות שהוא מפרש שיחתו ומשבר לבו לפניו יתברך. מה שכן, התבודדות הוא אכן לב נשבר, אבל לב נשבר הוא לא דווקא התבודדות, עצם התיקון של שעה התבודדות הוא גם אם אין לו שום לב נשבר אלא יושב כאילם נוכח פני ה', כנ"ל.

מאיזה גיל צריך להתחיל להתבודד?

עצם הענין לדבר עם ה' ולבקש מה' כל דבר, כבר שייך מגיל ילדות, אבל לענין קביעות

של חצות, היו שופכים את הלב בתיקון חצות זמן רב בלי להסתכל על השעון, אף אם עבר כל החצות בתיקון חצות, ואח"כ יש עוד זמן להתבודדות. כמובן שבימי הקיץ הדבר שונה קצת, כי הזמן קצר. אגב, אני נזכר שר' לוי יצחק אמר לי בשם התיקוני זוהר על מאמר חז"ל: הבא להרגך השכם להרגו, שזה מרמז שאם רוצים להכניע היצר הרע - העצה לזה היא להשכים בבוקר 'פארטאג' שאז הזמן המובחר. כמו כן בשבת קודש אלו שמתפללים קצת באיחור עם זמן קר"ש (ולא כוותיקין), אין זמן טוב יותר להתבודדות מהשעה שקודם התפילה, שאז האוויר זך והראש אינו מבולבל, טעמו וראו.

אבי ז"ל היה עובד קשה כל היום מהבוקר עד הערב והיה מתבודד לפנות בוקר, לפעמים ראה אברכים שמרשים לעצמם לקום רק לתפילת שחרית, ואף להתפלל במניין שני, התבטא על זה: הם אברכי כולל, יכולים לדחוף את ההתבודדות במשך היום, אני אם לא אקום לפנות בוקר, לא ישאר לי זמן במשך היום להתבודד, כל כך היה ברור לו שכל אברכי אנ"ש מתבודדים בכל יום שעה, והשאלה היא רק 'מת'.

מה נחשב ליום לענין זה שצריך להתבודד כל יום?

מהזמן שקם ליום החדש נחשב יום, ומאותו הזמן עד הלילה צריך להתבודד, כמובן שלא טוב לדחות את זה אלא תיכף בחצות או לפנות בוקר, או עכ"פ אחר התפילה, אבל אם לא הספיק יכול להשלימו במשך היום ואפילו בלילה שלאחריו עד שהולך לישון, העולם אומרים שבקדשים הלילה הולך אחר היום, ועל כן יכול להשלים אז את ההתבודדות כמו

בין יערות שורצי חיות טרף ושדות מושלגים, תחת שמש
קופחת ועם בגדים קרועים לא פסק הפה מלדבר לה' •
תיאורי הוד וסיפורים מעוררים ומופלאים על שרפי מעלה
תלמידים נאמנים שדבקו בעצת העצות והקדישו עבודה
ימים ולילות בשדות ויערות עד שפשטו מעליהם לגמרי הבלי
העולם הזה וזכו לביטול אמיתי לאור האמת

מאות שנות התבודדות

אבן שדה

אייסן יצחק שפירא

אבן שדה

"אבי שבשמים הצילני מן הדוב הזה"

תלמידי רבינו ז"ל

ר' שמעון תלמיד רבינו, היה מקיים את דברי רבינו בפשיטות וללא מורא כלל. גם ביערות-העד באוקריינא לא נמנע ר' שמעון מלעסוק בעבודת הקודש, יראת ה' שפיעמה בקרבו לא השאירה מקום ליראות נפולות ליכנס כלל לתוך הראש. פעם בעמדו בשדה ראה לפתע דוב לבן ענק שצועד לעברו. בעיניים רושפות מתקרב הדוב לעברו של ר' שמעון ולועו הפתוח לא מטיל שום מקום לספקות, עוד מעט יטרפהו הדוב לגזרים. מה עשה ר' שמעון, הרים ידיו למרום וצעק "אבי שבשמים הצילני מן הדוב הזה". בסיעתא דשמיא מופלאה לא איבד את עשתונותיו, נטל את הסכין ששכן דרך קבע בכיסו, פשט את מעיל הפרווה אשר לגופו, ועטף בו את ידו. בעלטה ששררה בין עצי היער העבותים לא הבחין הדוב בלהב הסכין שמתחת למעיל העבה, וכאשר אך קפץ הדוב על ידו העטופה המושטת קדימה חתך ר' שמעון לדוב את שתי הסימנים והוא נפל שדוד ארצה, ונתקיים בו מאמר הכתוב: גם את הדוב הכה עבדך!

גם בערוב ימיו כשעלה לארץ הקודש לא נמנע ר' שמעון מלערוך את עבודתו עבודת הקודש בשדות וביערים. ואכן העיד עליו רבינו הק' כי זכה לשבר את כל המידות רעות בתכלית, עד כי אותיות שמו "שמעון" הצטרפו ל"מש עון".

ר' אהרן הרב מברסלב אשר רבינו כה הפליג בשבחו היה שופך לבו כמים לפני ה'. כאשר שלח פעם רבינו את ר' נתן לאיזה שליחות להרב, מצאו ר' נתן באמצע עמדו בשפיכת לב לפני ה' ועיניו אדומות מבכי. בחזרו אמר לו רבינו. "כיושב סתר לחלות פני מלך" - הפייטן ברצותו לתאר את עבודת הכהן גדול לפני ולפנים, לא מצא הגדרה נפלאה מיהודי אשר עורך התבודדות לפני מלך מלכי המלכים.

סיפור מיוחד מסופר על עבודת ההתבודדות של ר' שמואל אייזיק, מה שראה אצלו ר' צבי אריה בן הרב מברסלב, כפי שסיפר נכדו ר' אברהם שטרנהארץ בספרו, היה זה כאשר נסע ר' נתן לציון רבינו באומן ובדרך עבר דרך העיר דאשיב לעורר את ר' שמואל אייזיק שיצטרף עמו בדרכו, אך ר' שמואל אייזיק היה באמצע התפילה ולא היה שייך להפסיקו. הוחלט שר' הירש לייב ישאר ללון אצלו ובבקר יסעו יחד לאומאן, באותו לילה

הגיע ר' הירש לייב מבית המדרש, וראה שר' שמואל אייזיק עומד בברכת השכיבנו, חכה ר' הירש לייב בחוץ עד שהבין שר' שמואל אייזיק כבר התחיל שמונה עשרה ואז נכנס לאט בחשאי, והנה שומע הוא אנחות קשות ונוראות, ממש כלות הנפש. הוא ראה את ר' שמואל אייזיק פורש כפיו בהטיות וגניחות כאלו שהיו משברים את לבו של כל אדם.

כל אותה הלילה לא עצם ר' הירש לייב את עיניו וזכה לחזות בעבודת קדשו של ר' שמואל אייזיק, עבודה שלא מעלמא הדין.

ומאז אותו לילה לא היה נוח לו בתפילתו, כי אף שגם הוא זכה להתבודדות וסיגופים כמתואר לקמן, אך אחר שראה את עבודתו

**"אחד בדורנו שיעשה
עבודות כאלה פעם
אחת" יאמר לימים ר'
הירש לייב השריד
מאותה קבוצת
מלאכים "ירגיש את
עצמו לצדיק הצדיקים
אשר אין כל העולם
כדאי לו, ואלו עשו
זאת לילה לילה ללא
שום הערכה וכן
חיצוני כלל, אפילו
להתחמם ליד התנור
בבית המדרש בבוקר
לא נתנו להם הבעלי
בתים שהיו יושבים
מסביב לתנור ולא
ידעו שהבעטלער'ס
האלו עשו את כל
השעות האחרונות
בכפור."**

של ר' שמואל אייזיק לא שבעה נפשו.

מהידועים שבין אנשי מוהרנ"ת היה ר' עוזר, אש להבה הוא היה, מיום שגילה את אורו של הנחל נובע הוא לא ראה שום דבר שיעכב אותו מעבודת ה'. עשרות פרסאות (100 ק"מ) הלך רגלי בשביל לשמוע את ר' נתן ה"מח של העולם" - כלשונו, ודיבוריו הקדושים הלהיבו אותו לקיים את עצת העצות - ההתבודדות במושגים מהילים.

יוצא היה ר' עוזר את העיר, ובצקלונו מעט לחם, והולך ליער לדבר עם אביו שבשמים ולהתחנן לפניו, שם היה נשאר משבת לשבת.

דיבוריו וצעקותיו היו לשם דבר, היה נוהג לדבר לכל איבריו בפרטיות, לעיניו לאזניו לפיו ולמוחו, ומצוים שיחדלו לנהות אחר העולם הזה והבליו ורק ישתעבדו לתכלית האמיתית. לעיניו היה אומר: "עין עין", "כמה שתסתכלי יותר בזה העולם, יכנס בך התולעת עוד יותר לאחר המיתה". "סגור עיניך מהבלי העולם ותאוותיו", שמו הפך לאגדה בצעקותיו אל ה' מעומק הלב. אמרו פעם לר' נתן על גאון פלוני שיודע בעל פה אלף דפי גמרא, נענה ר' נתן "מין עוזר קען זאגן טויזנט מאל [עוזר שלי יכול לומר אלף פעם] ריבוננו של עולם! והיו אנשי שלומנו אומרים שר' עוזר גם כן ידע הרבה יותר מאלף דפי גמרא, אבל ר' נתן רצה להדגיש שעיקר החשיבות הוא לצעוק אל ה'. ועוד היו מסבירים, שכמו שאותו למדן ידע אלף דפי גמרא, והרי כל דף שונה מחברו, כך כשר' עוזר צעק אלף פעמים רבוננו של עולם היתה כל צעקה מתוך הרגשה חדשה לגמרי.

וכך היו רבים וטובים מתלמידי מוהרנ"ת עוסקים בעבודה זו תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן, עד כי מוהרנ"ת אמר עליהם, שאצלם מתקיים בפירוש רצונו וחפצו של רבינו הק' שאמר: רציתי שתהיו כמו חיות הנוהמות ביער לילות שלמים!

ככפירים בינות העשבים

חבורת העובדים מטראוויץ

כפנינה זוהרת בשרשרת חסידי ברסלב לדורותיה נוצצת באור יקרות שמעם של אנשי שלומנו מעיר טירהוויץ. הם אלו שטבעו את המושג חבורת העובדים.

לשם דבר היתה חבורת אנ"ש מטראוויץ, כחבורה שכל כולה עבודת ה' מתוך אהבת חברים מופלאה.

בכל לילה היו יוצאים ביחד ליער לעבוד את ה' בדרך הישנה בה הלכו אבותינו מעולם, לא שעה ולא שעתיים, אלא מחצות ליל עד סמוך לאור בוקר היו שואגים בקולי קולות לה' יתברך שיורם בדרך אמת ועצה נכונה. וכל זה היה בלילות החורף, אך בהגיע ימות הקיץ לא הספיק להם הלילה והיו יוצאים גם ביום. ככפירים היו שואגים בינות העשבים.

כחיות הנוהמות ביער היו צועקים בקולי קולות, שהיו מתובלים בניגונים מתוקים של ראש חבורתם ר' סנדר טראוויצער אשר שיריו ונעימותיו מושרים עד היום.

רבי אריאל מפשדור'ה

"מדיבור אחד 'רבונו של עולם' היה נעשה ים"

"הוא היה אומר 'רבונו של עולם' ולא יכול להמשיך לדבר אחר"

דיבוריו עם ה' היו בפשטות ובחן, "רבונו של עולם" אמר פעם, "או שתתן לי מעיל או שתחנני דעת שאינני צריך למעיל", סיפור זה לא מסתיים שאכן תיכף נשלח אליו מעיל. אין בידינו כל ידיעה האם אכן קיבל מעיל, או קיבל דעת במקום המעיל. אך המוסר השכל מהמעשה נשאר קיים עד היום להורות לנו איך מדברים עם ה'.

בית, שם קבע את מקומו והיה יושב שם בכל ימות השבוע בגעגועים אינסופיים ובדמעות שליש כפשוטו היה שופך לבו לפני ה' לזכות לדביקות אמתית בו יתברך.

חרך צר מעבודתו נוכל לראות מתיאוריו של תלמידו ר' ישראל בער אודסר, אשר גם כעבור שמונים שנה לא מצא את המילים לבטא נכונה את האש הגדולה אשר ראה

"מי יכול לשער מה שהוא הרגיש בכל דיבור ודיבור של הליקוטי תפילות, הדמעות יצאו מהעינים כמו מים, היה ראוי לנו לתת כל ימי חיינו רק לשמוע דיבור אחד מפיו ר' ישראל בהתבודדות"

עולה על כולנה עבודתו של ראש חבורתם ר' סנדר טראוויצער. וכמסופר, שפעם אחת נסעו הרב מטשעהרין ועוד כמה מחשובי אנשי שלומנו בעגלה, בעברם דרך יער טראוויץ שמעו קול עז הנשמע למרחוק, בהתקרבתם למקור הקול ראו את ר' סנדר טראוויצער עומד ופניו להבים, וכולו שואג כארי "סנדר'ל זאג [אמור]: שנאתי השומרים הבלי שוא, אבער [אבל]: ואני אל ה' בטחתי", בהתפשטות הגשמיות היה ר' סנדר צועק אל ה', כשהרב מטשעהרין ובני לויתו עומדים נפעמים, אחר פתח הרב מטשעהרין ואמר לאנ"ש: "כנראה שאנו צריכים להתבייש ממנו".

גם ר' אברהם ב"ר נחמן - שעבודתו הק' ובפרט עבודה נוראה זו של המהלך בדרך יחידי היתה מיוחדת בצורה שאין לה אח ורע, עשרות שנים היה נוהג במשך כל ימות השבוע לשהות בשדות ויערות, מתוך צעקה והתבודדות, וכל תורתו ותפלתו היו עטופים בדמעות וכיסופים אין קץ, ושם חיבר את ספרו הנורא 'ביאור הליקוטים' - היה בצעירותו נוסע לר' סנדר טראוויצער לראות את עבודתו הק' אשר הרקיעה שחקים, ואף סיפר שראהו פעם בציון הקדוש בוכה ומתחנן בקולות נוראות ומחרידות.

מדיבור אחד 'רבונו של עולם' היה נעשה ים

ר' ישראל קארדונער

גם ר' ישראל קארדונער תלמידו של ר' משה ברסלב'ר זכה להלך בדרך יחידי בדרגה נוראה, איש פלא היה ר' ישראל, טמיר ונעלם בתפילותיו ובכיותיו. לולא שהפגישה ההשגחה העליונה בינו לבין תלמידו ר' ישראל בער - כי אז לא היינו יודעים כמעט לספר מהאיש כי זה היה כל תהלוכות חייו, התבודדות במרחבים האינסופיים בגליל ודמעות כמים על גלות השכינה.

בין עצי היער היה יושב ר' ישראל והיה מדבר עם ה' דיבורי אמת וחן ומתחנן לפניו בדיבורים פשוטים שיזכה להיות איש כשר באמת.

דמעות כמים היו נשפכים מעיניו על בית ישראל ועל עם ה' אשר הלכו בגולה, וגם אחר שעות רבות של תפילות וצעקות לא שבעה נפשו, שכן את כל מהותו השקיע בעבודת התפילה והתבודדות, ולא היו כל הבלי העולם חשובים בעיניו לכלום, לא היו זה יציאות לשדה, להיפך, השדה הפך עיקר

זקני צפת הולכים במדרגות צפת

התבודדות בשטיבל. חסידים בוורשא פולין לפני המלחמה

עילוי גדול היה ר' יצחק אוטבוצ'ק' ובקי בכל הש"ס כמו שהעידו מקורביו שלא פסק פומיה מגירסא, בהגיע הלילה היה פורש ליער להתבודד לפני קונו, שם בין עצי האורנים היה שופך את לבו כל הלילה ולא היה חוזר עד עלות השחר להתפלל כוותיקין.

כמנהג חסידי פולין הידועים בשנינותם, היה ר' יצחק'ל פונה לכל מי שפגש בשטיבל, עשית כבר התבודדות? היה שואל, אם לא היה מענה בפיהו היה שולחו על אתר לחדר ההתבודדות, עד שהכניס בכולם את החובה הפשוטה לקיים עצת רבינו בלי התחכמות.

מחדש גדול היה, וכל אימת שהגיע ללודז' עיר מגורי הוריו, היה עבור אנ"ש יום חג, האברכים היו עטים עליו לשמוע את חידושי המקוריים בספרי רבינו, (חלק מפניניו נשתייר עד היום), אך הוא היה שואלם מקודם - "כבר דברתם עם ה'?" ומשלא נענה כדבעי, היה אומר להם "דברו עכשיו!" ורק כעבור משך זמן היה פותח את פיו בחכמה.

ר' יצחק ברייטער היה כל כולו אש קודש בענין רבינו, מעת קומו בחצות הלילה היה אומר מיד "עלמא דאטי!" כל דיבורי הליקוטי מוהר"ן היו חקוקים בעצמותיו, וכמנהג אנ"ש לא היה מוותר בענין של התבודדות אפילו כמלא נימא, והיה הולך כל יום ליער הויסלה לדבר לפני ה', ולפעמים היה הולך גם לחדרי ההתבודדות, וכשהחדרים היו תפוסים היה מסב פניו אל הקיר ומדבר כך עם ה', כמו שיהודים אומרים תהילים גם בחברת אנשים - כי ה' שומע בכל מקום, כך גם אפשר לדבר דיבורי התבודדות כי ה' שומע בכל מקום, אשרי ילוד אשה שכך מובטח לו שכל שעה שהוא רוצה הוא מדבר עם השכינה.

ידוע הסיפור שכשרצה רבי אלחנן ספקטור לעלות לארץ, שם פעמיים לבית המדרש כדי להפדד מר' יצחק, משהגיע לשטיבל, אמרו

אך טבעי הדבר שבכל שטיבל שיש בו ארון טלית ותפילין, שיימצא בו גם חדר לקיים את העבודה הק' שלעתיד לבוא תהיה דרך כבושה כמו ללכת לבית כנסת בבוקר עם טלית ותפילין.

ההתלהבות שאחזה בציבור עקב פתיחת שערי גן עדן לא ידעה שבעה. מכל עבר באו והופיעו המשתוקקים לחלות פני מלך, אך ההיצע לא עמד בפני הביקוש המתרבה ותורים החלו להיווצר על ידי המון עם שצבא על הדלתות להיכנס ליחידות עם בורא כל עלמין המחיה את הכל. זה מחכה על ההוא, ואחריו עומד פלוני.

שרידי המקום היו מתארים בחיות את

"רבונו של עולם" אמר פעם, "או שתתן לי מעיל או שתחנני דעת שאינני צריך למעיל", סיפור זה לא מסתיים שאכן תיכף נשלח אליו מעיל. אין בידינו כל ידיעה האם אכן קיבל מעיל, או קיבל דעת במקום המעיל. אך המוסר השכל מהמעשה נשאר קיים עד היום להורות לנו איך מדברים עם ה'.

הדפיקות הלא מנומסות שהיו הממתנינים נוקשים על דלת החדרון. - "כבר עברה שעה" טענו, "חשוב גם על העומדים בחוץ", והלה פותח כדי חרך ומבקש "עוד כמה דקות" כמתחנן לבל ינתקוהו ממקור החיים.

ר' מרדכי סוקולובער איש קדוש היה אשר סיפורים פלאיים נקשרים על שמו, גם בעל מופת גדול היה ופועל ישועות בקרב הארץ, אך כל זה לא מנע ממנו להתקרב לרבינו ולקיים עצותיו בתמימות ופשיטות, לרוב עניותו לא היה לו חדר מיוחד משלו ומשלא מצא מקום הראוי לשמו היה עורך את התבודדות בארון הבגדים, - שם בארון החדוס היה שופך ליבו כמים וכיונה במעי הדגה צעק משם אל ה'.

בארץ ישראל קבע דירתו בעיר הקודש צפת והיה תמיד הולך להשתטח על ציון התנא האלוקי ר' שמעון בן יוחאי, פרק נפרד הוא התקשרותו לציון העיר וקדיש. ברוב בכיות היה עורך שם תיקון חצות, וכמו שהיה מתאר ר' ישראל בער: ר' ישראל יושב, ולידו שלולית של דמעות, כפשוטו, בוכה ובוכה עד שכל החדר מעלה אדים מהחום, ור' ישראל אינו מפסיק לבכות.

אל אביו שבשמים שפך את כל אשר על לבו, והתייעץ על כל צעד ושעל. ברוב פשטותו ותמימותו לא ראה בזה כלל דרגה מיוחדת במינה ובמכתביו כשכותב על עקירתו למירון כותב בפשיטות. "כעת שסיבב עילת כל העלות שהבנתי מהשגחתו ית' ומרמזיו שרצונו ית' שאקבע דירתי פה, שאוכל לעסוק בהתבודדות ביותר במקום הקדוש הזה"... שכן לא היה בודד בעולמו ר' ישראל, למרות שחי בתקופה בה חסידי ברסלב בגליל יכלו להימנות על כף יד אחת, לא היה מאושר ממנו עלי אדמות. על אף הרדיפות האיומות כאשר כל בני העיר קמו נגדו והיו כאלו שרצו לרצחו נפש על עונו שקירב את הנער ישראל בער, גם אז לא פסק מדבקותו הנוראה והיה יושב במערות אשר בגליל בין קבר שמאי לרב המנונא סבא ועוסק בעבודתו בתורה ובתפילה.

פתיחת שערי גן עדן

אנשי פולין

מן העניין לציון שרבים מהעובדים באומאן לשמם ולזכרם תאוות נפש היו במקורם מפולין, ה"ה ר' מתתיהו הכהן ברזסקי, ר' לייבל צרטנר, ר' הירש לייב ליפל, ואפי' ר' לוי יצחק בנדר ור' ברוך געצ'יס היו מפולין אלא שבנסעם לציון הקדוש איוו להם מקום מנוחתו בית ישיבתם ונשארו שם.

ליבם הבוער של חסידי פולין לא ידעה גבולות והולידה חידושים מקוריים בפרסום שם הצדיק ובקיום עצותיו הקדושים, בפרט עצת העצות אשר לא נמנעו לברר עליה מאחד לזולתו... הצמאון העז והביקוש המשותף בקיום עצת ההתבודדות מחד גיסא, ומאידך המרחק העצום של עיר ענקית כדוגמת ורשה מן היערות והשדות הצמיחה רעיון חדש בדמות חדרי התבודדות, והיה כל מבקש ה' ילך שם להשיח לפניו ית' כל לבו.

התופעה המבורכת בדמות חדרי התבודדות הפזורים כיום ברוב ריכוזי חסידי ברסלב לא הייתה קיימת כלל אצל אנשי שלומנו מאז, עד שהגיעו המקורבים מפולין וייסדום.

רבי יצחק ברייטער הי"ד

בו האדמו"ר ואמר לו "שמע נא בחור יקר, התבודדות היא עבודה גדולה מאד, אך אין זה שווה לכל נפש, רק אנשים בעלי מדרגה ראויים לזה". אך הנער לא ויתר ואמר "אולם רבינו אומר: שמקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר כי אם על ידי התבודדות", כששמע האדמו"ר את תשובתו אמר לאביו "אל תתווכח אתו, כי לא תפעל מאומה", כשיצאו משם הוכיחו אביו על פניו על שהעז לדבר כך בפני האדמו"ר, וכאן החלה תקופת מניעות קשות לר' מוטל. (אך לא עברו שנים מרובות ואביו נתיידד מאד עם ר' יצחק ברייטער).

עצת ההתבודדות היתה עיקר חיותו של ר' יצחק, עד שכל דבר היה מתחיל ומסתיים בה. כך גם בחבורה 'ב' כנישתא חדא', שנתיידיה בורשה, היה אחד מהתקנות שצריך לעשות כל יום שעה התבודדות, ומי שחיסר יום אחד, היה צריך לשלם קנס. גם בשיבת והלכתא כנחמני היתה תקופה שר' יצחק היה הולך עם הבחורים כל לילה לשדה בחצות.

גם כאשר כאב לו האגודל אמר ר' יצחק שאצבע זו מרמזת על התבודדות, שכן ד' אצבעות מרמזות על ג' תפילות שתקנו האבות הק' ועוד תפילה אחת שתיקן דוד המלך ה"ה תיקון חצות, ואילו האצבע החמישית - האגודל - רומזת על התפילה שגילה רבינו הק' לדבר כל יום בינו לבין קונו - והרי רואים בחוש שהאגודל משלים לכל האצבעות.

סיפור מפעים אירע עם ר' בירך רובינזון אשר את אש ההתבודדות שקיבל מר' יצחק ברייטער לא פסק לבעור אף באושוויץ, ובכל ימי המלחמה האיומה לא הפסיד יום אחד מהתבודדות.

כשהכניסוהו הנאצים ימ"ש לתאי הגזים, יחד עם עוד מאות אנשים, בראותם את חרבו של מלאך המוות לנגד עיניהם, שאלו מאן דהו "מה עושים כעת?" אמר לו ר' בירך בפשטות, "רבינו לימד אותנו לעשות התבודדות וידוי ומשפט". והתחילו שם לעשות התבודדות בדקות האחרונות לחייהם, לא חלפו אלא

לו שר' יצחק הסתגר כעת ומדבר עם קונו, החליט ר' אלחנן להמתין איפוא עד שיסיים ר' יצחק ויצא, חלפה שעה ועוד שעה ורק כעבור ארבע שעות (ויש נוסחא שש שעות) יצא ר' יצחק עם עיניים אדומות ואמר לר' אלחנן "אוי! עוד לא התחלתי כלל לפרש שיחת"

כזה היה ר' יצחק ברייטער וזה גם מה שהיה דורש מאנשי שלומנו לקיים את ציווי רבינו הקדוש ללא כל התחכמות, וכמו שכתב במכתב (לר' יעקב זאב ברזסקי) "ותהלה לא-ל כל אחד יש לו זמן מיוחד להתבודד שם (בחדרי התבודדות) בכל יום ויום, כי אנו מבינים היטב בעזה"ש"ת כי בלי התבודדות בכל יום, אף אם יעשה אדם כל מיני עבודות שבעולם לא יהיה מקורב לרבינו".

וכמו שסיפר החסיד ר' מוטל יגלניק שפעמים רבות היה ר' יצחק "מושכו" מהחנות באמצע היום והולך איתו ליער לדבר עם ה'.

ר' מוטל עצמו נתקרב לרבינו הק' על ידי שנכנס פעם אחת בבחורותו לברסלב שטיבל ומאד התפעל מהריקודים השמחים, למחרת גם שמע שם שיחה של ר' יצחק שהכניסו לגמרי בענין של רבינו, מאותו יום החל לעשות התבודדות באחד מהחדרי התבודדות בשטיבל.

יום אחד התאחר הנער ולא הגיע הביתה, הלך אביו לחפשו ומה מאד נרתע לתפוס את בנו חביבו שמתנהג כאנשי הבעל תפילה.

תיכף לקחו משם אל האדמו"ר אשר הסתופף בצלו וסיפר לו את כל אשר קרהו, "התבודדות עשית?" שאל הרבי, "מה זאת התבודדות?" "מדברים עם ה' ומספרים לו על כל מה שהאדם צריך" השיב הבחור, "ומה ענה לך?" שאל הרבי, 'השאלה הזאת צריך לשאול גם על תפילת שמונה עשרה' רצה הבחור להשיב אך עצר בעדו, ואז הסתכל

דקות אחדות, ולפתע נפתחות הדלתות ומפקד חמור סבר פוקד על כולם לצאת החוצה, חייהם ניצלו, ויהי לפלא.

קוד 'ברסלבסקי'

חבורת העובדים באומאן

פרשה מיוחדת בתולדות המתבודדים הם חבורת העובדים באומאן, החבורה שבראשיתה עמד ר' ברוך חתן ר' געצי.

מבין רבים שנמנו על חבורה מופלאה זו ידועים לנו ר' וולוויל הזקן, ר' יענקל' מז'יטאמיר, ר' גדליה ספיר, ר' לייבל צרטנר, ר' נפתלי דובינקי, ור' הירש לייב ליפל, ב' האחרונים שרדו ועלו כל אחד בתורו לירושלים.

חבורה קדושה זו שמו להם למטרה ללכת בדרך הבעל תפילה וכחצי שעה קודם חצות היו יוצאים לעבר הנהר לטבול כשלפעמים היו צריכים לשבר את הקרח, בהגיע שעת חצות אמרו תיקון חצות בצוותא ובדמעות שליש ביכו על החורבן הכללי והפרטי. ככלות אמירת התיקון היו יוצאים ביחד אל השדה.

התיאורים הבאים יישמעו אולי כדמיונות, אך כך מסרו עדי ראייה נאמנים אשר עיניהם ראו ולא זר, שומרי היער כבר ידעו על הסימן "ברסלבסקי" שהיווה כעין קוד על היותם אזרחים הגונים ולא חבורת תמהונים, וכך נתנו להם להכנס ליער.

מזג האויר האוקראיני היה כה קר עד שהגיע בלילה ל 40! מעלות מתחת לאפס. הקור מקפיא העצמות עלול היה להביא אותם לידי סכנת נפשות של ממש, אך גם כפור אימים זה לא היה בו כדי לצנן את לב האיש הישראלי-הבוער עד אין סוף. בכדי שרוח החיים תשאר באפם, היו לפעמים מוכרחים לנוע אנה ואנה כל הזמן, פשוט בשביל שלא יקפאו למוות ח"ו.

השלג שכיסה את הארץ היה מגיע לפעמים עד לקומת איש ועל כל זה היו נשמעים מכל עבר נביחות מחרידות ומבהילות מכלבי בר אשר התורצצו בפראות. וככה עמדו 8-7 שעות בלילי חורף הארוכים (באוקריינא הלילות בחורף יכולים להגיע לכ-16 שעות) והיה לבם בוער אל ה' מתוך השתוקקות וכיסופים.

מי יפאר גדלם מי יתנה שבחם, "אחד בדורנו שיעשה עבודות כאלה פעם אחת" יאמר לימים ר' הירש לייב השריד מאותה קבוצת מלאכים "ירגיש את עצמו לצדיק

הצדיקים אשר אין כל העולם כדאי לו, ואלו עשו זאת לילה לילה ללא שום הערכה וחקן חיזוני כלל, אפילו להתחמם ליד התנור בבית המדרש בבוקר לא נתנו להם הבעלי בתים שהיו יושבים מסביב לתנור ולא ידעו שהבעטלערס האלו עשו את כל השעות האחרונות בכפור."

אחד מגדולי אנשי שלומנו באומאן היה החסיד השרף ר' מתתיהו בזשעסקי אשר התקרב בפולין ונסע לאוקריינא לשהות בצל הקודש.

דבקוהו ברבינו הק' היתה באופן כל יתואר, היה יושב כל היום בקלויז אשר ממול הציון והיה מתבודד שם בקולי קולות, ר' לוי יצחק היה מתאר איך שר' מתתיהו היה מסתובב בביהמ"ד הלך ושוב בדביקות נפלאה קרוב להתפשטות הגשמיות.

לא היה בעולמו דבר מלבד חצות ועבודת ה' מתוך יגיעה נוראה בתורה ותפילה, וכך גם כותב לאחד ששאל אותו איך לנהוג, "ועיקר לקבל על עצמו ללמוד בכל יום ספרי רבינו הק' לעובדא ולמעשה, ולשמור את ההתבודדות, ועיקר בחצות הלילה כידוע, ואז יתורץ לכם הכל על נכון."

החבורה בירושלים

כאשר החסידים ששמעו בקולו של ר' אברהם בר"נ עלו לארץ ישראל, הקימו הם בארץ הקודש משען ובסיס לדעת הצדיק, אשר נטעה שורשים והצמיחה דורות נאמנים מהם שותה העולם כולו.

משהגיע ר' הירש לייב ליפל לירושלים כמו החלה רוח חדשה לנשב בענין הניעור בלילה, היה הולך כל לילה ליערות ושואג בקולי קולות, לא שמר את האש לעצמו אלא קיים בהידור רב את צוואת רבינו להשקות אילנות, תמיד היה מדבר על לב הניעורים שיצרפו אליו וילכו אתו לשדה.

השריד מאותה חבורה קדושה אשר באומאן היה ר' הירש לייב, כבר בין אנשי שלומינו באומאן בלטה דמותו כאחד האריות שבחבורה, סיפורים רבים נקשרו מסביב לדמותו הפלאית, על צעידתו מרחקים עצומים שוב ושוב בנסיונו להגיע לארץ ישראל, על צעקותיו הנוראות שלא נשכחו מלב שומעיהן.

לימים נתגבשה אצלו חבורה שלימה של עובדי ה' אשר לעגו לכל הבלי העולם הזה, בין בני החבורה נמנו כידוע החסיד ר' שמואל שפירא ור' מרדכי אלעזר רובינשטיין, ר' אברהם יעקב גולדרייך ור' שמואל צ'צ'ק, סיפורים רבים מסופרים על

כל אחד מהנזכרים כאן ועל עוד חבורות מאנשי הבעל תפילה בארץ הקודש שהיו מרבים בקיום עצותיו הקדושים בקביעות, היו קמים כל לילה סמוך לחצות ואז היו יוצאים לטבול במקווה בבתי מחסה, שהיה נקרא ר' חיים זוננפלד'ס מקווה, משם ירדו עד לכותל המערבי שהיה אז שטח צר יחסית, ערכו תיקון חצות בנעימה אך עקב הסמיכות לבתי התושבים הערביים היו צריכים להזהר שלא להגביה את קולם, היתה זאת בתקופה קשה ביותר בתולדות ישראל והיו דמעותיהם ניגרים כנחל בכל שורה מתיקון חצות על השמועות המחרידות שהגיעו מאירופה. משם היו יוצאים דרך שער שכם בואכה שמואל הנביא, וככה צעדו עד ליער הסנהדרין שמה נתפזרו כל אחד לכוך שמצאו, כשבדרך היו נפגשים לעתים בשוטרים הבריטיים שלא הצליחו להבין מה עושים הצעירים בלילה, אם לא שחברו לקבוצות האצ"ל וכו'.

בהגיעם ליער הסנהדרין היו פונים כל אחד לפינתו והיו שופכים שם תפילתם לפני ה'. היה ר' הירש לייב לועג לכל הפחדים והחששות, הוא היה אומר להם בחזור, "אתם רואים, בסוף כולם פה, לא קרה כלום."

נסיעות רבות נסע איתם ר' הירש לייב, לקבר רחל, לקברי אבות שבחברון, למירון, ועוד ועוד הרבה קברי צדיקים. בהשתדלות בנו שעבד במשרד ממשלתי פתחו עבורו את כל המקומות הקדושים.

על הימים במירון מסופר שהיה קם חצות ואחר שהיה עורך תיקון חצות בבכיות עצומות היה שואג שבעין קלין בצעקות איומות שעות על גבי שעות (!) עד הבוקר, עד שבאי הציון נחרדו מהקולות.

גם כאשר רוחות עזות היו נושבות בהרי הגליל ושלג החל נערם בחצר מערת הרשב" לא נתן ר' הירש לייב ליצר הטרדן ליכנס לחדרו, בקול גבוה היה זועק לבחורים "דברו אל הגוף, אמרו אליו, שכמה שיותר שתלכו בשדה עם השלג והכפור, ככה יערב לכם ביותר בקבר" ודיבוריו הקימו את כל הקבוצה ללכת אל השדה.

לא פסק מלקרב אנשים לעצת ההתבודדות עד זקנה ושיבה, גם בזקנותו היה נותן ממתקים לילדים שידברו אל ה' והיה מסביר להם בפשטות איך עושים זאת.

ידועה העובדה על פעם אחת שעשו חבורה גדולה מאנשי שלומינו התבודדות במערת צדקיהו מתחת לירושלים העתיקה, ובדרך הילוכם במערה נתעו יותר ויותר עד שלא מצאו את הדרך מאיזה כיוון יוצאים,

תמונה
בפרסום
ראשון

אבקשה

והיו ביניהם גם ילדים, והמצב לא היה פשוט כלל ועיקר, שכן בקרוב ירד הלילה, וכבר היו מקרים שנאבדו אנשים באותה מערה ארוכה ועקבותיהם לא נודעו. והנה קם ר' יונה לבל שהיה שם, וצעק בקולו החזק: הנה זהו זה, כולכם יכולים לצעוק רק אל ה', אף אחד לא יעזור לכם, צעקו וצעקו אל ה' - 'האט דאס איז דאס, איר קענט אלע שרייען נאר צום אויבערשטן, קיינער וועט אייך נישט העלפן, שרייט אין שרייט, צום באשעפער" והתחילו לצעוק שם מעומק הלב צעקות שנשמעו לבטח עד כיסא הכבוד, זה צעק שמע ישראל והלה אומר שמות הצדיקים והיה המקום לחרדת אלוקים, עד ששמע ה' את תפילתם ואחד מאלו שהלך לחפש את הדרך, שמעוהו צועק - מכאן אפשר לצאת ועדיין לא ידעו היכן בדיק הוא עומד, עד שצעק יותר ויותר, והלכו לכיוון הקול ומשם הגיעו לחוץ זמן מועט לפני השקיעה.

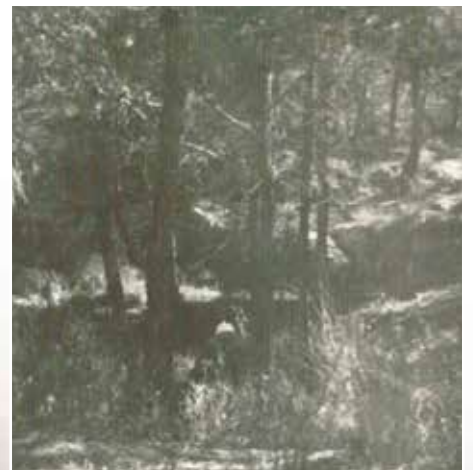
פועל שחור'

ר' שמואל שפירא

מנעוריו משרק שמע את שמע אורו הזך של רבינו הקדוש, היה ר' שמואל מקיים ברוב התלהבות את עצת העצות והיה הולך לילות כימים בשדות וביערות וצועק אל ה' שיקרבהו לעבודתו. לא בקל כבש ר' שמואל את המלחמה, ולא באחת שבר את כל המידות להשי"ת, 'פועל שחור' - "א שווארצער סאלדאט" כינוהו, את כל דם התמצית ירק בעבודת ה' בלא שראה שום תוצאות.

אך נאמן לדרכו של רבינו הקדוש היה מהלך בדרך יחידי, והיתה כל חיותו על ידי תפלה, כמו שרבינו אומר שמי שניזון שלא על ידי תפלה הרי הוא כבהמה.

גם ביום חופתו היה הולך ומתבודד כל היום בדמעות שליש, עד שסמוך לחתונה חפשוהו ומצאוהו בקבר שמעון הצדיק.

ר' שמואל שפירא בהתבודדות ביער ירושלים.
(באדיבות ר' שמואל יצחק רוזנפלד)

ר' שמואל שפירא בכותל

ההתרפקות על זכרונות העבר יכולה להיות מועילה, אך עלולה גם להיות לרועץ כאשר בחסותה מתעלמים מהווה הריק.

המעשיות שסופרו עד כה אינם משנים קדמוניות, אדרבה הלא השם יתברך מנהיג את העולם עתה יותר נאה ויותר יפה.

אם פעם היה זה רק ברוסיה או בפולין או בירושלים או במירון, הרי שכיום התפשטה האש למימדים ענקיים, בכל העולם כולו יוצאים מידי יום אלפי חסידי ברסלב להפגש עם אביהם שבשמים, מדן ועד באר שבע, מקנדה ועד תוניסיה, בכל לשון שאתה שומע.

כאלו היו אנשי הצדיק שקיימו רצונו, ולוואי ונוכח אף אנו לאחוז בדרכיהם ולדבוק בעצת ההתבודדות עד שנוכח לתיקון השלם לתקן עולם במלכות ש-ד-י. אמן.

מקורות: שיח שרפי קודש, ספר אנשי הצדיק, ספריו של ר' דוד דגן: בצלו של הרבי, אש תמיד תוקד.
אוצר נחמני ועוד ועוד.

"את עיקר החיות בהתבודדות קיבלתי מר' הירש לייב" היה אומר ר' שמואל בערגה, על אף שהתקרב לרבינו עוד טרם עלייתו של ר' הירש לייב ארצה, אך מאז אותו יום היו יוצאים יחדיו לשדות, ואף קבעו לימוד משותף בספר מכתביו של רבי נתן 'עלים לתרופה'.

כל ליל שישי היה הולך ביחד עם ר' הירש לייב אל הר ציון, מקום מנוחתם של מלכי בית דוד, והיו אומרים שם ליקוטי תפילות ביחד. ומי מדבר כבר על ימי בין המצרים בשנים שהכותל המערבי היה סגור ורק 'הר ציון היתה פליטה' היו יושבים ומסתכלים בלב מלא כיסופים וגעגועים על רצפת בית חיינו מקום מקדשנו, שעות (!) היו מסתכלים ככה בלי להוציא הגה מהפה, רק עיניהם רואות וכלות בצער השכינה, זולגות דמעות כנחל, ומייחלים לתקומתה, הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת.

סיום

יריעה ארוכה זו תהיה חסרת כל תועלת אם לא נוסיף את השורות דלהלן. שכן תמיד היו עובדי ה', וסיפורים יפים יש בכל חצר ועדה,

**"שפכי כמים ליבך נוכח פני
ה'" | עבר והווה מתחברים
בשדות וביערות של ארץ
ישראל | מירון, ירושלים, ובני
ברק; 'מורשה', יער שמואל
הנביא, ויערות מירון מתקבצים
יחדיו בכתבת שטח מרתקת,
מספקים הצצה קטנה אל ה'חוץ
מן היישוב' | הרה"ח ר' יעקב
נתן אנשין שליט"א, הר"ר נתן
קוסטנטינר הי"ו והר"ר שמחה
פלברבוים הי"ו מספרים על
ההתבודדות היכן שקיימו גדולי
העובדים בדור הקודם את
העצה הגדולה | וכל עצי השדה
ימחאו כף**

לקראת שבת ההתבודדות של חסידי
ברסלב בכל אתר ואתר, יצאנו למסע
דילוג בין כמה יערות מפורסמים
ברחבי ארץ ישראל. חיברנו עבר
בהרבה הווה. גילינו שחסידים
הראשונים סללו את הדרך למאות
ואלפי אנשי שלומינו אשר זוכים
כהיום הזה, להמשיך להרוות את
המייתם הפנימית ביותר במקומות
אשר לא דרכה בהם רגל אנוש,
אלמלא הוראתו של רבינו הקדוש
(ליקוטי מוהר"ן תורה ק' ח"ב): "אִי
אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר בְּאַמָּת, כִּי
אִם עַל יְדֵי הַתְּבוּדוֹת!"

נחמן כ"ץ. י. הכהן

ביערות בשדות ובחדרים

המיקום: ירושלים קברות הסנהדרין, יער שמואל הנביא, יער ירושלים

מספר: הרה"ח ר' יעקב נתן אנשין שליט"א

כיצד התחילה ההיכרות שלך עם היערות?

כבר בכיתה ט' בתלמוד תורה 'תורה תמימה' לקח אותנו המלמד היקר ל'חבורה' ביער שעל יד דן בן יעקב והתבודדנו שם. ומאז שאני בחור צעיר, הייתי הולך יחד עם ה'חבורות' ליערות לשעה של התבודדות. בישיבה קטנה היה לי חבורתא שהייתי יוצא אתו אחרי סדר שלישי לעשרים דקות של התבודדות ביער של 'הר חוצבים' שהיה אז ריק מבניינים...

בתקופה שאחרי החתונה שלי, הייתה לי התעוררות גדולה לצאת ליערות, לא לשעה' בודדת של התבודדות, אלא לבלות כמה שעות חוץ לשוב.

חיפשתי אז היכן יש יערות שאוכל לשבת בהם ביישוב הדעת, מבלי להיות טרוד במחשבות של פחד מישמעאלים וכיו"ב. ואז נודע לי שבאזור של 'בית מאיר' יש שטח ענק של יערות המשתרע עד לבית שמש. [לאחר מכן שמעתי שרבי אשר פריינד זצ"ל היה אומר כי ביערות אלו היה מתבודד דוד המלך].

לא היה לי רכב, אז נסעתי עם אוטובוס של אגד מירושלים לבית מאיר (הייתי פוגש אז את הרב שר שלום מרזל שליט"א שלמד בכולל בבית מאיר). הגעתי לשם ופשוט התחלתי לחפש ביערות מסביב, היכן יש מקום מתאים לשבת ולבלות בתורה ותפילה ועבודת ה'.

הקדשתי כמה ימים רק לחיפוש מקום... עד היום מונחת בלבי התחושה של החיפוש... נזכרתי אז בדברי רבינו במעשה מאבדת בת מלך, שמספר על השני למלך שיצא לחפש

את הבת מלך, "והיה הולך אנה ואנה זמן רב ובמדבריות ובשדות וביער, והיה מבקשה זמן רב מאד"...

אמרתי אז לה': ריבונו של עולם, מה אני מחפש פה? אני מחפש מקום בו אוכל לשבת וליישב דעתי, למצוא את נשמת, את אמונתי, את דבקותי בך...

ואכן, מצאתי שם שתי פינות נפלאות מאד, אחת מצד אחד של היישוב והשני מצדו האחר, כששתי הפינות הם במקום נסתר ונעלם שעין אדם לא שזפתם. קניתי לי שולחן עם סככה מתקפלת ועוד כמה פריטים המקלים את השהות ביער, והייתי יוצא לשם הרבה. פעמים בודדות עם חבורתא, ורוב הפעמים לבד.

השעות בהם הייתי אוהב להגיע לשם, היו או: משעות לפנות-בוקר עד הצהריים, או מאחרי - הצהריים עד לאחר השקיעה.

אגב, מעניין שבזמן של שקיעת החמה, הייתי שומע בקביעות כיצד מתחילים החיות ליילל בקבוצות. יתכן שזהו הזמן בו הם אומרים שירה לה'. אותי זה היה מזכיר את מה שרבינו מספר ביום השלישי של הז' בעטלערס, שהלב והמעין נפרדים זה מזה בשירים נפלאים, ואזי "סמוך לגמר היום, אזי מתחילים ליטול רשות זה מזה, ומתחילים לומר חידות ושירים נפלאים זה לזה באהבה רבה והשתוקקות גדול מאד מאד".

וכותב על כך הרב מטשעהרין דברים נוראים ומלהיבים, וזה לשונו: "כשמגיע היום להיות נגמר ונפסק, שאז הוא זמן תפלת מנחה וערבית, אז צריך האדם להתעורר בהתעוררות גדול, ולהזכיר את עצמו איך

שהלב של העולם והמעין (שעל ידם עיקר קיום העולם) מתחילים ליטול רשות זה מזה ואומרים חידות ושירים נפלאים זה לזה באהבה רבה והשתוקקות גדול מאד, בכך צריך גם הוא להשתתף עצמו עמם, ולהתעורר אז בהשתוקקות וכיסופין גדולים להשי"ת ולהתפלל בדביקות גדול, כי הבריאה של כלל זה היום כבר נגמר ונפסק ומי יודע מה יולד יום. וכן אח"כ צריך להכין עצמו לקבל קדושת הבריאה החדשה של יום הבא"...

נראה לי שביער הרבה יותר קל לקיים את דברי הרב מטשעהרין הנ"ל...

הייתה גם תקופה שניסיתי לחפש מקום יותר קרוב למגוריי, וחשבתי אז על יער ירושלים. יצאתי אז קשר עם החסיד הנלבב ר' קלמן גולדשמיד ז"ל (אותו הכרתי דרך בנו שלמד אתי בחיידר) שהתגורר בהר נוף בסמיכות ליער ירושלים, וביררתי אצלו האם יש מקום טוב לבלות שם בעבודת ה'. הוא הזמין אותי לבוא איתו לשטח, ובאחד הימים הגעתי להר נוף, וירדתי איתו יחד ליער, שם הראה לי כל מיני פינות נחמדות. הם לא התאימו לי, אבל הרווחתי 'שיחת חברים' מיוחדת עם ר' קלמן, שסיפר לי על ריבוי התבודדותיו ביערות, וחזק את כיסופיי וגעגועיי. יהי זכרו ברוך.

מהי ההרגשה העיקרית שמקבלים בהתבודדות?

מה אומר ומה אדבר?! הרי רבינו כותב שזוכים ל"טעם גן עדן" ממש.

כך סיפר רבינו על עצמו, כשתיאר בפני אחד מתלמידיו כיצד הלך וסייב בכל ההרים והיערות שסביבות הכפר אוסאטין, "והיה רבינו ז"ל מתגעגע מאד ואמר, כמה היה טוב לפני בכאן, כי בכל פסיעה ופסיעה הרגשתי טעם גן עדן" (חיי מוהר"ן, קז). ובא הרב מטשעהרין והוציא מכך לימוד לכל אחד ואחד מאתנו, וכפי שהוא כותב:

"האדם הזוכה להיות רגיל להתבודד באמת ולפרש שיחתו לפני השם יתברך כראוי, בפרט אם זוכה להתבודד בשדות וביער, אזי הוא מרגיש בכל פסיעה ופסיעה שפוסע שם טעם גן עדן. גם אחר כך כשחוזר משם אז כל העולם חדש בעיניו, ונדמה לו כאילו הוא עולם אחר חדש לגמרי, ואין העולם נראה בעיניו כלל כאשר מקודם" (מובא בהשתפכות הנפש אות מ"ג).

ואחד הדברים המפליאים שרואים בהתבודדות ביערות, הוא: שגם אם אין שפע של דיבורים, וגם אם בשעת מעשה לא כ"כ נעים, מצד החוס או הקור או כיו"ב, אעפ"כ לאחר כמה שעות שיושבים לבד במעמקי היער, מתחילים להרגיש כיצד לאט לאט

מתנקים מריבוי המחשבות של הבל המלאות את המח של בני היישוב...

אני זוכר שאמר לי אחד מאנ"ש באותה תקופה, ווארט יפה: "ישוב" אותיות "יבוש". כשאתה נמצא כל הזמן בישוב אתה מתייבש... ואכן כך; ככל שמרבים לשבת חוץ לישוב, גם אם לא זוכים לאיזה התעוררות מיוחדת, מקבלים לחלוחית של קדושה; המח והלב מתחילים לחשוב ולהרגיש אחרת, הפנימיות מתחילה להתגלות...

לפני כשנתיים יצא לי גם לשבת במטוס בחזור מאומן, ליד חסיד ברסלב יקר מאד, המתגורר בצפת, ומבלה כבר שנים רבות ביערות. דיברנו על כל מיני נושאים הקשורים לכך, ובעיקר החלפנו חוויות - עד כמה מסוגלת ההתבודדות המרובה ביערות להחליף את כל סגנון חייו של האדם, ולהפוך אותו ליהודי אמיתי יותר.

אותו יהודי, היה לו במשך תקופה קרוואן נייד על גלגלים, אותו הניח באמצע אחד היערות שבגליל, ושם היה יושב משך ימים שלמים ועוסק בעבודת ה'. כמעט השתכנעתי לרכוש ג"כ קרוואן כזה, אך לאחר בירורים רבים ירדתי מהרעיון הזה מכמה סיבות שאין כאן המקום לפרט. אך נהנית לראות עד כמה מתקיים בפשיטות מה שמספר רבינו במעשה מבעל תפילה, שכשהיה מדבר עם אדם מהתכלית, אזי "תיכף כשנתרצה עמו, היה לוקחו ומוליכו למקומו שהיה לו חוץ לישוב..."

אגב, בהקשר למעשה זו, שמעתי פעם מהרב ארז משה דורון שליט"א שאמר, שהסיבה מדוע הבעל תפילה היה לוקח אותו חוץ לישוב "תיכף" כשנתרצה עמו, היא, כי אילו היה ממתין הבעל תפילה קצת ומשאיר את אותו אדם שימשיך להיות בתוך הישוב, היה אותו אדם מאבד מהר מאד את כל ההתעוררות העצומה. כך שאם רוצים לשמר את ההתעוררות, חייבים לברוח תיכף ומיד חוץ לישוב.

וכפי שמלמדנו רבינו בשיחות הר"ן: "בני אדם הם מונעים גדולים מאד. ודע, אם היה האדם לבדו ולא היה אצלו בני אדם אחרים למנעו, אף על פי שגם אז היו באים על האדם כל הבלבולים וכל המחשבות הטורדות וכל המניעות, אף על פי כן בודאי היה מטה עצמו לדרך החיים, כי סוף כל סוף היה נוטה תמיד לדרך האמת. ואפילו אם היה עובר עבירה חס ושלום רחמנא ליצולן, אף על פי כן בודאי היה מתחרט חרטה גדולה מאד בכל פעם, וסוף כל דבר היה נשאר אצל האמת" (שיחות הר"ן, פא).

ואכן, כל מי שקצת מנסה לבלות בקביעות ביערות משך כמה שעות, יכול להרגיש זאת בעצמו, כיצד עצם השהות בבדידות מחברת בני אדם, משקיטה ממוחו ולבו את ריבוי

החשבונות של עול בני אדם והבלי העוה"ז, ומתעוררים בקרבו ההרגשות הטבעיות של הנשמה היהודית.

שכן, אסור לנו לשכוח: המצב הטבעי של יהודי, הוא שלבו בוער ומשתוקק לה', מואס ברע ובוחר בטוב. אלא שהרעש של הכרך הגדול והסואן, משכיחים זאת ממנו. וכשהאדם בורח מהיישוב ומשתדל לבלות כמה שיותר ביערות, הוא חוזר למצב הטבעי שלו...

אני זוכר שאמר לי אחד
מאנ"ש באותה תקופה,
ווארט יפה: "ישוב" אותיות
"יבוש". כשאתה נמצא כל
הזמן בישוב אתה מתייבש...
ואכן כך; ככל שמרבים
לשבת חוץ לישוב, גם אם
לא זוכים לאיזה התעוררות
מיוחדת, מקבלים לחלוחית
של קדושה; המח והלב
מתחילים לחשוב ולהרגיש
אחרת, הפנימיות מתחילה
להתגלות...

וכפי שניתן גם להבין מתוך דברי רבינו שכאשר שח על החשיבות הגדולה של ההתבודדות ביערות בין העשבים והאילנות, אמר:

"אם היית זוכה לשמוע את קול השירות והתשבחות של העשבים, איך כל עשב ועשב אומר שירה להשם יתברך בלי פניה וכלי שום מחשבות זרות ואינם מצפים לשום תשלום גמול, כמה יפה ונאה כששומעין השירה שלהם, וטוב מאד ביניהם לעבוד את ה' ביראה" (שיחות הר"ן, קסג).

ומלשונו מובן שאחד העניינים העיקריים שאפשר לקבל בשדה בין העשבים, היא לומר שירה ולדבר לפני ה' "בלי פניה" ובלי לצפות לשום תשלום גמול של כסף ומעמד וכיו"ב, מה שלא מצוי כ"כ בתוך הישוב...

•

כיום, אני רק מתגעגע לימים הטובים האלה, שלא זכיתי לצערי להמשיך בהם זמן רב מדאי, עקב כל מיני מניעות ושינויים בסדר היום.

אך הזכרונות הטובים הללו גורמים לי לכסוף ולהשתוקק לבלות כמה שיותר

ביערות;

אם לא

בצורה יומיומית

קבועה, אזי לכה"פ

בכל עת מצוא. והעיקר הוא,

שגם כשנמצאים בתוך הכרך הסואן; להיבדל מהאווירה היישובית והרחובית, ולחיות בבחינת "חוץ לישוב".

וכדבריו המופלאים והמתוקים של הרב מטשעהרין ב"רמזי המעשיות" על מעשה מבעל תפילה, וזה לשונו: "מקום הבעל תפילה ואנשיו היה חוץ לישוב, וכמו כן גם עכשיו מי שרוצה לחשוב על תכליתו באמת, לבד מה שצריך להרבות בהתבודדות ממש אלא אף גם כשהוא בתוך הישוב ומוכרח להיות מעורב עם הבריות כאלו שהם רחוקים לגמרי מן התכלית, אף על פי כן כבר ידוע כי עיקר האדם הוא השכל והמחשבה, על כן צריך לזוהר גם אז שיהיה על כל פנים במחשבתו חוץ מן הישוב, וירחק מחשבתו ודעתו וכל הנהגותיו מכל בחינת הנהגות הזרות ומדות זרות ודעות רעות וסברות של שקר הנמצאים ושכיחים הרבה ברוב בני הישוב".

איזה חוויה זכורה לך מההתבודדות חוץ לישוב, שתוכל לספר לנו אותה?

חוויה אחת זכורה לי במיוחד, ויותר ממה שהיא קשורה להתבודדות, היא קשורה להליכה עם תורות רבינו, אשר כמובן העוצמה שלה גדלה פי כמה כשהולכים איתה בשדות וביערות.

היה זה באחד השנים, בימי השובב"ם החלטנו אני וחבר טוב, המבוגר ממני בכמה עשרות שנים, לצאת יחד למשך שבוע ביער, ולעסוק שם בעבודת ה'.

ביררנו על מקום מרוחק ומבודד, והגענו למערה המיוחדת של רבי אלעזר המודעי [מערה שאפשר לקרוא לה 'מערת המכפלה', שכן יש בה 2 קומות לרדת, כידוע למכירים] ב'נבוריה' השוכנת במעמקי היער של אזור עמוקה. באותם שנים אף לא היה שם עדיין כביש סלול כמו היום, וכדי להגיע לשם הוצרכנו ללכת ברגל בשביל עפר כמעט שעה שלמה.

לכבוד ימי השובב"ם הייתה לנו תוכנית ללכת באותו שבוע עם תורה ל"ו בליקוטי מוהר"ן שעוסקת בענין תיקון הברית כידוע, ולשם

המיקום: יערות מירון

מספר: הר"ר שמחה פלברבוים הי"ו

הקדוש ואנשיו. קברי הצדיקים המקיפים את המקום מוסיפים עוד ועוד להרגשה העילאית החופפת על פני כל האזור כולו באווירת הוד קדומים.

'חצות' מביא ל'התבודדות'

איך נכנסת לעניין של התבודדות?

סבי החסיד ר' אברהם מרדכי פלברבוים ז"ל היה מדבר רבות מעניין ההתבודדות. פעם אחת הוא נשא דברים מחשיבות עבודת קימת חצות, ואחד מאנשי שלומינו שישב שם והיה עובד למחייתו כל היום, שאל אותו אם זה מתאים גם לו, כי את הזמן שכבר יש לו הוא מקדיש לעצת התבודדות? עם שאלה זו הם פנו אל להבחל"ח הרה"ח רבי נתן ליברמנש שליט"א, והוא ענה, שהתבודדות יותר חשובה. אך סבי טען, שאם אדם יקום חצות אז הוא גם יעשה התבודדות. ואכן לאחר דין ודברים רבי נתן ליברמנש הסכים לדבריו. ומאז ששמעתי את הסיפור הזה, קיבלתי חזק את שני העניינים האלו שהולכים יחד שלובי זרוע - חצות והתבודדות.

ההיכרות שלי עם ההתבודדות החלה כבר כשהייתי ילד. היינו מגיעים פעמים רבות לסבא לשבתות, ובדרך לבית הכנסת כשהייתי הולך אתו, הוא לימד אותי איך מתבודדים ומה עושים, ואת כל הצורה והאופן של ההתבודדות.

לאחר מכן, כבחור הייתי מגיע לחבורות של 'מורשת הנחל', הרה"ח ר' שמעון צבי

אין ספק שיותר מכל מקום אחר, היערות והשדות המדוברים והמסוקרים במשך הדורות האחרונים היו יערות העד שסובבות את ציונו של התנא האלוקי רשב"י זיע"א במירון, יערות אלו ספגו במשך מאות שנים את שאגותיהם של גדולי העובדים, החל מתלמידיו של מוהרנ"ת ועד לדורנו אנו, כאשר עשרות מאנשי שלומינו זוכים לקיים את העצה הנוראה ביערות הבלתי נגמרות, עד בואכה עיר הקודש צפת, שם ישנו היער המפורסם המכונה יער הבעש"ט, בו קיימו רבים מאנ"ש דרי העיר הקדושה את לחם חוקם היומי, שיחתם ורינתם עם בוראם.

סיפורי ההוד על ר' ישראל קרדונר ז"ל ותלמידו ר' ישראל בער אודסר ז"ל, זעקותיהם המפורסמות של ר' שמואל שפירא ואחיו ר' לייב, ר' שמואל הורביץ שקינן בין העצים והטבע הנפרש למלא העין, כל אלו ממלאים רגש דקדושה בלב כל מי אשר בשם חסיד ברסלב יכונה. עדנה גדולה להם ליערות גם בימים אלו, כאשר בשבתות ההתאחדות המפורסמות, ואף בלילות חול שגרתיים, מגיעים מאות בחורי החמד ללמוד את המלאכה, ולהצמיח דור חדש של 'כחיות הנוהמות ביער'.

הכיסופים והגעגועים בין רחשי הציפורים, מהווים כר נרחב לכל מתבודד אשר חשקה נפשו להרגיש את יערות הענק באוקראינה בהם התבודדו רבינו

כך צילמתי את כל הליקוטי הלכות שעל התורה, כדי שיהיה לנו מה ללמוד משך שבוע שלם.

לאחר שהגענו לשם התברר ששכחתי את כל ערימת הדפים שהכנתי, ולא נשארתי רק עם צילום של התורה עצמה, ותו לא... שם במערה לא היו שום ספרי קודש מלבד כמה סידורים וספרי תהילים, כך שלא היה לנו מה לעשות שם רק ללמוד תורה ל"ו שוב ושוב...

ישבנו שם משך יומיים, כשבמשך יומיים אלו למדנו אולי עשרות פעמים את התורה שוב ושוב בלי שום תוספות. ולאחר כיומיים עזבנו את המקום, עקב פחד שתקף אותנו, לאחר מעשה שהיה, שאין כאן מקומו.

ואז, נוכחתי לראות מה זה להיות שקוע בתורה אחת של הרבי, גם אם לא מעיינים בה כלל; בכל מקום שהלכנו, ובכל דבר שנפגשנו 'ראינו' את תורה ל"ו... אני כבר אפילו לא זוכר איך ומה, אבל חקוק בלבי היטב ההרגשה הזאת, כיצד כל דבר שבעולם מתחבר באופן אוטומטי ל'תורה' בליקוטי מוהר"ן...

זה מזכיר במעט דמעט את מה שכותב רבי שמואל הורביץ ביומנו, לאחר שישב בצינוק בכלא הרוסי משך יותר משבעים יום, כשכל מחשבותיו משוטטות בדברי רבינו, וז"ל:

"ושם הרגשתי מה שרצה לזכות אותנו רבינו הקדוש בתורותיו הקדושות, ואם נקיימם נוכל להיכלל באור אין סוף ... ועל ידי זה בא לי הרגשה את גודל ישיבת האיש בבית יחיד, אפילו לא ידבר כלום בהתבודדות, מה שיכול לזכות על ידי זה. וגם גודל העניין כשמכניסים בהמוח עצות ותורות רבינו הקדוש ומתחילים להביאם מכוח אל הפועל, בתפילה והתבודדות בבחינת עשיית מתורות תפילות שאין כמותו, ממש כשיושבים כל היום בבית יחיד, ויושבים כמה שעות ומעיינים בעומק בתורות רבינו, ואחר כך עוסקים בתפילה על זה, יכולים להרגיש במקום הטמא (כמו שאני הייתי בשאל תחתיות ומתחתיות) את קדושת הקודש קודשים, מה שאנשים אחרים שלא יעשו כזה אינם מרגישים אף כשהם אצל קדושה העליונה.

ובפרט כשזוכים לעשות כזה במקום קדוש, ואם יהיה חזק בזה יום אחר יום, יכולים לזכות להתפשטות הגשמיות ולזכות למדרגה הגבוהה מכול ... ובפרט בארץ ישראל מסוגל מכל המקומות, כי שם שורר הנועם העליון, והתבודדות הוא בנעימות ואהבה וחשק לשם יתברך, אשר יכולים לצאת לגמרי מהחיות מחמת האהבה" (ימי שמואל, פרק רטז).

לכל מי שנכנס בשערי
ההתבודדות צריך
להבין שעל כולם 'עובר'
הדבר הזה, שלפעמים
מרגישים שאין מה
לדבר וחושבים
שחבל על הזמן, אבל
צריך לזכור שזה מה
שהרבי רצה, ואנחנו
צריכים להמשיך כל
הזמן להאמין שזה
התיקון האמיתי שלנו
כדי לעבור את העולם
הזה בצורה הנכונה,
ולחיות עמו יתברך.

התחלת הרגשת הנעימות של ההתבודדות,
הייתה כשסבי היה לוקח אותנו להתבודדות
יחד עמו, כדי ללמדנו את המלאכה. פעמים
רבות ראיתי יושב בביתו עם ספר לימוד,
ותוך כדי הייתי שומע אותו מדבר עם השי"ת
כדבר איש אל רעהו, זו הייתה חוויה שלא
אוכל לשכוח.

כשיש התבודדות יש הכל!

מה נותנת לך ההתבודדות בחיך?

יום שאין לי את זה, הוא יום 'מת'. אין בו
חיות. אני מרגיש על משקל מה שאמר רבי
לוי יצחק בנדר זצ"ל, שכל יום שהאדם עשה
התבודדות וסיפר לפני השם יתברך את כל
לבו, הוא לא ייתן עליו דין וחשבון למעלה
בשמיים ('אם יש דין למטה אין דין למעלה'),
אז אם ח"ו לא זכיתי לעשות, זה ממש נורא.

ההתבודדות נותנת לי את היישוב הדעת;
מה התכלית שלי בחיים, מה התפקיד שלי
בעולם. הרבי הרי אמר שאם יש לאדם
התבודדות יש לו הכל, וכן להיפך ח"ו. זה
הדבר שנותן את כל הכוחות לעשות משהו
בעולם הזה שהוא לא חיי שעה.

ההתבודדות ביערות שסביב מירון - במה
זה משפיע עליך הקרבה לציונים הקדושים?

פעמים רבות התבודדתי בציון התנא
הקדוש הלל הזקן הסמוך לציון הרשב"י.
כך גם אהבתי להתבודד ליד המקום שבו
היה מתבודד רבי ישראל קרדנר. הזכות של
הצדיקים הסמוכים לכאן, נותנת את ההרגשה
הקדושה להתבודדות, ואת ההשראה על מה
אנו מדברים עם השי"ת. כשאני חושב על
זה שרבי ישראל קרדנר התבודד כאן ממש,
זה בעצמו נותן לי את החיזוק לא לוותר על
ההתבודדות, וכשאני נזכר שכאן התבודד
ר' שמואל שפירא, אני נזכר להתפלל על
שמירת עינים, וכן הלאה.

כך זכיתי להיות באומן...

ספר על התבודדות מיוחדת שהייתה לך.

עקב כך שעברתי מכולל לכולל חצות,
הפסקתי להיות רשום כאברך מן המניין,
ולאחר תקופה בה לא התייחסתי לצווים של
הצבא הציוני, הפכתי לעריק. כיוון שהדבר
נודע לי כשבוע וחצי לפני ראש השנה,
נהייתי בלחץ גדול, שח"ו לא אזכה להגיע
לרבינו הקדוש, התחלתי להתבודד על כך
זמן רב בצעקות ושועות להשם שירחם עלי
שלא אפסיד את הראש השנה של הרבי,
והייתי ממש מחכה להתבודדות
כדי לשפוך את הלב
לפני השם. וכבר

התחלתי לחשוש
היכן אתפלל
בראש השנה
בירושלים או
מירון...

אך השי"ת חמל עלי,
ודווקא כאן (בציון של רשב"י
זיע"א במירון) פגשתי יהודי שהיה
אף הוא עם סיפור דומה. הוא נתן לי
מספר של עו"ד גדול שעלה טבין ותקילין,
אך ברחמיו הגדולים עלי, זכיתי לנסוע
עם אישור מיוחד. המשך
הישועה אף הוא פלאי.
חזרתי מאומן, ונשאר לי
חוב גדול מאד, וכידוע הרבי
לא מרשה לקחת חובות, ולא
ידעתי מה לעשות. המשכתי
להתבודד ולצעוק להשם, ואף על
פי שבאותו זמן לא קיבלתי שום
מילגה מסודרת, בצורה ניסית
מעל לדרך הטבע נמחקו החובות
במהירות.

עוד אירוע שלא ימוש מזכרוני,
בשנת הקורונה זכיתי לקבל מכות
משוטרים שמצאו אותי בשדה, וכידוע
השלטון הציוני החליט שלא מתאים לו
שיהודים יזכו להתבודד בימים ההם. כך
זכיתי ל"מי פצע את מוחו למעני" ב"ה.

לכל מי שנכנס בשערי ההתבודדות,
צריך להבין שעל כולם 'עובר' הדבר הזה,
שלפעמים מרגישים שאין מה לדבר וחושבים
שחבל על הזמן, אבל צריך לזכור שזה מה
שהרבי רצה, ואנחנו צריכים להמשיך כל
הזמן להאמין שזה התיקון האמיתי שלנו
כדי לעבור את העולם הזה בצורה הנכונה,
ולחיות עמו יתברך.

לסיום, אני רוצה לספר סיפור שסיפר רבי
לוי יצחק, והשפיע עלי מאד חזק בקיום
העצה הקדושה. באומן שלפני השואה, חי
חסיד ברסלב אחד בשם ר' זאנוויל שהיה
נראה יהודי פשוט מאד, הוא היה כדומני
השומר של הציון באותם זמנים. זמן מה
לאחר שנפטר לבית עולמו, הוצרכו מסיבה
כלשהיא להעביר את גופתו למקום אחר.
כשפתחו את הקבר, נדהמו הקברנים... גופו
היה שלם לגמרי! לאנשי שלומינו שניסו
לדלות תשובה מפי בני הבית, במה זכה אותו
יהודי פשוט, ענתה את התשובה הנוראה
הבאה המראה את כוחה של התבודדות.

ר' זאנוויל דגן יהודי רגיל ופשוט היה, עובד
קשה לפרנסתו כל היום, אך כשהגיע לבית
לאחר יום העבודה המפרך, לא וויתר ומדי
יום ביומו היה מקיים את עצת ההתבודדות
לשוחח עם השי"ת, בחורף, בקיץ, בקור
ובחום. פלא שגוף כזה נשאר שלם!?

זוהי כוחה של התבודדות.

המיקום: שדה מורשה, סמוך לבני ברק

מספר: הר"ר נתן קוסטנטינר שליט"א

אנקדוטה מעניינת, להשלמת הסיפור, מספר אחד מאנ"ש שהיה שם בשעת מעשה, שהשוטרים שאלו 'למה אתם צועקים כל כך'? ואנשי שלומינו ענו: 'כשהלב כואב, צועקים', אז הם השיבו: 'אם ככה, תמשיכו לצעוק'...

כדי לזכות לטעום עוד מעט ממקום תפילה חשוב זה, אנו מחברים את העבר עם ההווה, ועוברים לשאול את אחד מאנשי שלומינו דרי בני ברק כהיום, על ההתבודדות שלו והחיות מהעצה הגדולה של רבינו הקדוש, הר"ר נתן קוסטנטינר הי"ו.

בתחילת השיחה הוא מספר לנו את מה ששמע מאחד מוותיקי אנשי שלומינו בבני ברק, שכאברך צעיר היה נוהג הרה"ח רבי נתן ליברמנש שליט"א, להגיע לשדה המדובר, ולזעוק בקולי קולות, כשהוא מלא ברצונות וכיסופין להתקרב להשי"ת, וכל שומעיו היו מתעוררים גם הם להתחיל לצעוק מעומק הלב.

ללמד בני יהודה 'קשת'

כיצד זכית להתחיל לקיים את עצת ההתבודדות?

גדלתי במשפחה של חסידי ברסלב, ובשנות ילדותי זכיתי לראות את אבי (ר' משה קוסטנטינר ז"ל) מקפיד על עצת רבינו הקדוש יום יום, בכל מיני אופנים כדי לזכות לקיים שעת התבודדות. אך עד היותי בחור - כמובן שגם בגיל הילדות יש בזה צורך, אבל מגיל בר מצווה זה כבר משהו שצריך להיות ביום יום, כמו שמובא בספרים הק' שבגיל מצוות נכנס לנער היצר הטוב, ועצם חיובו של הנער במצוות זה כבר סיבה שיהיו לו עליות וירידות, כמבואר בלקוטי הלכות שאין לאדם ניסיונות על משהו שאין לו חובה בזה - ולכן כמו כל בחור שנכנס לעול תורה ומצוות, אחרי הבר מצווה, התחלתי ללמוד על העניין של עשיית ההתבודדות בצורה רצינית, לדבר עם השי"ת, וגם אם לא זוכים חלילה לקיים שעה התבודדות, לפחות פרק זמן מסוים ביום, והעיקר שיהיה בקביעות ובעקשנות מדי יום ביומו.

אך עיקר הכניסה שלי לעניין באופן רציני, ותחילת הלימוד לדבר גדול זה, קיבלתי בחבורות הבחורים של 'מורשת הנחל' אליהם זכיתי להגיע בקביעות בכל שנות הישיבה קטנה. כאשר כל ראש חבורה בתורו היה מדבר מעצה גדולה זו, ואלו היו עיקרי הדיבורים מדי שבוע. זכורים לי לטובה הראשי חבורות הרה"ח ר' נחמיה חשין, ר' מתאי אנשין, ור' נתן יוסף בורשטיין הי"ו, שהשקיעו בקביעות באופן פרטי ממש, בכל אחד ואחד מבני החבורה בפרט בעניין ההתבודדות, לחנך ולהעביר את החובה והזכות גם יחד לקיים את זה בצורה נכונה ובאופן הטוב ביותר שניתן כדי לזכות

של רבי נתן ליברמנש שליט"א. סיפורי נוסטלגיה רבים נשתמרו מאותם ימים. על אחד מהדרמטיים שבהם סיפר אחד מבני אותה חבורה מופלאה הרה"ח ר' זאב אטינגר 'לאבקשה' בהזדמנות; היה זה לילה לפני שפרצה המלחמה המכונה 'ששת הימים' בשנת תשכ"ו. באותם ימים היה פחד גדול מאד, דיברו על אלפי מתים במלחמה רחמנא ליצלן. הלילה בו התרחש המאורע היה 'סוד שביסוד', לילה שבו יותר מכל לילה אחר, חסידי ברסלב אינם יכולים בלי צעקות בשעת ההתבודדות. נסענו באמצע הלילה לשדה, כולם נכנסו ומה יצא הדבר שהגעתי אחרון לפרדס, כך התיישבתי ממש בפתח, ישבתי על אבן קטנה והתחלתי להתבודד.

התאריך הוא כ"ו אייר. סוף החודש. הירח לא מאיר כלל. אני מתחיל לשמוע רשרושים... ואני מחזק את עצמי 'הרבי אמר שאפילו אם היה לו בן יחיד הוא היה שולח אותו לבד להתבודד בשדה', אבל הרעש לא מפסיק ואפילו מתחזק, עד שהבנתי שמדובר באנשים. צעקתי 'מי זה?' באותו רגע האירו עלי עשרים פנסים, תוך כדי צעקה: 'תוריד את הנשק'. אני רואה עשרים איש עם נשק שלוף. ברוגע - שאין לי הבנה כיצד מצאתי בתוכי באותם רגעים מפחידים - אני אומר להם: 'אל תפחדו, אנחנו אנשים טובים שמתפללים לה', והם אומרים לי 'אתם משוגעים מה אתם עושים פה?' למולי נדלקים עשרים ניידות והם אומרים לי 'גייסנו את כל משטרת רמת גן כדי להבין מה הולך פה'. צעקתי לחברים האחרים את השמות שלהם, והם ענו לי ואז הם הבינו שאנחנו לא אנשים מסוכנים, ועזבו אותנו לנפשנו. בבוקר למחרת פרצה המלחמה!"

בני ברק עיר התורה והחסידות. אנשי שלומינו המתגוררים בעיר החל מאז קמה לפני כמאה שנה, נהגו לקיים את עצת העצות של רבינו, בעיקר בשדה 'מורשה' הסמוך לכביש גהה. שם בין עצי הפרדסים המלבלבים היו מוצאים פורקן, מודים ומהללים על כל החסד שעשה השם יתברך עמם, ושופכים את ליבם לפניו בכיסופים טמירים שיזכו לקיים רצון צדיק.

כיום, לצערינו הרב לא נותרו בו שרידים רבים מאותם תקופות יפות, בהם מאות מאנשי שלומינו הסתובבו בין הפרדסים מלאי הפירות העסיסיים שגדלו בו תמידין כסדרן. מיקומו במרכז הארץ היווה לו למכשול והוא הפך להיות מקום יקר מדי מכדי שימשיך לשמש כפרדס, כאשר אנשי הנדל"ן שמו עליו את עיניהם.

זכור לאותם ימים, נשארו במקום שני פרדסים קטנים עם כמה מאות בודדות של עצים, ביניהם זוכים אנשי שלומינו מעיר התורה והחסידות לקיים את העצה הנוראה של רבינו הקדוש ולהשיח את לבבם לפני השי"ת. אך בניגוד לימים עברו, הכביש הסואן החולף בסמיכות, מרעיש בשאוונו העצום בכל עת. ורק בשעות הלילה הקטנות ניתן להיזכר במעט בימים, בהם היה ניתן לצעוק בשדה, וברחובות בני ברק הרחוקה היו תוהים האם משהו נצרך לעזרה... או שמא שוב הברסלב'רס הם אלו שנעורים מתי שהעולם יִשָּׁן...

כשכואב - צועקים!

כאן במקום הזה, היו משתפכים בגעגועיהם הגדולים, זקני אנ"ש מהדור הקודם. וכאן החלו את דרכם חברי החבורה המפורסמת

יהיה יותר קל לחזור לשעה בסיעתא דשמיא, כך נראה לי. בכל מקרה נחזור לענייננו; אין בן אדם שזוכה להתבודדות קבועה שלא יעיד על עצמו, שאינו דומה יום בו זכה להתבודד לפני השם יתברך, ליום שבו לא זכה לכך. ביום שאדם זוכה לנתק את עצמו מהעולם הזה ואפילו לזמן מה, ובמיוחד שעה, הרי זה משהו אחר לגמרי וכל ההסתכלות על העולם היא אחרת לגמרי.

ההרגשה היא כל כך עילאית שהייתי מחלק אותה לשני עניינים עיקריים; א. הרגשה של 'פריקת מטען', כל אחד ואחד בעניין שלו ברוחניות ובגשמיות. זוהי הרגשה שלפעמים בחורים ואברכים בעלי בתים ותלמידי חכמים מופלגים, יכולים להסתובב בבלבול ופיזור הדעת ימים רבים מחייהם, כי לא לימדו אותם אף פעם איך ליישב את הדעת כפשוטו ממש. וזו מתנה גדולה מרבינו הקדוש, לזכות ל'יישוב הדעת', שבלי העצה הנוראה הזו, אי אפשר לזכות לזה כמעט, כי אם על ידי ההתבודדות וההתבוננות בינו לבין עצמו בשיחה לפני הקדוש ברוך הוא על כל פרט בחייו.

ב. העניין של 'הודאה'. בן אדם שכל חייו דואגים לו, ונותנים לו הכל! ברוחניות ובגשמיות, משפחה, ילדים, בריאות, פרנסה, שמחת הנפש, חשק בלימוד התורה הקדושה ויראת שמיים, והוא מבין... ואף רוצה להודות, אבל הוא לא יודע איך לעשות את זה? זו הרגשה שאי אפשר להסביר אותה. כמו אדם שרוצה להודות לחבירו על כל החסדים שהוא עושה עמו, אך הוא לא מצליח לפתוח את פיו, כי הוא לא יודע איך ומה לומר...

אבל אדם שיועד מהעניין של התבודדות, והוא מדבר כבן לפני אביו ושופך שיחו לפני השם יתברך, אזי העניין של ההודאה זה יומיומי... (כעין תפילת שמונה עשרה, שברוך השם כשזוכה לדבק מחשבתו ולכוון בברכות ההודאה בג' ראשונות ואחרונות, אשרי חלקו) שכשמתחיל את ההתבודדות וכשמסיים, מתחיל ומסיים בשבח והודאה להשם יתברך על רוב טובותיו וחסדיו המרובים. כמו שכתב מוהרנ"ת בליקוטי הלכות (הלכות ברכת הריח הלכה ה' אות א') בזה"ל 'כי ההודאה והשבח להשם יתברך זהו עיקר הדביקות להשם יתברך! איזו הרגשה נפלאה להודות להשם יתברך, ובזה צריך להשקיע לא פחות משאר דיבורים.

מוהרנ"ת מביא במקומות נוספים עניין זה (בהלכות כלאי בהמה ה"ד ובהלכות פריקה וטעינה ה"ד) ושם הוא מבאר, שלהודות להשם יתברך על ההרחבות שהוא מרחיב לאדם בתוך הצרות והייסורים בכלל ובפרט, זה דבר ששייך בהתבודדות בצורה מופלאה, כשהאדם זוכה לעשות את זה בלשונו שלו.

כמו כן יש בהתבודדות עוד כמה וכמה עניינים, כידוע באריכות נפלאה בספרי רבינו

לכל המעלות הגדולות הנעשות ע"י קיום ההתבודדות.

כמו כן היה סדר קבוע באותו הזמן, כאשר בתורנות של פעם בשבועיים או שלוש שבועות, כל חבורה הייתה נוסעת בנסיעה מסודרת יחד עם ראש החבורה, אחרי סדר החבורה לשדה מחוץ ליישוב, לפעמים היה זה בסנהדריה, ולפעמים לשדה המקיף את ציונו של שמואל הנביא. שם היה הראש חבורה נושא דיבורים נלהבים בגודל הזכות וצורת קיום ההתבודדות ופעמים רבות היו מנגנים ניגוני דביקות וכיסופין שגרמו לדבר להיות 'ח' בלב. בזכות כל ה'עסק' הגדול שעשו מההתבודדות, אני זוכה לעשות יום יום את עצת רבינו הקדוש בסייעתא דשמיא.

זכור לי, שאחד הראשי חבורות הביא לי באחד הפעמים, ספר של אחד ממשפיעי אנ"ש, המדבר מעצת ההתבודדות, ואמר לי 'תלמד בזה ולא יהיה לך יום שלא תרוץ לשדה'. אגב, אני חושב שניתן לראות כיצד 'העסק' סביב העצה הגדולה הזאת, נחרט לבחור צעיר לכל החיים, ועד כמה צריך ללמד בני יהודה 'קשת' המלחמה של ההתבודדות כבר בצעירותם, כדי שייכנס להם עמוק עמוק בעצמותיהם.

גם בימי הבין הזמנים, בהיותי בחור צעיר היינו מתפללים בבית המדרש של אנ"ש 'רבי אברהם ויצהנדר' בשכונת 'רמות' בירושלים, שם היו כמה אברכים יקרים שהקפידו לנסוע בקביעות ליער הסמוך שליד קבר 'שמואל הנביא' הן לפני הנץ והן אחרי הנץ, ובדרך אספו במסירות מדי יום ביומו בחורים רבים מביתם.

בדרך אגב, ראוי לחזק מאד את כל מי שנוסע לשדה שייקח איתו עוד אנשים, הדבר ממש מחזק אנשים ומעודד אותם לעשות גם התבודדות, לכן אם אתה נוסע בקביעות (או לא) לשדה, קח איתך בחור או אברך או כל מי שרק רוצה, ותזכה אותו ואותך גם כן. המסירות של אותם אברכים באותה תקופה, תרמה רבות לכן שזכיתי לקיים התבודדות, וכך ניתן לזכות שנים של התבודדות של בחור או אברך שנכנסו לטעם הזה בזכותך.

או יום עם התבודדות או ש...

עד כמה ההתבודדות באה לידי ביטוי בכל פרט ופרט בימי חייו?

בן אדם שזוכה להתבודד ולפרש שיחתו לפני השי"ת יום יום, אם יותר אם פחות - ומניסיון צריך להבין שאין שלימות, יש תקופות שמשתדלים ורוצים מאד לקיים את העצה בשלימות, אך המניעות מתגברות ולא מצליחים לעמוד בשעה, אבל אפילו ככה, משהו תעשה. שלפחות תנתק מהסביבה 'לזמן כלשהו', שזה יהיה זמן מיוחד לדבר עם השם יתברך, בלי לוותר, ועל ידי זה כבר

הקדוש,

ו ב פ ר ט

בלקוטי הלכות,

שיש לנו עמם

שייכות יומיומית

ובפרט מי שזוכה להתבודד לפני קונו, וכל ענין וענין בפני עצמו הוא מתנה בפני עצמה, וחיות גדולה שזוכים לקיימה ולשמוח עמה; מחאה ביצר הרע על כל מה שהוא מנסה לגזול ממני בתורה ועבודה ויראת שמים. צעקה, שעל ידה זוכה להוליד מוחין חדשים, ועל ידם זוכים לצאת מתחת יד היצר הרע. אנחה, שעל ידה זוכים להתנתק מחבלי הטומאה ולהידיבק בחבלי הקדושה. מארי דחושבנא, שמחשב כל יום ויום מעשיו והנהגותיו ושופט את עצמו האם נהג כרצון אביו שבשמים. אזמרה, למצוא בעצמו את הנקודות הטובות ועל ידי זה להתחיל מחדש. ועוד הנהגה שידבר עם איבריו כל אחד בפרטיות ויזכיר להם מה תכליתם ומה יהיה בסופם, כמובא בחיי מוהר"ן.

השגחה שהצמיחה התבודדות

ספר על התבודדות שחרותה על ליבך באופן מיוחד!

באחד הלילות, אחרי תפילת מעריב באחד הבתי כנסת בבני ברק, ראיתי יהודי (שלאחר מכן התברר לי שהוא אחד מאנשי שלומנו שאני לא הכרתי אותו, והוא לא הכיר אותי) נכנס לרכב, וכשעברתי לידו, הוא שאל אותי באקראיות, 'אולי אתה רוצה לנסוע איתי לשדה לדבר עם השם? עניתי לו מיד 'בודאי, בשמחה! הוא קצת התבלבל מהתשובה שלי, הוא כמובן לא חשב שיענו לו בצורה חיובית. ואכן נסענו לשדה ב'מורשה', והייתה לי ממש חיות נפלאה.

אותו יהודי לא חשב כנראה שאני אענה לו כן, הוא כנראה חשב על הנקודה שהאירה לו באותו רגע להציע ליהודי התבודדות, ולהמשיך עם זה הלאה, ודווקא על ידי שהוא שאל הגענו למה שהגענו, שמאז ועד היום אנו זוכים לנסוע יחד בקביעות לשדה ולהתחזק בענייניו של רבינו הקדוש.

אגב, לאותו יהודי יש עסק מצליח בבני ברק, ובכל יום ראשון בזכות ההתבודדות הקבועה, בסיום העבודה בעסק, הוא עושה שם חבורה לבני הישיבות הקדושות בעיר בני ברק, ומביא את אחד ממשפיעי אנשי שלומנו, וכבר כמה שנים שחבורה זו פועלת גדולות ונצורות כאשר רבים מתקרבים לרבינו הקדוש וזוכים לאורו הגדול.

בתפילה שנמשיך לזכות לקיים רצון ה' יתברך ובפרט לתפוס חזק בעצה הקדושה הזאת חזק ולא יעבור.

חבורת אנ"ש בבאברניץ
ובקריבוירוג • הנסיעות
לאומן מגרוזיה הרחוקה
• הבריחה מבית החולים
• הבכיות בעת ברכת
'ולירושלים עירך'
והעליה לארץ הקודש
• לתולדותיו של שריד
לדור דעה החסיד ר'
נחמן שטרנהארץ ב"ר
יצחק מבאברניץ זצ"ל,
נצר מגזע הקודש -
מוהרנ"ת זיע"א
• דוד דגן •

סיפור

התבודדות של מוכר הסדקית

אברהם

"הגיע ראש השנה. כיון שאבי לא יכול היה להזמין לעצמו מכנסיים חדשים, בא לאומן עם מכנסיו הבלויים. כשראה את רבי געצ' לבוש באלו החדשים, שמעתי אומר לעצמו: 'זו האמת. המכנסיים צריכים להיות של געצ', לא שלי!"

"פעם, כשהייתי בבאברניץ בשבת" סיפר החסיד רבי לוי יצחק בנדר, "הזמין אותי רבי איציק במוצאי שבת שאבוא לסעוד עמו סעודת מלווה מלכה. הזדרזנו באכילתנו ופינינו לישון. כיון שהגיעה שעת חצות, הפך הבית להיות בית-כנסת. כל אחד מילדיו נעמד בפניה אחרת ואמר תיקון-חצות. ראיתי שאין זה דבר אקראי, אלא שיש להם קביעות לכך."

יראת שמים עצומה בערה בו ברבי איציק, כפי שתעיד העובדא הבאה: היה זה כשבנו הצעיר, יעקב, למדן וירא שמים מרבים, הגיע לפרקו. דובר בו נכבדות עם נכדתו של אחד מחשובי אנ"ש שהיתה אף היא מצאצאי מוהרנ"ת והם התארסו. בשבת שלאחר האירוסין כשבאה הכלה לבקר בביתם, רצתה לטייל עם החתן לאחר הסעודה. אבי החתן, רבי איציק, נחרד "נכדו של רבי נתן יטייל בחוצות העיר עם כלתו?!" הוא הסביר לה כי הדבר אינו הולם, אך היא עמדה על שלה. בו במקום החליט לבטל את השידוך.

הידיד רבי מרדכי

בעיר באברניץ, התגוררו אב ובנו מיקירי אנ"ש. החסיד רבי מרדכי פרייטר, המכונה 'ר' מרדכי באברניצער' ובנו 'ר' ישראל. בבעלותם היה מפעל מצליח לסבון, הם נחשבו לאמידים ונדבו בקביעות סכומים לצדקה לעניי אנ"ש שבאומן, בהיקפים עצומים.

נתינת הצדקה של רבי מרדכי, היתה בדרך של כבוד: נוהג היה בבואו לאומן, להתארח בביתו הדל של רבי לייבל צרטנר, עובד ה' נלהב ועני מופלג, ולהעניק לו סכום נכבד בתמורה על האירוח. במנהג זה החזיק תקופה ארוכה.

כל אימת שהגיע לאומן, עשה את הדרך מתחנת הרכבת עד לקלויז, ברגל; "אם אסע בעגלה", הטעים, "איך אוכל לחוש לאחר מכן בצערו של העני?"

רבי מרדכי היה חסיד נלהב ודבוק מאוד בענייניו של הרבי. לפנות ערב, מתאספים היו אנ"ש דבאברניץ בביתו בקביעות, ללמוד בצוותא בספרי רבינו הקדוש.

שיירי כנסת הגדולה, מהחסידיים הבודדים שנשתיירו ממשפחת שטרנהארץ הענפה לאחר שואת יהדות אירופה והמהפכה הקומוניסטית - היה החסיד רבי נחמן שטרנהארץ, נצר למורנו רבי נתן זיע"א.

זוה ספר תולדותיו: לרבי נחמן, בנו של מוהרנ"ת, היה בן חסיד ועובד ה' מופלג, הנקרא רבי נתן מדימטיריווקה (נולד בתר"ה והיה ראשון נכדי מוהרנ"ת שנקרא על שמו. נסתלק ב"ט תשרי תרע"ב ומנו"כ בהר הזיתים). שמונה ילדים היו לרבי נתן מדימטיריווקה: רבי אהרן (תרל"ב-תש"ב בסטלינגרד), רבי יצחק (תרל"ה-תרצ"ז בבאברניץ), רבי דוד (תרל"ו-תש"כ במוסקבה), רבי משה, דינה, חיה, יודאסי, חנה.

האב רבי איציק באברניצער

הבן רבי יצחק, המכונה 'ר' איציק באברניצער' על שם עיר מגוריו בובריניץ שבפלך חרסון באוקראינה, נשא לאישה את בתו של החסיד הנודע רבי חיים מקיבליטש. "בעל בכי עצום היה רבי יצחק" תיארו החסיד רבי לוי יצחק בנדר, "פניו היו שטופות דמעות, עד שהיה נראה כאילו יצא ממרחץ-אדים. ועם זאת היתה בת-שחוק נסוכה על פניו תדיר" (ונתקיימו בו דברי רבינו ב'ליקוטי מוהר"ן' קעה "עיקר מעלת הבכיה, כשהיא מחמת שמחה וחדוה").

ולרבי יצחק שלושה בנים: הגדול רבי נחמן, השני רבי נתן, וצעיר הבנים - הבחור יעקב, ובת אחת. נוהג היה לצאת עם ילדיו מדי שבת בשבתו לאחר הסעודה, להתבודדות מחוץ לעיר, וכל רואיהם היו מתפעמים מהמחזה של האב ושלושת בניו העושים דרכם אל מחוץ לשוב לשפוך שיח לפני ה'.

על עבודת הצדקה שלו סיפר בנו רבי נחמן: "אבי, שלא היה בעל אמצעים, נוהג היה לחסוך פרוטה לפרוטה ולהזמין אצל חייט מכנסיים חדשים, שאותם נהג לחדש בראש השנה. חליפת-בגדים שלמה (אנצוג) לא היה באפשרותו להזמין, אז לכל הפחות מכנסיים. ופעם הגיע רבי געצ' (החסיד הנודע רבי אליקום געציל ליבאוונע) לעירנו, כשהבחין אבי שמכנסיו קרועים - לא היסס ונתן לו את המכנסיים שהכין לו לראש השנה.

מימי לא שמעתי תפילה כזו!

ערב ראש השנה תרצ"ז. אחרי השתטחות על הציון הקדוש, מתאספים אנשי שלומנו בדירת המסתור, להתפלל יחד ברננה. כיון שהחזן הקבוע, החסיד הנודע רבי אברהם שטרנהארץ, הצליח לא מכבר בחמלת ה' עליו לצאת מברית-המועצות ולהגיע לארץ הקודש, התבקש רבי יצחק לעבור לפני התיבה בתפילת מנחה של ערב ר"ה. "תפילתו היתה בבכיות נוראות" סיפר רבי לוי יצחק, "מימי לא שמעתי תפילה כזו! היהודי הזה היה בעל בכי, וכעת היה לו שיברון לב מכל הצרות שפקדו אותו. לא רק הוא בכה - הקירות בכו!

"הוא היה אורח שלי. בראש השנה הוא דיבר דיבורים טובים, הוא התחזק בשמחה והראה פנים יפות ושמחות! לבו היה שבור, אבל הוא עטה חיוך על פניו. הוא היה יהודי כשר, בשולחן הוא דיבר דיבורים חמים וטובים בענין התבודדות!"

השניים. מאוחר יותר נמצאו כשהם ללא רוח חיים, חבוקים יחדיו. הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו. בן שבעים וארבע היה רבי מרדכי בפטירתו.

בשעת מעשה נעדר רבי איציק שטרנהארץ מהעיר, מאחר ובשל מצבו הבריאותי הרופף הוא נסע לרחוץ במעיינות מרפא. כשחזר לקריביורג ושמע על האסון הכבד, לא ידע את נפשו מצער. ימי בין המצרים עברו עליו גם מתוך אבל אישי כבד.

אם לא די בכך, חתנו לאבע (ר' אריה-דוב), שכב באותם ימים חולה מאוד ומרותק למיטתו כשמצבו מידרדר מיום ליום.

שלהי אלול. הקלויז באומן נעול על בריח, לאחר שנסגר בחורף האחרון בצו השלטונות. אך קול הכרוז הקדוש נוקש על חדרי לבו של רבי איציק, וכמו רבים אחרים מאנ"ש הוא קם ונוסע לאומן. דירת מסתור תשמש להם הפעם לתפילות.

בעזבו את העיר, גסס חתנו האהוב. כשהגיע לאומן, הבין כי כנראה כבר אינו בין החיים.

באחד הימים, כשאחר ידידו רבי איציק לבוא לשיעור, שאלו החבריא את אביו רבי נתן היכן הוא. "בוודאי תיכף יבוא" השיב האב. ואכן כעבור זמן מה הופיע רבי איציק כשעיניו אדומות מבכי, לשאלת חבריו מדוע התעכב היום, התנצל "נזכרתי בסוף היום שעדיין לא קיימתי את עצת רבינו ולא התבודדתי היום, מצאתי לי איזו קרן זוית להתבודד, ורק אחר כך באתי לשיעור."

רבות יסופר על עסקו של רבי מרדכי בקירוב לבבות, כאשר מדי שנה נהג להביא עמו לאומן לראש השנה נפשות יקרות חדשות, למען ריבוי הבתים דקדושה.

המעבר לקריביורג

ויהי בגבור רדיפות השלטון הקומוניסטי העריץ, ברחה משפחת שטרנהארץ המורחבת כולה - רבי יצחק ומשפחתו, וילדיו הנשואים, מבאברניץ, לקריביורג הסמוכה.

בקיץ דשנת תרצ"ו, פגעה ברבי יצחק מידת הדין ל"ע והתרגשו עליו תלאות ומצוקות. ומעשה שהיה כך היה:

השנים נקפו. בעקבות הדיכוי מצד השלטון כלפי העשירים, האשמתם בתור 'קפיטליסטים' (בעלי הון המנצלים את הפועלים) והלאמת רכושם, סומן גם ידידו רבי מרדכי פרייטר. המפעל שלו הוחרם והותר לו לקחת ממנו רק דברים מינימליים. אחר הדברים האלה נמלטו רבי מרדכי ובנו ר' ישראל ומשפחתו מבאברניץ עירם, כשהם מסתתרים באומן. בהמשך, גם משם נאלצו לברוח, והם התיישבו בקריביורג, בסמוך לרבי איציק שטרנהארץ ובניו. כמו בבאברניץ, גם כאן התוועדו יחדיו ועסקו בספרי רבינו.

בחייהם ובמותם לא נפרדו

רגלוהי דבר נש אינן ערבין ליה. בליל כ"ד תמוז תרצ"ו, חל היארצייט של רבי טוביה, אביו של רבי מרדכי. לאחר תפילת ערבית הוא פנה לביתו לסעוד כדי שיוכל להתענות למחרת, כנהוג ביום השנה לפטירת אב - כשאליו מתלווה הנער יעקב שטרנהארץ, בנו של רבי איציק. הם צעדו יחדיו ברחובה של עיר, שקועים בשיחה ערה בעבודת ה', כשרבי מרדכי מניח ידו דרך חביבות על כתפו של יעקב.

לפתע אירע האסון. אחד מכבלי החשמל המתוחים מעל לרחוב התנתק ונפל על

העיר אומן בימים עברו

כך נראה ציון רבינו הקדוש באומן בסוף ימי מסך הברזל

רבי יצחק עצמו נסתלק לעולמו באותה שנה. לאחר שחלה בכליותיו, נסע למוסקבה ושם עבר ניתוח, הוא שב בליווי בנו רבי נחמן לקריבויורג, לאחר מכן הידרדר מאוד מצבו והוא נסתלק ביום ז' בניסן תרצ"ז, בגיל שישים ושתיים. מנו"כ בבית החיים בעיר.

זעקות של התבודדות

בנו רבי נחמן החזיק לפרנסתו 'גלנטריה' - חנות קטנה של מיני סדקית ואביזרים קטנים למיניהם, וכמנהג הימים ההם הדוכן שלו ניצב ברחובה של עיר, שם ישב ומכר.

מדי לילה, לפנות בוקר, נוהג היה לצאת ולהתבודד מחוץ לעיר. כשאר צאצאי מוהרנ"ת, הצטיין במצוות הכנסת אורחים. החסיד רבי הירש לייב ליפל שהתארח בביתו (עוד בבאברניץ), סיפר: "ראיתי את רבי נחמן בעת התבודדותו. אדם גבה קומה היה. הוא השתרע מלוא קומתו בפישוט ידיים ורגליים על אדמת היער, וזעק לה' בקולי קולות: 'ריבונו של עולם! באים לקנות אצלי במשך

היום, ויש לי ניסיונות כאלו וכאלו... עזרני שאשמר מכל רע!"

שני בנים היו לו לרבי נחמן - שמואל וישעיה, ובת אחת, סימה. השלטון הקומוניסטי חייב לשלוח את הילדים לבית הספר הממשלתי, ולאלו שהפרו את החוק צפויים היו עונשים כבדים. כדי להציל את ילדיו משמד רוחני, הצהיר רבי נחמן בפני פקידי העירייה על כל אחד מהם, כי הוא מת. כך, כשהוא מסתכן בנפשו פן ילשינו עליו ותתגלה האמת, מסר את נפשו על חינוך צאצאיו.

רבי נחמן שטרנהארץ שרד את תקופת 'הטיהורים הגדולים' שביצע השלטון הסובייטי האכזר ב'מתנגדי השלטון' האמיתיים והמדומים, כאשר באומן נאסרו והוצאו להורג בשנת תרח"צ רוב גדולי החסידים שנותרו בה, ואך מת-מעט הצליחו להימלט ולחמוק מזרועות השלטון.

הכיבוש הגרמני והבריחה לגרמניה

לא ארכו הימים ומלחמת העולם השנייה פרצה. קריבויורג נכבשה על ידי הוורמאכט בחודש אב תש"א, כחלק ממתקפת הפתע הנאצית על אוקראינה. אלו מבין היהודים שהרגישו בסכנה מבעוד מועד, נסו על נפשם הרחק מאזור הכיבוש. אך היו כאלו שדימו בנפשם כי הגרמנים טובים יותר מן הסובייטים, ולא רצו להימלט אל הבלתי נודע. אלו שנותרו בעיר, נטבחו ברובם על ידי האוורים. בין קדושי קריבויורג היו גם בנו של רבי מרדכי, ר' ישראל פרייטר, אשתו זיסל וילדיהם בערל (בן 27), אליעזר (23), פישל (פישיקע) (21), משה (15), טוביה (7).

רבי נחמן שטרנהארץ ומשפחתו היו בין הבורחים. הם נטלו את מקל הנדודים והרחיקו נדוד עד לטיבליסי שבגרמניה. גם אחיו רבי נתן בחר לברוח. "עובד ה' מופלג היה וזהיר מאוד בקימת חצות" סיפר רבי לוי יצחק, "אמרו עליו שקלסתר פניו דומה לשל זקנו הגדול מוהרנ"ת. לב חם היה לו לה' יתברך; מסוגל היה לעמוד בציון רבינו בערב ראש השנה מהבוקר לאחר התפילה ועד להליכתו למקוה לפני תפילת מנחה, כשקולו משתפך במתיקות באמירת תהילים ותפילות."

במהלך הבריחה מפני הגרמנים, נדד רבי נתן שטרנהארץ עם אשתו לאה וילדיהם עד למחצ'קלה, בירת דגסטאן שבאזור קאווקאז. בתחילת תש"ב, מרוב תלאות ומחלות נפטר על פניו בנו הילד ישראל בן החמש. כעבור שנתיים וחצי נהרג רבי נתן עצמו בעודו לוחם נגד הגרמנים - ביום ח' בניסן תש"ד, והוא בן 30 בלבד.

ר' ישעיה שטרנהארץ ור' יואל שטראקס (חבושים כובעים אפורים) במחיצת אנ"ש. אומן ר"ה תש"ן

בקיבוץ המחתרת' באומן

בשנים שלאחר המלחמה, כשבאומן כבר לא נותר כמעט זכר ליהדות, ומכל משפחתו המסועפת והמפוארת נותרו שרידים בודדים בלבד - היה רבי נחמן שטרנהארץ ממחדשי הקיבוץ המחתרת' בראש השנה סמוך לציון רבינו הקדוש, כשהוא עושה את הדרך הארוכה מטיביליסי ועד לאומן. בשנים ההן הוא היה חולה ומחוסר אמצעים, ובכל זאת מסר נפשו לקיים את ציווי רבינו לבוא אליו לראש השנה. בהיותו כבד-ראייה נוהג היה להתאמץ ולהביט בפני כל אחד מהאנשים הבאים לקיבוץ, כדי לקיים 'ראיית פני הצדיק' (ראה 'פרפראות לחכמה' על תורה ד' בליקו"מ).

סיפר חתנו, שבאחת השנים עבר חמיו רבי נחמן ניתוח בכיס המרה, ממנו סבל מזה זמן רב והיה מאושפז בביה"ח, בהתקרב ראש השנה ברח מביה"ח כשהוא נוסע כדרכו עד לאומן. ולפלא היה הדבר, שלאחר ראש השנה התרפא ושוב לא חש כאבים.

בפעם אחרת, לאחר שיצא לדרכו לאומן נפטרה אמו והוא קיבל את הידיעה על כך באמצעות מברק מבנו ר' ישעיה. רבי נחמן השיב במברק לבנו כי הוא כבר באמצע הדרך, וכשיגיע לאומן יחליט מה לעשות. באומן אמרו לו חבריו שלהישאר בקיבוץ יותר חשוב וכי יאה זה לטובת נשמת אמו המנוחה.

ר' גדליה פליער - באותם ימים אזרח אמריקאי שהצליח להגיע לאומן שמעבר למסך הברזל, מתאר את ראש השנה תשכ"ו ואת רבי נחמן שטרנהארץ: "הוא היה כבר כבן שבעים והיה הזקן שבחבורה וכל משתתפי הקיבוץ כיבדוהו וכאשר נכנס קמו בפניו. בעת תפילת מנחה ניגש רבי נחמן לעמוד. התפילה ארכה במשך כשעה וחצי. 'ולירושלים עירך ברחמים תשוב' - פרץ רבי נחמן בבכי בערך

כעשרים דקות. אשתו יוטא היתה מהמבשלות שם".

בארץ הקודש

שנה לאחר מכן, בתשכ"ז, עלה רבי נחמן עם זוגתו לארץ ישראל. הוא קבע את מושבו בשכונת מאה-שערים. "ההליכה היתה קשה עלי" מספרים זקני אנ"ש, "זוגתו היתה מלווה אותו ומסייעת בידו ללכת מדי בוקר מביתו ועד לבית מדרשו לתפילת שחרית. כיון שעיניו כבדו מזוקן, בעת התפילה נהג להחזיק את הסידור קרוב לעיניו".

כל בני הדור ההוא, שעמם שוחחנו, מספרים שלמרות ענייתו של רבי נחמן (כאשר מדי יום שיש היה מקבץ נדבות בשטיבלאך בשביל צרכי שבת) - כשהיה רואה אורח בבית המדרש, היה מבקש ממנו שיבוא לסעוד

בביתו סעודת שבת. "סעודות אלו היו דלות, אבל מלאות בתמימות ופשיטות ויראת שמים טהורה, כשלאחר הסעודה הוא קם לרקוד עם אורחו".

שנה ועשרה חודשים לאחר עלייתו ארצה, השיב רבי נחמן את נשמתו הטהורה ליצורו, בכ"ג אלול תשכ"ח.

בנו ר' ישעיה, שנותר בברית-המועצות, התגורר באזור קאדוקא. למרות שהיה אדם פשוט מאוד, בכל שנות גלותו שמר על הגחלת היהודית, מדי שנה בערב פסח היה אופה מצות בביתו ושולח חבילות מצות לבני משפחתו שברוסיה, על אף הסכנה הכרוכה בדבר. כמו כן במשך שנים נהג לערוך נסיעות

ר' נחמן שטרנהארץ בערוב ימיו בשול במאה-שערים צילום: ר' יצחק רוזנפלד

מעיר לעיר כשהוא מלווה במוהל ומברר על יהודים שלא נימולו כדי להכניסם בברית.

בראש השנה תש"ן, אחרי נפילת מסך הברזל, הגיע ר' ישעיה מקאדוקא לאומן ויחד עם ידידו ר' יואל שטראקס (ב"ר נחום שוסטער) הביט בהשתאות עצומה בהמוני החסידים הגודשים את העיר, כאז בימי נעוריהם. בעת התפילות שהתקיימו באולם ה'אזוואד' התרגשו עד לב השמים ולאחר מכן ניגשו לבעל התפילה ונשקוהו. כעבור תקופה קצרה זכו שניהם לעלות לא"י. (ר' ישעיה נלב"ע כ"ט אב תשס"ט).

(מקורות: 'שיח שרפי קודש'; 'טעם זקנים', 'אומן - כן נפרצה הדרך', מפי זקני אנ"ש שיחי, בני המשפחה שיחי')

בית הכנסת המרכזי בבוקרינץ ששרד עד היום

ר' ישעיה בציון זקנו מוהרנ"ת זיע"א

ר' ישעיה שטרנהארץ ב"ר נחמן ב"ר יצחק מבברניץ

הנאהבים והנעימים

אגרות שנכתבו ברטט לפני כתשעים שנה בידי החסיד ר' נחמן שטרנהארץ זצ"ל ונשלחו מתוככי ברית-המועצות המסוגרת אל שניים מיקירי חסידי ברסלב שהצליחו בדרך נס להיחלץ אל מעבר למסך הברזל, מספרות על נסיונות, אמונה, וכיסופים עזים לארץ הקודש

אבקשה

פארען.

מיין אבי גריסט אייך. מיין אחי נתן גריסט אייך. וגם הילדים שמואל, שייקע, גריסען אייך.

{ברוסית:} נחמן שטרנהארץ, כתובת: קריבי רוג, ראנובסקאיה 34

איך בייט באלד באלד ענפער.

[תרגום: להנכבדים היקרים ר' אליהו חיים ור' צבי אריה²

אני יכול לכתוב לכם שאצלנו בכ"ד תמוז נהרגו ר' מרדכי פרייטער ואחי יעקב. נפל כבל-ברזל של חשמל, והם נסתלקו. שבר גדול יש לנו. שהשי"ת יעזור לנו שלא נדע מצרות יותר.

אבי לא היה בבית. הוא נסע לרחוץ {=לר' פואתו}. כעת הוא בא. עכשיו נודע לו. הוא יושב שבעה. הוא בוכה ומיילל מאוד מאוד. הוא נעשה עוד הפעם חולה. אנחנו רואים שהוא חולה.

חברים יקרים, אני מבקש מכם מאוד מאוד שתשלחו לי כרטיס הפלגה באוניה, ודרישה. ר' צבי אריה, אתם זורכים שהייתם אצלי, ולא חשקתם לניסוע הלאה. על כן מבקש אני מכם מאוד

מאוד שתשלחו לי דרישה. אני כותב לכם את השמות של בני משפחתי.

נחמן איסאקוביץ' 1897 {נחמן בן יצחק, שנת לידה תרנ"ז}, איטה שייעבנא 1897 {איטה בת ישעיה, תרנ"ז}, סימה נחמן {אובנה} {סימה בת נחמן}. שמואל 1921 {שמואל תרפ"א}, זהו בני. שייע 1921 {ישעיה תרפ"א}, זהו בני. סימה 1935 {תרצ"ה}, הבת שלי, שתהיה בריאה.

הכלל, אני מבקש לשלוח בהקדם. נשאתם

יום א' פרשה ראה' קריוואראג

להנכבדים היקרים ר' אליהו חיים ור' צבי אריה איך קען אייך שרייבען אז ביי אינז כ"ד תמוז נהרג גיווארען ר' מרדכי פרייטער אין מיין אחי יעקוב.

סע איז אראף גיפאלען אדראט פין עלעקטרי אין זיי האבען האן גיטראגען. אגרויסען בראך האבען מיר.

השי"ת זאל עלפען אז מיר זאלען מיין פין קיין צרות נישט וויסען.

מיין אבי איז נישט גיט גיוויין אין דער איים, איז ער גיפארען זיך באדען. אצינד איז ער גיקומען, איז ער אצינד גיווירער גיווארען, זיצט ער שבע. ער וויינט אין קלאגט זייער זייער. איז ער גיווארען נאך איין מאל שלאף, אין מיר גיקענטעק אויף אים זאנען שלאף.

טייערע חברים, איך בייט אייך זייער זייער אז איר זאלט מיר שיקען אשיפש קארטע, מיט איין טרעבעבאניא.

ר' צבי אריה, איר גידיינקט אז איר זאנט גיוויין ביי מיר, האט זיך אייך נישט גיגליסט פארען ווייטער, על כן בייט איך אייך זייער זייער אז איר זאלט מיר שיקען אטרעבעבאניא. איך שרייב אייך דיא ניימען [פין] מיין סיעמועייסטוויא.

{ברוסית:} נחמן איסאקוביץ' 1897, איטה שייעבנא 1897, סימה נחמן {אובנה}. שמואל 1921, דאס איז מיין זון. שייע 1921, דאס איז מיין זון. סימה 1935, דיא טכאטער מייע זאל גיזינד זיין.

הכלל, איך בייט באלד שיקען. איר זאנט גיבליען שילדיק ר' מרדכן לאדאזענער 150 רבל. אויב איר וועט מיר שיקען דיא טרע-בעוואניא, וועל איך אים דא גיבען דיא 150 ריבעל. ישראל פרייטער האלט נישט ביי קיין

1. כא אב תרצ"ו

2. ר' אליהו חיים רוזין - עלה לא"י בסיון תרצ"ו, ור' הירש לייב ליפל - עלה לא"י בניסן תרצ"ד

3. הוא ר' ישראל מבאברניץ, בנו של ר' מרדכי הנזכר בראש המכתב. נספה בשואה הי"ד.

מבית הגנזים

יום ד' פרשה נח, יום א' בחדש חשוון תרצ"ח
כבוד לידידי רב אליהו חיים נ"י!

אזוי וויא מיין אבי היקר איז גיוועזן שלאף, אין איך האב זיך מפקיר גיווען פון זיינעט וועגן, עטלעכע חדשים בין איך גיווען אין מאסקווע מיט אים אין בית החולים, אין דער נאך בין איך גיפארן אהיים מיט עם, און ער איז שנית שלאף גיווארן אין דער איים, שטארק שלאף. און איז ב' ניסן נפטר גיווארן. סע האט זיך מיר ניט גילייגט דיא הענט דיא גאנצע צייט צו שרייבן אייך איין בריף נאך מיין אבית פטירע.

אצינד טייערער גוטער פריינד, איר האט גיאט גישריבן מיר א בריף אז איך זאל שיקן מעות - וועט איר מיר קענען שיקן איין טרעבאוואניע. מיר איז אצינד נישט אין בעסטן אז אין (9 חדשים) נישט פאר אייך גידאכט איז מיין אחי יעקב פון "רעלעקטרישעסטווע" גיהארגעט גיווארן. אין מיין גיסי אריה-דוב נפטר גיווארן, אין מיין אבי. בין איך ביז אער גיוועזן פיל מיט יסורים פון דיא גיוויינען פון דיא קרובים.

מושה טשענטשיכאו, ווייסט מיין לאגע, איר קענט אים פרעגן. איך קען נאר לאיען בא מיינע גוטע פריינד אויף איין טרעבאוואניע ביז 200 רובל צים גרעסטן. על כן טייערער נאמן רב אליהו חיים פאר געסט ניט אין מיר, אין הייבט האן צוא סטארען-זיך פון מאנעטוועגן.

איך שרייב אייך דיא נעמענער פון מיין סימעיסטווע

[תרגום: היות שאבי היקר היה חולה, ואני הפקרתי עצמי עבורו, במשך כמה חודשים הייתי עמו במוסקבה בבית החולים, ואחר כך נסעתי עמו הביתה, והוא נעשה חולה בשנית בבית, בחולי חזק מאוד. וב' בניסן הוא נפטר. במשך כל הזמן הזה מאז ועד עתה, לא היה כוח בידי לכתוב לכם מכתב אחרי פטירת אבי.]

כעת חבר טוב ויקר, כתבת לי מכתב, שאני אשלח מעות ואז תוכלו לשלוח לי דרישה. המצב אצלי כעת לא הכי טוב, כיון שיותר מ-9 חודשים, לא עליכם, נהרג אחי יעקב מהתחשמלות, וגיסי אריה-דוב נפטר, וכן אבי. ועד עכשיו הייתי מלא ייסורים מהבכיות של הקרובים.

משה טשענטסכובער¹ יודע את המצב שלי. אתם יכו לים לשאול אותו. אני יכול רק ללוות אצל חבריי הטובים עבור דרישה - עד 200 רובל לכל היותר. על כן נאמן יקר, ר' אליהו חיים, אל תשכח ממני, ותתחיל בבקשה לשקוד עבורי.

אני כותב את השמות של בני משפחתי.

1 ר' משה גלידמן המכונה ר' משה טשענטסכובער, עלה לא"י בתרצ"ד

אברהם

על מנת להרגיש את ה' ולהיות קרובים אליו - מוכרחים ליצור קשר אישי וישיר אתו, לשוחח עימו במילים פשוטות, בלי מסכות וללא מחיצות ומילים גבוהות

אין ספק כי אחד הספרים הבולטים שיצאו בדור האחרון על התבודדות הינו ספר 'הפגישה'. הספר שזכה לאהדה ציבורית חוצה מגזרים וקהילות - הגיש באופן ייחודי לאלפי אלפי יהודים את משמעות עצתו העיקרית של רבינו הקדוש וכיצד ניתן להפוך דרכה לאיש כשר באמת. לפני שניגש למספרים המעניינים ולתוכן הספר, נבקש לפנות למחבר היקר הר"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א ולברר מספר נקודות מרתקות:

מתי וכיצד נולד בעצם הרעיון של ספר הפגישה?

לפני כעשרים שנה, החלה לעלות במוחי מחשבה חזקה ונוקבת: הרי עצת ההתבודדות הינה מתנה יקרה שאין למעלה ממנה ולמרות זאת עדיין החברים שלי, השכנים שלי, תלמידי חכמים ואנשים יקרים, ברובם הגדול כלל לא מודעים לדרך הזו. דרך שיכולה להביא לכל אחד - חיים מלאים בחיבור וקרבת ה' באופן המיוחד והשורשי ביותר שיש.

היום, עשרים שנה אחרי, חושבני שהמצב השתפר מאוד, קיימת מודעות גבוהה יחסית למעלת ההתבודדות, ואף ניתן לראות ולשמוע משגיחים בשיבות ליטאיות ומשפיעים חסידיים שמדריכים את תלמידיהם לדבר עם ה' כדבר איש אל רעהו. אולם יש לזכור כי אך לפני עשורים ספורים המציאות הייתה שונה בהחלט. בזמנו אם היינו עוצרים אברך סטנדרטי ברחוב ושואלים אותו: תגיד מה זה התבודדות? הוא היה מגלגל את עיניו ואומר: אה... התבודדות? זה מה שהברסלבים עושים ביער באמצע הלילה - צועקים בקולי קולות... אוי, אוי אוי. ר' נחמן...

התברר שלמרות ההפצה הגדולה של הספר הקדוש "השתפכות הנפש", עדיין יש לקהלים שלמים בורות עמוקה כלפי עצת ההתבודדות. ולכן היה ברור לי שיש להוציא כמה שיותר מהר - חיבור שיגיש את התוכן של 'השתפכות הנפש' בשפה זורמת וקלילה כזאת השווה לכל נפש, ויפה שעה אחת קודם. מצד אחד - עומק ומשמעות, סימוכין מדברי חז"ל וגדולי הדורות. ומצד שני - שפה וכתובה עממית ומובנת לכולם.

במשך שנה שלימה בערתי סביב היוזמה הזאת ועסקתי במחשבות רבות בדבר החיבור. התפללתי לה' יום יום שיתן לי עצה נכונה איך לכתוב, במה להרחיב ובמה לקצר. ורק לאחר מכן, בתום תפילות רבות - ניגשתי למלאכת הכתיבה. הספר נכתב מתוך הבנה שישנם כאלו שהמילה 'התבודדות' צורמת להם, ולכן החלפתי את המילה התבודדות ל-'פגישה'.

בשליש הראשון של הספר, עובר הקורא תהליך מיוחד ומרתק. אנחנו פוסעים יד ביד אל תוך הנפש פנימה עד שמגיעים למסקנה אחת ויחידה: שבביל להכיר 'באמת' את ה', על מנת להרגיש אותו ולהיות קרובים אליו - מוכרחים

ליצור קשר אישי וישיר אתו, לשוחח עימו במילים פשוטות, בלי מסכות וללא מחיצות ומילים גבוהות.

רק לקראת אמצע הספר התחלתי להשתמש במושג 'התבודדות', מתוך הנחה פשוטה שאם הקורא הגיע עד עמוד 105 - הוא כבר יודע ומבין שאת הפגישה הזאת הוא חייב לעצמו. ולא משנה בכלל אם קוראים לה 'התבודדות' או שרק חסידי ברסלב מקיימים אותה.

ומה היו התגובות הראשונות?

הדפסנו את הספר באלף עותקים. לא ידענו מה תהיה רמת הביקוש. בפועל, לאחר זמן קצר מאוד מההדפסה, התקשר אליי המשווק של הספר ואמר בבהילות: יש ביקוש לא נורמלי 'לפגישה', אתה חייב להדפיס עוד 2000 ספרים

במהירות הבזק. עשיתי כעצתו וגם הספרים הנוספים נמכרו תוך זמן קצר. רק אז נפל לי האסימון עד כמה הציבור צמא לקשר עם ה', רק שצריך לפעול ולהגיש להם את דבר רבינו הקדוש באופן השווה לכל נפש. בספר מוגשת פרקטיקה רחבה על אופן קיום ההתבודדות, איך מתבודדים, מה אומרים, איפה ומתי, מה עושים כשאין יער בקרבת מקום, והאם יש כאן חיסרון של 'ביטול תורה', וכן עוד הרבה דיונים תורניים סביב טענות שונות ומשוונות שיכולות לצוץ סביב עצה קדושה זו.

בחודשים האחרונים, לאחר מספר שנים שלא היה ניתן להשיג את הספר בשוק, הודפס הספר שוב במהדורה עשירית. וכך הגענו להדפסתם של יותר מ-10,000 (!!) ספרי הפגישה. ראיתי חשיבות גדולה למכור את הספר במחיר סמלי ולא לחלקו בחינם, מתוך הבנה שהקונה יודע

להעריך יותר את תוכן הספר כאשר הוא משלם עליו כמה עשרות שקלים.

היו גם תגובות חוצות יבשות?

הספר הגיע תוך פרק זמן לא ארוך גם לארה"ב ואירופה, שם נוצר ביקוש לתרגם את הספר לאנגלית. ב"ה לפני מספר שנים הושלמה המלאכה וקורב ל-2,000 ספרים מתורגמים נמכרו ברחבי אמריקה. כעת במכון 'חיים טובים' אנו נמצאים בשלב מתקדם וסופי של תרגום הספר לצרפתית ויידיש.

אפשר לשאול מתוך איזו השראה הגיע השם המעניין 'הפגישה'?

כפי שהזכרתי, ידעתי שיש כאלו שיסרבו להאמין שעצת ההתבודדות שייכת גם להם, שהרי לא שמעו על כך מבית אבותיהם או מרבותיהם. ולכן היה צורך להמציא מילה אחרת שתסמל את הרעיון ובמקביל תנטרל התנגדויות כאלה ואחרות. אני זוכר כיצד פעם נכנסתי לאחת הישיבות הליטאיות המפורסמות ביותר בבני ברק. בידי היו מספר ספרי הפגישה וחפצתי להביא אחד מהם למשגיח הדגול של הישיבה. המתנתי ליד חדרו וסביבי התגודדו בחורים עלזים ששאלו בסקרנות: מה זה הספר הזה, חיבור חדש על פגישות שידוכים? עניתי להם בחיוך: כן, זה ספר חדש על פגישת שידוך כביכול בינינו לבין מלך המלכים. בספר הזה לומדים על הקשר הבלתי ניתק בין כנסת לישראל לקודשא בריך הוא. אתם מוזמנים לקרוא ולהצטרף לאלפי קוראים מרוצים...

למי בעצם מיועד הספר?

ההיקף של הקוראים הוא גדול ומגוון מאוד. לפי התגובות הרבות, ניתן להבין שהקוראים הם אנשים, נשים, ואף נערים צעירים. הפגישה הופיעה גם במהדורה מנוקדת, בכריכה תורנית ישיבתית וגם בסגנון עדכני ברוח הזמן. לסיום, לספר הזה, ובכלל לעצת ההתבודדות, יש עוד הרבה מה לפעול בעולם. אנחנו רק בהתחלה. ממילא עלינו להתפלל לה' ולפעול בכל הדרכים האפשריות כדי שאחינו בני ישראל בכל מקום שהם - ידעו מהאפשרות הזו - לדבר עם ה', יום יום, כדבר איש אל רעהו, עדי נזכה לראות בעינינו אנו את נבואת ישעיהו "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", אכ"ר.

ה'התבודדות' שהכריעה את החיים

חיפוש, בקשה וחתירה בלתי מתפשרת של בחור צעיר נתקלים בהבל והלעג של העולם הזה, אלא שתמימות ועקשנות ללא פשרות לקיים את תכליתו עלי אדמות מוליכות אותו לעבר היכלו של הצדיק האמת | הרה"ח ר' שמואל הופמן שליט"א מזקני אנ"ש בעיר בני ברק מספר ל'אבקשה' את סיפור התקרבותו המופלא לרבינו הקדוש זיע"א, כשהתבודדות אחת בבית מדרש חשוך, הצילה את נשמתו וקירבה אותו לאור האורות | ה' בדד ינחנו

נחמן כ"ץ

פרולוג

הבחור הצעיר עמד לבדו בהיכל החשוך והריק, הרוחות שרקו מהחלונות הפתוחים סביב, אך דבר לא הסגיר את הסערה שהתחוללה באותם רגעים בליבו.

אמת. שקר. עולם הזה. עולם הבא. תכלית. חיי הבל. העולם עמד מלכת. כוח הבחירה.

וא... דווקא מתוך הבדידות, בקעה הזעקה מנשמתו המיוסרת והמטולטלת; "...ריבונו של עולם!... תן לי סימן!... שלח אורך ואמתך... המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך...!"

כאן הסתובבו האריות עוברי השם, חסידי הרבי שאמר: "רציתי שתהיו כחיות הנוהמות ביער לילות שלמים". הם היו מבלים יומם ולילה בהיכלו של העיר וקדיש, כשהם עוסקים בתורה ותפילה, ושוכחים עולם ומלואו. לרידם, כל העולם מתחיל ונגמר בארבע אמות אלו; ציונו של רבי שמעון, והשרות המקיפים אותו.

הצלה מגיא צלמוות

ר' שמואל, נולד להוריו, בהונגריה שלפני השואה. בחסדיו יתברך זכו בני המשפחה זמן קצר טרם עלות הכורת על יהדות אירופה, לברוח מגיא ההריגה של השואה האיומה שהתחוללה שם בשנים הבאות. כאן זכה ר' שמואל להכיר את אורו של הרבי הגדול בצורה מופלאה ביותר, כאשר התבודדות אחת הכריעה את עתידו של הנער הצעיר מכפר חב"ד, והביאה אותו לחסות תחת צל כנפיו של רבינו הקדוש.

עלינו לבית הישן שבעיר בני ברק המעטירה וביקשנו לשמוע את הסיפור הלא יאמן. שם מקבל

אותנו ר' שמואל בלבביות ובחיות בלתי מצויה, בפשטות ותמימות אופיינית לחסידי ברסלב מהדור הקודם, יחד עם חיוך שאינו מש מפניו לאורך כל השיחה, הוא מושך אותנו כחמישים שנה לאחור. מירון. בני ברק. ירושלים. וכפר חב"ד שם גרו הוריו, ומתאר את הדרך שנסללה משמים עבורו כדי שיזכה לחיות חיי תכלית ונצח.

תוך כדי השיחה, מחמם ר' שמואל את האווירה באמרות ושיחות שונות ששמע מפי אנשי שלומינו, בפרט מהחסיד רבי לוי יצחק בנדר, ממנו זכה לשאוב בימי היותו יושב בישיבה כבחור צעיר ואף לאחר חתונתו כאברך צעיר.

"כשהייתי אך בן שש, ברחו הוריי מהונגריה. שנות נערוטי עברו עלי בכפר חב"ד, ולמעשה כלל לא ידעתי מחסידות ברסלב ומרבינו הקדוש.

בהגיעי לגיל שש עשרה, נכנסתי ללמוד בישיבת 'כלאים', הייתה זו ישיבה ששילבה לימודי קודש עם לימודי חול, כאשר את חצי היום הראשון בילינו ב'עסקי שעה', מי בנגרות, מי בחשמלאות ומי בשאר עבודות העולם הזה, ורק בשעות אחה"צ 'הסכימו' שנלמד תורה".

בסמיכות לישיבה בה למד ר' שמואל, התקיימה ישיבה נוספת, בה למדו הבחורים מבוקר עד ערב. רבים מהמשפחות שאחרי השואה חיו בפרט ממשי מפני העתיד, רבים מהם שלחו את בניהם ללמוד מקצוע, מתוך אמונה שרק בצורה הזו יוכלו לחיות חיים רגילים, ללא מחסור.

אך נפשו של שמואל הנער חשקה בתורה הקדושה... כיסופים בלתי רגילים מילאו את ליבו "שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו...", הוא איננו רוצה להחליף עולם נצחי בעולם חולף.

"ניגשתי לאחד המשגיחים בישיבה, ושאלתי בנפשי; מדוע ייגרע חלקי מיושבי בית המדרש, למה איני נמנה על אלו הזוכים לשבת באוהלה של תורה יומם ולילה? תשובתו הייתה, 'כך אביך רוצה, שתלמד מקצוע ותוכל לפרנס את משפחתך', אך אני לא השלמתי עם זה, וניסיתי לשכנעו בכל הכוח שאני מעוניין ללמוד תורה כל היום".

מחדר המשגיח נשלח ר' שמואל להנהלה, שסירבה אף היא לשולחו לישיבה רגילה. אביו אף הוא הצטרף למתנגדים. והרבי הקדוש החל לארוג את השק...

"היות ואהבתי מאד את יום ל"ג בעומר, ואת כל מה שהוא מסמל. בהיותי נער צעיר, שימשתי ראש 'אוספי' המדורות, והייתי שר את כל השירים של ל"ג בעומר בתמימות ובחיות גדולה. החיבור שלי עם רבי שמעון היה פנימי ורגשי, והיות וכבר לא מצאתי את מקומי בישיבה, וחיפשתי משהו יותר נעלה ויותר אמיתי בחיי, גמרתי בדעתי, שאם כולם מתנגדים לכך שאזכה לשבת וללמוד תורה, אני נוסע מירונה...".

באותם ימים, הנסיעה למירון לא הייתה מסע של מה בכך. מכפר חב"ד הוצרך ר' שמואל לנסוע לעבר העיר תל אביב. משם לחיפה ומחיפה למירון. מסע של יום שלם ולפעמים אף יותר.

פגישה ראשונה עם הרבי: ליקוטי תפילות קרוע

למקום הזה, בוחר שמואל מיודעינו להגיע. אין לו ידיעה מה הוא רוצה לעשות במקום, וכיצד הוא הולך לחיות שם, אך אהבתו לרבי שמעון, וקריאתו של הרבי שרצה לקרב אותו אליו, מוליכים אותו למקום הנידח כל כך, אך המרכזי גם יחד. נידח בגשמיות ומרכזי ברוחניות.

ההיכרות הראשונה שלו עם ברסלב התחילה דווקא באקראי, "ביום מן הימים מצאתי ספר שבאותם ימים, בהם עדיין לא היו קיימים ההוצאות הרבות של ההפצה, היה נדיר אפילו בציון הקדוש במירון - ליקוטי תפילות. בלוי וקרוע היה הספר, התפילות הראשונות נקרעו ממנו, והוא התחיל בתפילה ז'. לא ידעתי מי המחבר ומה מהות הספר, רק זאת ידעתי, בספר זה יש דיבורים להשי"ת, אז מה רע?! כך התחלתי להתפלל מתוכו שעות רבות. ובסיום האמירה, הייתי מניח את הספר במחבוא. יום אחד נעלם הספר, וחלל גדול מילא את לבי..."

האש של ר' לייב

איש חסיד היה במירון של אותם שנים, ושמו ר' לייב שפירא. ספק אם ניתן לתאר על דף, את העבודות הנשגבות והקדושות בהם היה עסוק האי חסידא קדישא ופרישא. שעות רבות מיומו היה מתבודד לבדו בעומק היערות. כשהוא לוקח עמו את ילדיו הקטנים שהתייתמו מאמם בגיל צעיר.

"כל העובדים הסתובבו במירון של אותם ימים, ר' בנציון אפטר, ר' שמואל הורביץ, ר' יונה לבל, ר' שמואל שפירא, ר' שמואל צ'צ'יק, ועוד, הם היו נראים בעיני כמו צדיקים נסתרים... בין בני החבורה בלט החסיד הבוער ר' לייב שפירא. באחד הימים, הוא ניגש אלי ואמר לי 'מה אתה עושה פה? כל היום אתה אומר ליקוטי תפילות?' אמרתי לו 'אני צריך ישועה, אני רוצה להיכנס לשיבה ללמוד תורה!'

ר' לייב דאג לי כאבא 'קודם כל אתה לא תישן כאן על הספסל! בא תעלה לחדר שלי ותישן על מיטה כבן אדם! וכך היה, עליתי לחדרו לישון. לא ידעתי שכאן מתחיל פרק חדש בחיי.

שעת חצות הגיעה. ר' לייב מעיר אותי. ואני נער צעיר, כל מה שאני מבקש זה להמשיך לישון. אמנם ידעתי מה זה חצות, כיוון שראיתי בשולחן ערוך שכתוב שצריך לקום בחצות, ופעם אחת במוצאי שבת בישיבה, ישבתי על הרצפה וקראתי תיקון חצות. החברים מצידם צחקו עלי, וקראו למשגיח שיבא 'לטפל' בי, הוא אמר לי 'מה אתה עושה? אמרתי לו 'אני אומר תיקון חצות', המשגיח התפלא ואמר לי 'זה דבר שראוי רק לצדיקים גדולים, לא בשביל אנשים פשוטים כמוך?!' עניתי לו שבשולחן ערוך 'הרב' כתוב שצריך לומר תיקון חצות ולא נאמר שם שזה מיועד לצדיקים בלבד! אך הוא התעקש איתי. אמרתי לו 'בסדר אני לא יגיד אבל זה אחריות שלך שאני לא אומר'. בשלב זה הוא נעצר וחזר בו, ואמר לי 'תישאר ותגיד!' כך שטעמתי כבר את טעמה של חצות...

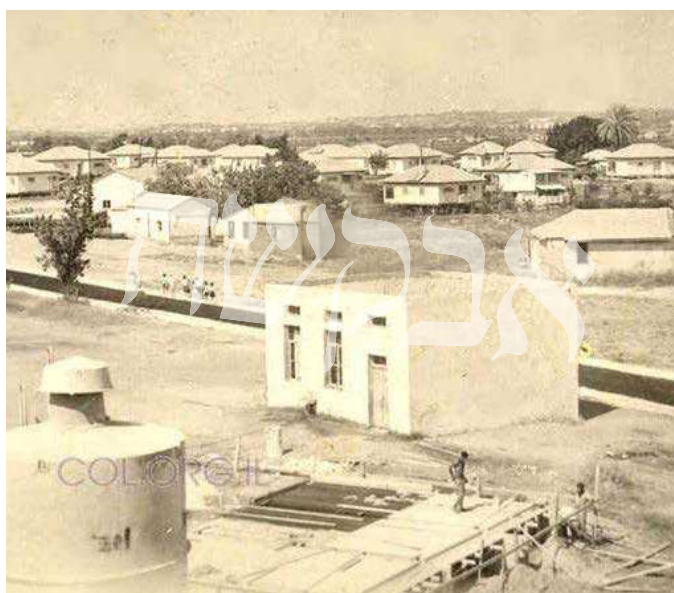
נחזור למירון. ר' לייב מעיר אותי, ואומר לי 'חצות! קמתי וירדתי עמו למטה, הייתי ער עד הבוקר, והתפללנו. לאחר התפילה אמר לי ר' לייב, 'תראה, יש לי כאן שני סלים עם ספרים שאני צריך ללמוד בהם, ואין בי כוחות לסחוב אותם,

מירון של אותם שנים, אינה משופעת במידה רבה של אורחים ומבקרים כבימינו אנו. בודדים מגיעים לביקור נדיר, ואחדים ממש נשארים לתקופה מצומצמת של ימים בודדים במקום, אך לא כן חסידי ברסלב. אלו בחרו להם את המקום הקדוש, לביתם הראשי, כאשר השדות המוריקים הסובבים את הציון, משמשים להם כמקום השיחה הקבועה עם השם יתברך. מקום מושלם לחסידי ברסלב, המבקשים התנתקות מאנשי העולם הזה, אשר בחרו להם את ההבל כתכלית נצחית.

כאן הסתובבו האריות עובדי השם, חסידי הרבי שאמר: "רציתי שתהיו כחיות הנוהמות ביער לילות שלמים". הם היו מבליים יומם ולילה בהיכלו של העיר וקדיש, כשהם עוסקים בתורה ותפילה, ושוכחים עולם ומלואו. לדידם, כל העולם מתחיל ונגמר בארבע אמות אלו; ציונו של רבי שמעון, והשדות המקיפים אותו. אוכל כמעט לא היה בנמצא. מדי כמה ימים, היה מגיע יהודי לביקור, והיה מביא עמו מעט מיני מזונות, אך המצב הגשמי לא עניין איש מבאי המקום. כל רצונם ותאוותם היא, לאכול פרקי משניות ולשתות פרקי תהלים... לצאת לעוד התבודדות משתפכת, ולומר עוד ליקוטי תפילות בדביקות בהשם יתברך...

ללמוד, רק חצי יום.... בית הספר למלאכה של כפר חב"ד

כפר חב"ד באותה עת

ישראל קרדונר, וכאן היה פוסע החסיד רבי יעקב זאב ברזסקי וכן הלאה, היכן כל העובדי ה' עשו את התבודדותם. ואני לא ידעתי מה זה בכלל ברסלב ומי זה רבי נחמן מברסלב, אבל התבודדות הייתי עושה ושוהה שעות רבות ביער, ליד המקום המכונה 'כיסא של אליהו' ועוד.

באותה תקופה הייתה מלחמת ששת הימים. שלחתי מכתב הביתה; 'אל תדאגו לי, אני נמצא במירון והכל טוב עמי'. במירון גר קרוב משפחה שלי שבא אלי ואמר לי 'אבא דואג לך, מה אתה עושה?' אבל אני דחיתי אותו ואמרתי לו 'אני עושה מה שטוב לי'.

לקראת ל"ג בעומר, הגיעו בחורים מיישיבת ברסלב בני ברק, רבי זאב אטינגר, רבי משה בינשטוק, ולהבחל"ח רבי מרדכי טורץ ז"ל ועוד בחורים רבים. אחד מהם אמר לי 'אתה צריך ישועה? תגיד ליקוטי תפילות יהיה לך ישועה!' קיבלתי את הדברים בתמימות, והייתי אומר את זה ומסיים פעם בחודש את כל הליקוטי תפילות!

פעם אחת שאל אותי ר' לייב אם אני רוצה לאכול ארוחת צהריים? אמרתי לו וודאי! אז הוא העניק לי סוכריה. זה היה המצב שם באותם ימים. פעמים היה מגיע יהודי שהיה לו 'שמחה' והביא עמו מעט מזונות.

התרחקות שכולה התקרבות

אחרי ל"ג בעומר, דאג ר' לייב להכניס אותי לישיבת ברסלב. הוא אמר לר' שמעון ברגשטיין, 'אני שולח לך בחור, ותדאג שיקרבו אותו'. הגעתי לישיבה, והנה ההיכל ריק. עד שלפתע שמעתי צעקות מהמרתף, שם ישב ר' וועלוול חשין ע"ה וצעק יחד עם הבחורים "תפול עליהם אימתה ופחד", כלומר על האויבים. ואכן התחלתי ללמוד בישיבה, וב"ה רבים מהבחורים קירבו אותי והיה לי חיות ושמחה גדולה שמצאתי מקום שבו עובדים את ה'. היינו הולכים לשדות להתבודד, ואני כבר טעמתי טעם התבודדות... אך עדיין לא ידעתי מהי חסידות ברסלב, וודאי שלא ידעתי מעניין ההתקשרות לרבינו הקדוש.

אבי ואחיי ניסו להוציא אותי מהישיבה, וגם הישיבה בכפר חב"ד כבר הסכימו להכניס אותי לישיבה בה חשקתי, אך מבחינתי כבר היה 'מאוחר מדי'. אמרתי להם אני רציתי ללכת לישיבה ולא הסכמתם, עכשיו אני פה, אם ארצה אני יבא בחזרה. כללו של דבר, שכלל המתקרבים לרבינו סבלתי ביזיונות ורדיפות, ואחיי היו שואלים אותי, איפה כיבוד אב ואם. באותה תקופה הייתי חוזר פעם בחודשיים לבית לשבת, ואבי היה צועק עלי, 'למה אתה לא לומד מקצוע, איך תוכל להתחתן ולהקים בית?', שאלתי אותו איך כל הבחורים שלומדים מתחתנים? בתשובה הוא אמר שלהוריהם יש כסף, אך הוא איננו יכול לממן לי את החתונה ואת הבית.

לבסוף נכנעתי והלכתי לעבוד ביהלומים. לצערי הרב, לא היה לי את מי לשאול, לא הכרתי את זקני אנ"ש, או מישהו שייתן לי תשובה נכונה. אבל הרבי הגדול לא וויתר. הספיקות והלבטים המשיכו לייסר את נשמתו, הרגשתי שאיני זוכה לקיים את תכליתי עלי אדמות.

אם יש את נפשך לבא עמי ולסחוב אותם עבורי. עלינו לשדה מעל קברו של ר' יוחנן הסנדלר, תחת עץ על סלע, ולמדתי עמו קיצור ליקוטי מוהר"ן. ואז הוא החל להתעניין בחיי, 'מי אני, ומה אני עושה במירון? ומה בחור כמוני מחפש כאן?'

סיפרתי לו שאני משתייך לחסידות חב"ד, אך רצוני וכיסופיי היו ללמוד תורה כל היום, ומכיוון שלא אפשרו לי את הדבר, החלטתי 'לבלות' אצל רבי שמעון.

ואז החל ר' לייב זכרונו לברכה להכניסני להיכלו הגדול של רבינו הקדוש, ואמר לי 'אצלינו יש עבודה של התבודדות, שמדברים עם השם יתברך ומספרים לו כל מה שקורה עמנו. לא תפסתי את עומק העניין, אך התחלתי לבצע את זה הלכה

**מילותיו של הרבי חדרו עמוק
לנשמתו. לא היו אלו מילים
עמוקות, ההבנה הייתה פשוטה
ביותר. ישר מבית המדרש הגדול
חזרתי לישיבה, ולבית הייתי מגיע
רק פעם אחת בחצי שנה. ראיתי
שחסידות ברסלב זה משהו אחר
לגמרי. בשונה מהמקום הקודם בו
למדתי, ראיתי שחסידים ברסלב
יודעים שגם כשעוסקים בעניין
הקדוש של קירוב נפשות לה'
יתברך, הרי שאין המטרה מקדשת
את האמצעים. בכלל, ראיתי כיצד
כל עניינו של רבינו הקדוש מתנהל
מתוך שמירה מופלגת על גינוני
קדושה וטהרה.**

למעשה.

הוא היה מצביע על פינות מסוימות בפעלד הגדול, ואומר לי 'כאן היה עושה התבודדות החסיד רבי

ואמתך... המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך...!"

"אמרתי ריבנו של עולם, אין לי את מי לשאול, אתה נמצא פה, תגיד לי אתה! חוזר ר' שמואל לרגעים המכריעים בחייו 'אמרתי להשם יתברך; 'לכל החסידים יש רבי והם שואלים אותו כל שאלה שהם מעוניינים, והוא עונה להם. וריבנו זה ליקוטי מוהר"ן, אני יפתח ליקוטי מוהר"ן, ומה שאראה זה התשובה לספיקות שבלבי. אבל תכוון אותי לתשובה, לחזור לשיבה או לא לחזור לשיבה? הרי יש תורות 'קשות' יותר להבנה, ואני לא מבין, כי אני מקורב חדש, אז שתהיה תשובה מובנת בבקשה!" ככה אמרתי כמה פעמים, וביקשתי בזכות רבינו הקדוש רבי נחמן בן פיגא שאזכה לתשובה אמיתית.

פתחתי את הספר הקדוש והנורא 'ליקוטי מוהר"ן' ונפתח לי... בין חלק א' לב', השמטה קטנה ומפורסמת וכך כתוב שם: "'אחד היה אברהם'. **שאברהם עבד ה' רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם, שסרים מאחרי ה' ומונעים אותו, ולא על אביו ושאר המונעים, רק כאילו הוא אחד בעולם.** וזהו: 'אחד היה אברהם'. וכן כל הרוצה לכנוס בעבודת ה', אי אפשר לו לכנוס כי אם על ידי בחינת שיחשוב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, **ולא יסתכל על שום אדם המונעו, כגון: אביו ואימו או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או המניעות שיש משאר בני העולם, המלעיגים ומסיתים ומונעים מעבודתו יתברך.** וצריך שלא יחוש ויסתכל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: 'אחד היה אברהם' כאילו הוא יחיד בעולם כנ"ל."

מילותיו של הרבי חדרו עמוק לנשמתו. לא היו אלו מילים עמוקות, ההבנה הייתה פשוטה ביותר. ישר מבית המדרש הגדול חזרתי לשיבה, ולבית הייתי מגיע רק פעם אחת בחצי שנה. ראיתי שחסידות ברסלב זה משהו אחר לגמרי. בשונה מהמקום הקודם בו למדתי, ראיתי שחסידי ברסלב יודעים שגם כשעוסקים בענין הקדוש של קירוב נפשות לה' יתברך, הרי שאין המטרה מקדשת את האמצעים. ככלל, ראיתי כיצד כל עניינו של רבינו הקדוש מתנהל מתוך שמירה מופלגת על גינוני קדושה וטהרה.

הרבי זה חיות אחרת לגמרי בקיום התורה והמצוות

גם היהדות פשוטה שיש אצל הרבי זה דבר אחר לגמרי משאר העולם. בשיבה בחנוכה, היה שמחה אמיתית וריקודים מופלאים, וכל שבת היה חיות גדולה ושמחה עצומה, והכל היה בקדושה נפלאה, ואמרתי 'פה אשב כי אויתה', עכשיו אני מבין למה אף אחד לא רצה להכניס אותי לשיבה, כדי שאזכה להיתפס באור של הרבי.

כמובן מאליו, שהחלו שוב להשפיע עלי ללכת לעבוד. שאלו אותי היכן אני לומד, וכשהשבתי בברסלב, היו אומרים לי 'ברסלב? הם משוגעים, מה אתה קשור אליהם, אתה הונגרי, לך תהיה חסיד פלוני או אלמוני, אבל ברסלב?!' אמרתי להם 'זה יהדות', והייתי מסביר להם שאני רק 'מנסה', אבל בלב כבר ידעתי שלא משנה מה יקרה. אני כבר יהיה חסיד ברסלב. נשארתי בשיבה, התחנתתי, ואת הליקוטי תפילות לא עזבתי, עד היום אני זוכה בחסדי ה', לעשות סיום על

בחסדי ה', כבר ידעתי שיש את בית המדרש הגדול במאה שערים ואמרתי לעצמי, אני ילך לשם, אולי משהו יחזק אותי. הלכתי לשם לתפילות מנחה ומעריב, באותה תקופה היה שם חמש עשרה מבוגרים זקנים, רבי לוי יצחק היה לומד איתם קצת משניות, ולאחר מעריב היו מכבים את האורות. אף אחד לא שם לב אלי, לשאול אותי מי אני. רק הנר תמיד דלק בפינה, נשארת בודד בעולמי.

ההתבודדות, השאלה והתשובה הברורה

הבחור הצעיר עמד לבדו בהיכל החשוך והריק, הרוחות שרקו מהחלונות הפתוחים סביב, אך דבר לא הסגיר את הסערה שהתחוללה באותם רגעים בליבו.

תורה. עבודה. אמת. שקר. עולם הזה. עולם הבא. תכלית. חיי הבל. העולם עמד מלכת. כוח הבחירה.

ואז... דווקא מתוך הבדידות, בקעה הזעקה מנשמתו המיוסרת והמטולטלת; "...ריבנו של עולם...! תן לי סימן...! שלח אורך

חשקה נפי בתורה. רבי בנימין זאב חשין במסירת שיעור בישיבת ברסלב בני ברק מימין נראה רבי שמעון ברגשטיין

בלינו בשדות וביערות. הרי מרון

לומר מיד עם קומם את המילים 'עלמא דאתי' (על פי תורה נ"ד). כילדים הם לא הבינו על מה אני מדבר, אך אני רציתי שכשיגדלו הם יזכו לחפש את התכלית שלהם כאן בעולם.

כמו כן הייתי לוקח אותם לשדה ושואל אותם; 'מה אתה רוצה? אופניים או משהו אחר, רק תבקש מה!' הרבי אמר 'גאר מיין זאך איז תפילה', לכל הדרגות אפשר להגיע על ידי זה, ואף אמר שאם היה יודע את כוחה של תפילה, הוא לא היה צם כ"כ הרבה בצעירותו.

גם האריז"ל אמר לר' חיים ויטאל שכהיום, במיעוט פעולות אפשר לזכות למדרגות גדולות כמו תנאים קדושים מדורות קדומים, היום כל פעולה חשובה לאין ערוך, וכמו שהרבי אמר שהאמונה תהיה כל כך קשה כמו לטפס על קיר חלק, מי שיטול ידיים יהיה חידוש גדול כמו הבעש"ט. כמה עלינו להתאמץ להאיר פנים לאדם אחר, ו"הפחות שבאנשי אני מוליך אותו בדרך של צדיק גדול מאד" (חיי מוהר"ן שיד).

עניינו של הרבי הוא רק לחשוב על התכלית האמיתית של העולם, וכמו המשל המפורסם על הסוחר שנתן זפת למשווח את גלגלי העגלה רק למי שקנה ממנו סחורה, כי הוא לא נותן למי שלא רוצה לקנות ממנו, כך הרבי מתפלל עבורנו ודואג לגשמיות שלנו, אך כל עניינו הוא רק רוחניות.

ההתבודדות של החסיד ר' לייב שפירא זצ"ל

ר' שמואל עובר לספר על אנשי שלומינו.

ההתבודדות של ר' לייב שפירא; היה צועק, והוא היה מדבר עם ה' יתברך מהבוקר עד הלילה, כי באמת כל אחד יכול לעשות את זה. מי שאין לו מה לדבר, יש לו מה להודות על כל דבר, על כך שאפשר ללכת ולקום וכל

כביש העליה למירון למעלה נראה בנין הרשבי דאז. גנוי הנחל

הספר הקדוש הזה כל שנה ושנה אצל רבינו בראש השנה.

תקופה מסוימת עבדתי בבית אבות של ויז'ניץ כאן בבני ברק, וכשיפרתי לאחד מדרי המקום שאנחנו חסידי ברסלב, אז הוא אמר 'איך יכול להיות? הרי אתה נורמלי? זה קידוש שם רבינו בעולם. שידעו מה זה חסידות ברסלב באמת.

**רבי לוי יצחק היה אומר: הרבי
הרי אמר 'אני נהר המטהר מכל
הכתמים', להסתכל על נהר, זה
לא עוזר להתנקות, צריך לטבול
בו כדי להיות נקי. צריך ללמוד
את הספרים ולקיים את העצות
– 'לטבול' באור. אני אומר
תמיד למה שתגיד רק שורה
אחת מליקושי תפילות כדי שלא
ידונו אותך, הרי יש שם הכל,
כל הישועות! רק תתפלל!**

בתקופה שבנה החסיד רבי נתן צבי קעניג זצ"ל את הבניין הגדול והמפואר ברחוב אלשיך. הלכתי מאחורי שני יהודים, ושמעתי את אחד מהם אומר לשני, 'למי שייך הבניין הגדול והמפואר הזה?' בתגובה הוא אמר לו 'לטוטע חסידים', אמר לו הראשון: 'שוטה שבעולם, האדמו"רים הכי גדולים לא בונים בניין שכזה, ואתה אומר לי עליהם 'טוטע חסידים'? תראה לי בניין כזה אצל אדמו"ר אחר... אין יותר חי מעניינו של רבינו...

אשרינו שזכינו להתקרן לרבינו

ב"ה שזכינו ששם רבינו הקדוש נקרא עלינו. נוהג הייתי לומר לילדיי כבר מגיל צעיר,

הדברים הנראים כ"כ פשוטים. אנחנו אומרים בתפילה 'וכל החיים יודוך סלה', כל החיים צריך להודות, יש ניסים שקורים לנו ואנחנו אפילו לא יודעים ('אין בעל הנס מכיר בניסו'). הוא היה שולח לי מכתבים לחזקני בכל עת, והוא עזר לי להכיר את הרבי.

כבחורים צעירים, היינו יושבים אצל רבי לוי יצחק כל יום חמישי, ובאופן קבוע הוא היה מתחיל במילים ש"כל איש ישראלי חייב לקום חצות", ולמרות שכבר שמענו את זה ממנו פעמים רבות, הוא היה מבעיר זאת בכל פעם מחדש; 'אני רוצה שיזרום לכם בדם, אולי הפעם מישהו יתעורר. אבל בשביל להצליח בזה, הכל מתחיל בללכת לישון מוקדם. באומן היו מתפללים מעריב ואחר כך היו קוראים מיד קריאת שמע, ומי שהיה להם ילדים קצת התמהמהו, אבל מי שיכול היה לישון מיד, עשה זאת'.

אחר כך היה אומר שאם ה'עולם' היה יודע מה זה התבודדות, ומה זה מועיל ברוחניות ובגשמיות, כל העולם היה עושה את זה. הרי אתה יכול לספר לפני השי"ת את כל הלב שלך כמו לפני חבר אמיתי, מתי שאתה רוצה, ואתה יכול לבקש הכל, והקו של הטלפון הזה לא תפוס לעולם, בבוקר, בערב, בצהריים, בגינה, בכל מקום, בשבתך בביתך, ובלכתך בדרך, ובשכבך ובקומך. איפה שרק תרצה וה' יתברך שמח לשמוע אותך! אפילו באוטובוס תפנה את פניך הצידה, ותתפלל.

הוא היה מדבר ביישוב הדעת, ודבריו עשו פירות רבים, נעימות הייתה כובשת את הצעירים שהלכו שבי אחר דבריו הנלהבים והפנימו את עצותיו של הרבי באמת גדולה.

רבי נתן ליברמנט להבחיל"ח, היה אומר תורות בליקוטי מוהר"ן בצורה שהיינו מתבטלים לגמרי. זכורני שסיפרו שהוא יחד עם החבורה שלו היו נוסעים להתבודדות, והיה סיפור איתו, עם נחש שנעמד מולו, והוא קרא כבר וידוי ופתאום הנחש ירד על גחונו והסתובב והלך.

היינו קמים חצות והולכים לשדות. היתה חיות גדולה. היינו צועקים בשדות והיו שומעים את הצעקות עד הישיבה כי בלילה

הרי שקט.

רבי לוי יצחק בנדר ויבדלח"א ר' יעקב מאיר שכטר היו מגיעים לדבר בישיבה. אגב, ר' שמואל שפירא היה לומד עם הילדים שלו ליקוטי מוהר"ן, אבל במשך השנה הוא היה בשקט ורק בפורים היה מדבר דיבורים מהתכלית, שהרי זה כל רצונו של הרבי שאנחנו נחטוף תורה ומעשים טובים, זה דברים נוראים, מה התכלית של העולם.

נשני' להיות חסיד נרסל' צריך 'לטבול' נהר המטהר

רבי לוי יצחק היה אומר: הרבי הרי אמר 'אני נהר המטהר מכל הכתמים', להסתכל על נהר, זה לא עוזר להתנקות, צריך לטבול בו כדי להיות נקי. צריך ללמוד את הספרים ולקיים את העצות - 'לטבול' באור. אני אומר תמיד למה שתגיד רק שורה אחת מליקוטי תפילות כדי שלא ידונו אותך, הרי יש שם הכל, כל הישועות! רק תתפלל!

הוא היה אומר לנו, שבאומן היו מתפללים שמונה עשרה, כל ברכה - דקה, להגיד לאט, והיה דורש מאיתנו שגם אנחנו נעשה ככה, אבל מי יכול לעשות ככה, אז הוא היה אומר לנו, לפחות כל ברכה - חצי דקה, להוציא את המילים כמו שצריך, כמונה מעות, כמו שסופרים כסף, צריך לחטוף מהנצח נצחים.

הרבי היה נוסע תמיד לחזק את אנ"ש, ויש סיפור על עני אחד שרבי חייקל העניק לו עשירות למרות שרבינו לא כ"כ רצה בזה, ואכן אח"כ אותו אחד שהתעשר, הפסיק להגיע לרבינו, ורבינו ראה אותו ואמר לו שמכל העולם לא יישאר מאומה. כל עניינו של הרבי, זה רק התכלית האמיתית.

הנסיעה הראשונה לאומן

הנסיעה הראשונה שלי לאומן הייתה לאודסה, ומשם ישירות לאומן עם עוד מטוס. היה מאד שמח ומלא חיות והתפללנו בשלד של בנין האוניברסיטה שהם עוד לא סיימו לבנות. אכלנו במתחם המיגומטר, והיינו צריכים ללכת עשרים דקות לתפילה.

בפגישה הראשונה שלי עם הרבי הרגשתי הרגשה שאין מילים כיצד לתארה, הייתי שם כמה שעות. הרי הרבי הציל אותי ואת חיי, זכיתי להיות מקורב אליו. אבל צריך להמשיך ולהתפלל על הילדים, כי ברסלב זה לא אוטומטי, צריך ללמוד איתם את הספרים להכניס בהם את עניינו של הרבי.

רבינו הקדוש ראה מה שאף אחד לא ראה. העולם הולך ונהיה יותר יפה ויותר יפה. השי"ת יזכנו לראות בקרוב בביאת משיח צדקינו, ואז יראו את גדולתו ותפארתו, אמן ואמן.

עובדי ה' במירון של הימים ההם. ר' שמואל שפירא ר' לוי יצחק במירון (באדיבות ג.נ.)

אתה צריך ללמוד בישיבה. ר' אריה לייב שפירא באדיבות ירחון ברסלב

מתבודדים בהר הכרמל

חיפה. העיר בה דרך רבינו הקדוש בהגיעו לארץ ישראל, ובה זכה להשיג את מה שהשיג. כך כותב מוהרנ"ת בעת שהותו בחיפה: 'פרוך השם אשר זכינו לדרך באדמת קדש במקום שדרך שם רבנו הנזיר זכרוננו לברכה'.

בטור הנוכחי נסקר את בית הכנסת של אנשי שלומנו המתגוררים בחיפה.

המעבר למשכן החדש

עד לא מכבר, בית הכנסת של אנ"ש באזור החרדי בחיפה - שכונת הדר, שכן ברחוב 'ביתר' בעיר. את בית הכנסת שנקרא בשם 'בית רבינו', אירח יהודי יקר בשם הרב שם טוב ממך בדירה פרטית. וכך נהנו אנשי שלומנו מבית הכנסת חנים אין כסף, במשך קרוב לתשע שנים.

לפני כשלוש שנים הגיעה העת לחפש מקום אחר לבית הכנסת. התקיימה אסיפה של כלל המתפללים, יחד הגיעו למסקנה כי יש לחפש מקום מתאים, כשעלות השכירות תתחלק בין כלל המתפללים. ואכן עד מהרה נמצאה דירה מתאימה ברחוב 'מיכאל', כזו שהתאימה וענתה על כל הצרכים.

מספר אברכים בעלי יוזמה, גייסו סכום נכבד על מנת לפאר ולרומם את בית ה'. נעשה שיפוץ בדירה, כמו כן התבצע חיפוי קרמיקה בחדר בית הכנסת המרכזי, ונקנו ריהוט וספרים חסרים. בחנוכת בית המדרש נחנך שם חדש לבית הכנסת, ונקרא מעתה: 'הקלויז דחסידי ברסלב - חיפה'.

וכאן המקום להודות לרב שם טוב בשם כל המתפללים, על ההכנסת האורחים, אותה קיים במשך שנים רבות. יחד עם זאת, כעת כשכלל המתפללים שותפים קבועים להחזקת בית הכנסת, החיבור והקשר של כולם למקום התהדק והתעצם שבעתיים.

הפעילות בחול ובשבתות

בין מתפללי בית הכנסת ישנם חסידי ברסלב וותיקים, וכאלו שזה עתה התקרבו לברסלב. כמו כן מתפללים בו רבים מתושבי השכונה, המצטרפים לתפילות בכח ובהתלהבות כדרכם של אנשי שלומנו.

בית הכנסת פעיל ב"ה ומתקיימים בו מניינים לתפילה בשבתות ובמועדים, כאשר

בבוקר יום השבת - מלבד המניין המרכזי מתקיים בו אף מניין כוותיקין.

בחג הסוכות, אנו מקיימים סעודת הילולא מרכזית לכבוד הילולת רבינו הקדוש. ובה משתתפים עשרות רבות שחפצים להתחזק יחד.

בשעות הבוקר מתקיים במקום כולל, בו לומד כל אחד את סדריו הקבועים ואת ספרי רבינו. אחת לשבוע מתקיים שיעור בשעות הערב, וכן מתקיים אף שיעור ל'בית יעקב' - אלו הנשים.

כל לילה מתקיימת נסיעה על ידי אחד מאנ"ש, לשדות והיערות שבמרומי הר הכרמל וסביבותיו, אליו מצטרפים כמה וכמה נוסעים.

אחת לשבוע מקיימים במקום תוועדות ושיחת חברים בעניין ההתבודדות, שהיא

ארון הקודש בבית כנסת קדמי

הכריח התיכון שבעצותיו של רבינו הקדוש.

יפוצו מעיינותיך חוצה

השטיבלא'ך המרכזי בשכונה - בית הכנסת 'נדבורנה', שוכן בסמיכות לבית הכנסת יהודי יקר ממפללי בית הכנסת, שכר שני תאים המיועדים בעיקרם לאחסנת תיק טלית ותפילין. בתאים אלו, פתח פינה להפצת ספרי רבינו הקדוש.

על דלתות התאים מבחוץ ישנו שלט המבשר על מכירת הספרים. בדרך זו זכו יהודים רבים לקנות את הספרים, ולהשיב את נפשם בשבעה משיבי טעם.

אבני קודש

בהזדמנות זו אביא בפניכם מעשה שאירע בבית הכנסת:

במשך תקופה הסתובבו בבית הכנסת, או בעיקר בחצר בית הכנסת, כמה בחורים שעליהם נאמר: 'שתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות'.

משום מה, מצאו הם בבית הכנסת פינה שקטה, כאשר הם משתתפים במידה זו או אחרת בתפילות בית הכנסת.

כמה מהמתפללים כמעט וניגשו להודיע להם בצורה שאינה משתמעת לשני פנים - 'עליכם לחפש לעצמכם מקום חילופי'. אך אנוכי ועוד כמה מתפללים סברנו כי צריך עדיין לנסות ולבדוק עמם האם יסכימו לכללי המקום אז אפשר להשאירם בינינו.

מוכר לכולנו הסיפור על אותו מחלל שבת, שהגיע בבוקרו של יום השבת לבית מדרשו של מוהרנ"ת בעיר ברסלב. כאשר הלה הרים את ידיו באמירת 'כתר', ראו כולם את הדיו שהכתים את ידיו מחמת עבודתו בבניין העירייה המקומית תוך חילול שבת רח"ל. רבים חרה אפם על זה, אולם מוהרנ"ת ביקש

שהיו
כביכול
תחתיו - בראותם
כי
ה'חברה'מן'
שבקבוצה מגלה עניין
בתורת ברסלב, החלו גם
הם להתעניין בספרי רבינו.
מי שפוגש אותם כיום, לא יכול
שלא להכיר את השינוי הגדול שחל
באותם הבחורים!

לאנ"ש וחזר בתשובה שלימה והיה לירא
שמים אמיתי, עד שרבי נתן אמר כי לאחר
פטירתו הוא יתפאר עימו לפני כסא הכבוד!
גם כאן ביקשתי להניח להם. פניתי לראש
הקבוצה של אותם בחורים, והתחלתי לדבר
אתו בדרכי נועם. אותם בחורים ממש שוועו
שמישהו יגש ויאיר להם פנים.
תוך תקופה קצרה קניתי את ליבו. כאשר
הצעתי לו להצטרף לנסיעה לאומן, הוא
ממש קפץ על המציאה. שאר חברי הקבוצה

לבלי
יגרשו
אותו, כי עצם
העובדה שהוא נכנס
לבית כנסת של ברסלב - על
אף ההתנגדות העזה שהייתה
אז - מוכיחה כמאה עדים שהטוב
הפנימי יגבר לבסוף. וכן אכן היה,
ואותו יהודי שהיה רחוק כל כך התקרר

בית הכנסת (ברסלב) הנסתר

במסגרת זו, אי אפשר שלא לסקר גם את בית הכנסת המתקיים בביתו הפרטי
של אחד מוותיקי חסידי ברסלב בחיפה - הר"ר יצחק קדמי.

הקדוש 'סיפורי מעשיות'.
בעת 'רעווא דרעיון' פורשים המתפללים
איש איש לבית מדרשו. במקום נשארים
חסידי ברסלב המשוררים את הזמירות
כמנהג אנ"ש, ולומדים מתוך הספר ליקוטי
מוהר"ן. לתפילת מעריב מצטרפים השכנים
הליטאים.

'ואטהר ואתקדש'

ניתן לסכם ולומר, כי הגישה של כלל
המתפללים לברסלב השתנתה לחלוטין.
ההיכרות האישית שלהם עם חסידי ברסלב,
הדיבורים אותם הם שומעים תמידין כסדרם,
גרמו להם לאהדה ולמהפכה שקטה שאינה
ניכרת כלפי חוץ.

בחור חסידי המתפלל במקום אמר לאביו,
כי הוא מחכה כל השבוע לתפילת ליל שבת,
שם הוא מתענג על ספירת העומר הנאמרת
מתוך רגש והתלהבות!
הימים הראשונים של המלחמה
והאזעקות, היו מעין 'יומי דפגרא'. בעקבות
כך הודיעו לשכנים על קיום המניין בהנף גם
בימות החול.

לאחר התפילה החל אחד המתפללים
לשיר: 'שירו לו זמרו לו'... לפליאת
המתפללים הוא הסביר: בשבת האחרונה
התארחתי מחץ לעיר, אני מרגיש שאני צריך
להשלים את הריקוד שהחסרת'...

הלא כך אמר רבינו הקדוש: רצוני היה
שידברו ממני ישיחו ממני ולא יזכירו את
שמי. לא אכפת לי שהשני יברך ברכת המזון
בכוונה, ושיהיה זה מכוחי ושלא יידע שזה
בא מכוחי.

סדר ליל שבת אליו היה רגיל מעודו והחל
לעלות על יצועו מוקדם, בכדי להשתתף
בתפילת הוותיקין.

תפילה בנוסח אנ"ש

המניין אמנם אינו נקרא בשם ברסלב, אך
הוא מתקיים באווירה ובניחוח ברסלבי.
חסידי ברסלב המתפללים במקום משמשים
כבעלי תפילות, והמתפללים זוכים לטעום
את מתיקות התפילה של אנשי הנחל נובע.
כך ב'לכה דודי' מנגנים את הניגונים
המושגים אצל אנ"ש, בבתים האחרונים
של 'לכה דודי' שרים כולם יחד בהתלהבות:
'רבינו שאג בקול גדול - אין שום ייאוש
בעולם כלל!'

לאחר התפילה בשבת בבוקר מתקיים
קידושא רבא, אליו מסבים כל המתפללים.
במהלך הקידוש נשמעים דברי תורה מפי
הרב קדמי, שהינו יהודי תלמיד חכם ויודע
ספר. דברי תורה מתובלים ושזורים בדברי
רבינו הקדוש.

יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני...

על אף שהשכנים החלו להתפלל במניין
זה מתוך רצון טוב לעזור לזולת, הם מאוד
נהנים מבית הכנסת. כולם מעידים בפה מלא
כמה המניין תרם להם.
השכנים נהנים מה'ווארימקייט', ומדברי
תורת רבינו הקדוש שנאמרים בפירוש בשם
אומרם. אך כל זאת בכפוף לכך שבית הכנסת
לא נקרא בשם 'ברסלב'.
לאחר סיום הקידוש נשארים חסידי
ברסלב במקום, ולומדים מתוך הספר

כך סובבו מן השמים

הכל החל, כאשר לפני תקופה לא ארוכה
החל הרב קדמי לסבול מניוון בשרירי
הרגלים. המצב הלך והידרדר, הוא נאלץ
לעבור כמה ניתוחים ברגל. כיום הוא מרותק
לכיסא גלגלים, ואינו מסוגל ללכת בכוחות
עצמו. ישלח לו ה' רפואה שלימה במהרה.

במשך תקופה ארוכה כמעט ולא יצא
הרב קדמי מדירתו הממוקמת בקומה
גבוהה. ההסתגרות והמאסר בבית קשה לכל
אחד שחווה זאת, אך בשבילו היה זה קשה
שבעתיים.

במשך שנים ארוכות זוכה הוא לקום
באשמורת הבוקר, ומקפיד מאוד על תפילה
בהנף החמה. מלבד זאת, הרבה להשתתף
בשיעורי תורה, וכעת היה עליו לוותר על
תפילה במניין ועל הלימוד המשותף.

התמסרות השכנים

בני משפחתו המסורים החליטו לארגן
לו מניין בביתו. מלבד ההשתתפות של בני
המשפחה ושל כמה מחסידי ברסלב, הם
ביקשו את עזרת השכנים להצטרף למניין
בתפילת הנף של שבת ובליל שבת.

לשבחם של השכנים ייאמר, כי רבים מהם
נרתמו במלוא כוחם להצלחת המניין. מכיוון
שבבניין המדובר, רוב רובם של השכנים
שייכים לקהילה חסידית גדולה ומפורסמת,
היתה בהירתמות זו הקרבה של ממש.

כמו ברוב חצרות החסידים, היו הם רגילים
להתחיל את תפילת שחרית בשבת בשעה
מאוד מאוחרת. לדידם - הרעיון של 'תפילה
בהנף בשבת', לא עלה על דעתם מעולם.
אחד מהשכנים סיפר, כי הוא שינה את כל

כל היום 'התבודדות'

'עוד יהיה זמן שיהיה דרך ההתבודדות כבושה לרבים, כשם שעכשיו היא דרך כבושה להניח טלית ותפילין בכל בוקר' - - כל מי ששמע על המתרחש בירושלים עיר הקודש בשנה האחרונה, חש כי חלה תפנית משמעותית בסלילת וכבישת הדרך לרבים • ר' נחמן וויסקי הי"ו - אחד מהאברכים האחראים על היוזמה הברוכה, מתאר בפנינו כיצד החלה המהפכה ומהו היקף הפעילות נכון להיום

טנדר חדש במערכת

כמעט בכל ריכוזי אנ"ש מתקיימות נסיעות ל'פעלד', בין אם באמצעות נהגים פרטיים או הסעות מאורגנות. גם כאן בירושלים עמד לרשות אנ"ש טנדר של עשרים מקומות, בו נסע כל מי שחפץ לשוח את אשר עם לבבו עם בורא עולם.

מכיוון שהיה רק נהג מתנדב אחד שנהג בטנדר זה, לא תמיד התאפשר לו לבצע את הנסיעה. מצב זה, בו הנסיעה אינה מתקיימת תמידין כסדרן, צמצם מאוד את מעגל הנוסעים ל'פעלד'. במשך תקופה ארוכה אף לא התקיימו נסיעות כלל.

אחרי כיסופים ורצונות של כמה וכמה אברכים מאנ"ש, הוחלט לקפוץ למים. רכשנו טנדר בעל תשע מקומות - רכב כזה שאין בו צורך ברישיון נהיגה מיוחד. הודענו לחסידי ברסלב הקרובים אלינו כי אנו רוצים לארגן כמה נסיעות במשך היום לשדה, וכל אברך שברשותו רישיון נהיגה מוזמן ליטול חלק במערך ההסעות.

האמת שלא ציפינו והערכנו נכון כמה ביקוש יהיה לנסיעות. עד מהרה התארגנו וסידרנו לוח זמנים ממש כמו בתחבורה ציבורית - הרי אמרנו 'דרך כבושה'...

מבוקר עד ערב

כיום מתבצעות 6 נסיעות לשדה מידי יום! הנסיעה הראשונה, היא כמובן הנסיעה בשעת חצות לילה - לקיים את העצה הנפלאה של 'הנעור בלילה'. הנסיעה מתקיימת בשעה 1:50 בלילה.

מיד לאחר תפילת שחרית בהנף החמה מתקיימת נסיעה נוספת, וכן בשעה 9 בבוקר - שעה בה מסתיים המניין השני ב'שול' במאה שערים.

הנסיעה הבאה בתור היא בשעה 12 וכן בשעה 2 בצהריים. את מערך הנסיעות חותמת הנסיעה המתקיימת מיד לאחר תפילת מעריב.

מארגני קו הנסיעות מתכוונים לבשר בקרוב על נסיעה נוספת בשעה 7 בערב, עקבו אחר הפרסומות.

מתמלא ונוסע

הנהגים הם כאמור אברכים מאנ"ש שיש להם רישיון נהיגה, החפצים בעצמם לצאת ולהתבודד בשעות המתאימות להם.

שיטת הנסיעות מתבצעת בצורה זאת: פתחנו קו טלפון ייעודי, בו יכול לבחור כל אחד את שעת הנסיעה הרצויה, ולקבל 'צינתוק' מעט לפני מועד הנסיעה. מי שמתאפשר לו לנסוע כל יום בשעה אחרת, יכול כמובן לבחור כמה אפשרויות נסיעה.

בשיחת ה'צינתוק' משמיע הנהג התורן תזכורת על הנסיעה. כל המעוניין להצטרף לנסיעה יכול להקיש על הספרה 5, ולשמוע את מספר הטלפון של הנהג לשם הרשמה לנסיעה, וכן לתאם עם הנהג על תחנת העלייה ועוד.

לתשומת לב - לאור הביקוש הרב, בדרך כלל הטנדר מתמלא תוך 2-3 דקות מעת קבלת ה'צינתוק'. אף אחד מהמארגנים לא פילל והאמין עד כמה ההיענות תהיה גדולה.

דאגה לכל פרט

מסלול הנסיעה הוא מרחבת ה'שול' במאה שערים לעבר בית ישראל, ככר זקס. משם הטנדר ממשיך, וניתן לעלות עליו בכל התחנות שלאורך רחוב שמואל הנביא וכביש רמות. מקום ההתבודדות הוא ב'פעלד' שעל יד קבר שמואל הנביא.

בנסיעה המתקיימת בחצות הלילה - לאחר תחנת העלייה במאה שערים, מתבצע איסוף ברחוב יחזקאל, משם שמאלה לרחוב שמואל הנביא והמשך המסלול הרגיל.

מלבד האפשרויות הרבות העומדות כעת לפני כל אחד שחפץ לקיים התבודדות, דאגנו גם לנוחות מקסימלית לבאים להתבודד. בתא המטען של הטנדר מאוחסנים כמה וכמה כיסאות מתקפלים, עליהם ניתן לשבת בשעת ההתבודדות. כיסאות אלו נצרכים מאוד ליהודים מבוגרים. כמו כן מציידים את הטנדר בשתייה קרה לרווחת הנוסעים, וכן להקל מעט מהחום השורר בשעות הצהריים.

ציבור הנוסעים

במתכונת הנוכחית זוכים להגיע מידי יום כ-60 מאנ"ש ל'פעלד', לכל אורך שעות היממה.

חלק מהנוסעים הם נוסעים קבועים. חלקם נוסעים בכל יום בשעתם הפנויה, ומהם שקבעו לעצמם שעת נסיעה מסוימת לקיים את ההתבודדות בשלימות, כדברי רבינו הקדוש: 'שעה מיוחדת'.

חלק נכבד ממשתתפי הנסיעות הם כאלו שבאים לשדה בעתות הפנאי, וחוטפים פה ושם התבודדות מחוץ ליישוב, מי יותר ומי פחות. בסך הכל מחוברים לקו כ-300 איש!

על הנוסעים נמנים ציבור אנ"ש מכל גווי הקשת. אברכי כולל, ואנשי משא ומתן העוסקים במלאכתם. בחורים ואברכים צעירים, לצד יהודים מבוגרים שלא מחפשים לעצמם הנחות, ומקפידים לקיים את עצת רבינו הקדוש דווקא מחוץ ליישוב.

רבינו הקדוש בעצמו, בהנהגה עליה אמר: 'התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל!'

לפרטים נוספים ניתן לפנות למספר טלפון: 0583219079

תכנית העומדת על הפרק

ישנם כמה נסיעות להם יש ביקוש רב במיוחד, כמו הנסיעה שלאחר תפילת מעריב ועוד. כמו כן שתי הנסיעות המתקיימות בשעות הצהריים הן צפופות וסמוכות, האחת אחרי השנייה. דבר המקשה מעט על התפקוד הקבוע.

כדי לענות על הצורך והביקוש, ישנם לפחות שניים מאנ"ש שהחלו מכבר בתהליך הוצאת רישיון לרכב גדול. כשיהיה בידם הרישיון המיוחל, ניתן יהיה להשתמש שוב בטנדר הגדול בעל עשרים מקומות.

הנסיעות המבוקשות יותר יתקיימו בטנדר זה. כך יהיה ניתן להוסיף נסיעות נוספות, להרחיב ולהגדיל את מעגל הנסיעות במשך היום כולו.

המתקת הדינים

כל הפניות והרישום לנסיעות הרבות, מתבצעות כמעט ללא פרסומת. השמועה על כך עוברת מפה לאוזן.

בין הנוסעים נראים גם כאלו שאינם חסידי ברסלב במוצהר, או כאלו שאין להם דבר עם ברסלב, אך מעוניינים לטעום את הטעם של התבודדות עליה שמעו מרחוק.

לא מזמן הצטרף לנסיעה יהודי שסיפר, כי לפני כמעט שנה ראה בבית המדרש 'סאטמר' מודעה המבשרת על הנסיעות להתבודדות. אותו יהודי שמר את מספר הטלפון ברשימת אנשי הקשר. רק כעבור חודשים ארוכים, בהגיע עת רצון, ניצל את ההזדמנות וזכה לחטוף שיחה בינו לבין קונו.

אנו נמצאים כעת במצב בו אנו זקוקים לרחמי שמים מרובים. כחסידי ברסלב, יודעים אנו מה מוטל עלינו לעשות בזמן זה. רבינו הקדוש אמר על כך בשיחות הר"ן: בשעה שאדם עומד ומפרש שיחתו לפני השי"ת, אזי משליך הוא ית' כל עסקיו וכל הגזירות שרוצה לגזור ח"ו, ופונה עצמו רק לזה האיש שרוצה לפרש שיחתו לפניו לבקש מאתו שיעזרהו להתקרב אליו ית'.

באחד הימים הראשונים של ההתקפה מאיראן, היה עיכוב גדול בנסיעה של חצות הלילה. כשהגענו לשדה היה זה באיחור של כחצי שעה. דקות לאחר מכן ראינו את השמים מוארים באור ההפצצות והיירוטים.

אין איתנו יודע עד מה. אולם ודאי שההתבודדות של מניין מאנ"ש בעת רצון זו, המתקת דינים מעל כלל ישראל.

לסיים - הנה מספר הטלפון של המערכת עבור תושבי ירושלים: 0775329885

בשעות בין הסדרים מצטרפים בחורים רבים, בין היתר גם בחורים אמריקאים. מי שרוצה להתכונן לקבל את קדושת שבת, מוזמן להצטרף לנסיעה המתקיימת ביום שישי. במקום בו העולם כמו עוצר מלכת, יוכל לפנות את ליבו ולהתחנן ולבקש לפני ה' יתברך: 'הטעימיני נא טעם שבת'.

במוצאי שבת מתקיימת נסיעה מיד לאחר תפילת מעריב. לבושים בבגדי השבת נוסעים אנשי שלומנו אל השדה, כדי להמשיך את קדושת שבת על ששת ימי החול.

משוב

זרם התגובות מהציבור המשתתף בנסיעות אלו אינו פוסק. רבים מעידים על עצמם כי מאז החלו להשתתף בנסיעות, זכו לקבוע את ההתבודדות בסדר יומם חוק ולא יעבור.

בדורנו שכל אחד עסוק ועמוס בטרדות רבות, ישנם כאלו שנאלצים לחלק ולקטוע את ההתבודדות. הם חוטפים כאן רבע שעה וכאן עשרים דקות. לפעמים ההתבודדות יכולה להישאר לסוף היום ולהישכח.

כמה מהנוסעים סיפרו, כי בזכות מערך ההסעות העקבי והמסודר, כל קיום ההתבודדות שלהם עלה בכמה דרגות. הם מתבודדים שעה ברציפות במקום פנוי ושקט. כמו רבים אחרים שהעידו כי קיבלו טעם חדש בהתבודדות!

בכלל, ההתבודדות בין עצי היער מחוץ ליישוב, היא עניין אחר לגמרי מהתבודדות בתוך חדר. במקום שבני אדם אינם רודפים אחר הברי העולם, ניתן לזכות להגיע ליישוב הדעת אמיתי, ולהרגיש קרבת ה' בזכות עצת העצות של רבינו הקדוש. איך אמר לנו נוסע אחד - ברגע שיש כל כך הרבה אפשרויות נסיעה, זה ממש ביטול הבחירה!

אנשים רבים שואלים אותנו: היכן הייתם עד היום? איך עד היום אף אחד לא חשב על הרעיון, בזכותו ניתן לקיים בקלות את עצת ההתבודדות.

מגיעים אלינו גם פניות מאנ"ש המתגוררים בערים אחרות, המבקשים ללמוד ולהעתיק את מערך הנסיעות לשדה לעירם. יהי רצון שיצליחו בכך.

שותפות

קניית הטנדר הייתה מתוך תחושה כי כלו כל הקיצין, ומוכרחים לעשות מעשה להפעיל מחדש את מערך הנסיעות לשדה. תודות לכמה אברכים נקנה הרכב בסכום של שבעים וחמש אלף ₪. סכום זה נפרס לכמה שנים.

כמו כן עלות הדלק מסתכם בסכום של 4,000 ₪ מידי חודש, מלבד עלות הביטוחים, תיקונים ועוד. בסך הכל מדובר על עלות חודשית של כ-9,000 ₪.

כל מי שמבין את המשמעות והזכות לקחת את אנ"ש לשדה, מוזמן להצטרף ולקנות לעצמו זכויות נצח. שותפות זו, הרי היא שותפות עם

מהפכת ההפצה של רבינו בארץ ובעולם הגיעה לשעת מבחן

זה תלוי
רק בחלק שלך!

